

ក្នុងលោក់ល្អាម

المفتاح لفهم الإسلام

និពន្ធដោយ:

អាប៊ុលរ៉ស់ម៉ាណ ហ៊ីន អាប៊ុលកាវីមអាល់ស្បែហា

المفتاح لفهم الإسلام

បោយ អាមឌុបវិស័សម៉ាន ពិន អាមឌុបការីមអាឈង់ស្តែរូហា
បកប្រែ និងត្រួតពិនិត្យបោយគណៈកម្មការបកប្រែ
សមាគមសប្បុរសធម៌ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា
សហការបោះពុម្ព និងចែកចាយបោយ
អង្គការវប្បធម៌ អារម្មធម៌កម្ពុជា-អាវ៉ាម

المؤلف / د. عبدالرحمن بن عبد الكريم الشبيحه
ترجمة ومراجعة / لجنة الترجمة
جمعية البركة الخيرية في كمبوديا
شارك في الطباعة والتوزيع
المركز الثقافي الحضاري العربي - كمبوديا

អង្គការវប្បធម៌ អារម្មធម៌កម្ពុជា-អាវ៉ាម
Cambodia Arab Cultural Civilization Organization

សមាគមសប្បុរសធម៌ដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា
جمعية البركة الخيرية في كمبوديا

មាតិកា

សេចក្តីផ្តើម.....	១
កំណត់សម្គាល់៖.....	១
តើឥស្លាមជាអ្វី ?	៣
ពាក្យសច្ចាទាំងពីរ.....	៨
តើអ្នកនាំសារឥស្លាមជាអ្នកណា ?	៩
គេបាននិយាយអំពីអ្នកនាំសារមូហាំម៉ាត់ថា.....	១១
សឡាត (ការថ្វាយបង្គំ).....	១១
ហ្សាកាត់ (ការបរិច្ចាគទ្រព្យ).....	១២
បួសខែរ៉ម៉ាហ្គុន (តមអាហាររយៈពេល១ខែក្នុង១ឆ្នាំ).....	១៣
បុណ្យហ័ដ្ឋ (ការធ្វើធម្មយាត្រា).....	១៣
ការគោរពសក្ការៈផ្នែកជំនឿដែលគេហៅថាគោលជំនឿឥស្លាម.....	១៤
ភស្តុតាងបញ្ជាក់ថាមានអល់ឡោះជាម្ចាស់.....	១៥
គម្ពីរអាល់គួរអានជាអ្វី ?	៣៤
សាសន៍ដទៃនិយាយអំពីគម្ពីរអាល់គួរអាន.....	៣៥
គោលការណ៍គ្រឹះរបស់ឥស្លាម.....	៣៩
ក្រុមសីលធម៌ឥស្លាម.....	៤០
សាសន៍ដទៃនិយាយអំពីឥស្លាម.....	៤៤
ឥស្លាម និងទ្រព្យសម្បត្តិ.....	៤៤
ឥស្លាម និងស្ត្រី.....	៤៦
ឥស្លាម និងផ្លូវភេទ.....	៤៩
ឥស្លាម និងអ្នកមិនមែនមូស្លីម.....	៥១

ឥស្លាម និងការគោរពសិទ្ធិសាសនាដទៃ.....	៥២
ឥស្លាម និងសង្គ្រាម.....	៥៥
ឥស្លាម និងបរិស្ថាន.....	៦២
ឥស្លាម និងអនាម័យ.....	៦៤
ឥស្លាម និងចំណេះវិជ្ជា.....	៦៦
ឥទ្ធិពលអរិយធម៌ឥស្លាមចំពោះការអភិវឌ្ឍផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រទំនើប..	៦៨
លក្ខណៈពិសេសនៃអរិយធម៌ឥស្លាម.....	៧១
ព្រះបន្ទូលខ្លះទាក់ទងនឹងវិទ្យាសាស្ត្រពិតក្នុងគម្ពីរអាល់គួរអាន.....	៧២
តើអ្នកដឹងអ្វីខ្លះអំពី៖.....	១១១
ចងកំហឹង និងភ័យខ្លាចពីឥស្លាម ហេតុអ្វី?.....	១២៦
ហេតុអ្វីបានជាអ្នកចាំបាច់ត្រូវក្លាយជាមូស្លីម.....	១៣៣
សេចក្តីបញ្ចប់.....	១៣៨

សេចក្តីផ្តើម

ការនិយាយបរិយាយក្នុងកូនសៀវភៅមគ្គុទេសក៍ដ៏សង្ខេបអំពីសាសនាចុងក្រោយបង្អស់ ដែលគេបញ្ចុះមកពីលើមេឃ។ ជាមួយនឹងសាសនានេះ អល់ឡោះជាម្ចាស់បានបំពេញលក្ខណៈសាសនាមូសា និងអ៊ីសា (សូមសន្តិភាពកើតមានចំពោះពួកគាត់) ទ្រង់បានទុកសាសនាមុនៗជាមោឃៈ ហើយបានបញ្ចប់ការបញ្ចុះសារពីលើមេឃដោយសាសនានេះ។ បើយោងតាមស្ថិតិកម្រិតពិភពលោកចុងក្រោយបង្អស់ សាសនាឥស្លាមមានអ្នកចូលច្រើនជាងមួយពាន់លាននាក់។ សាសនានេះ មានមនុស្សប្រណាំងប្រជែងគ្នាចូលយ៉ាងច្រើនទោះបីជាមានភាពខ្វះខាតក្នុងការឧបត្ថម្ភផ្នែកសម្ភារៈ និងធនធានមនុស្សក៏ដោយ គឺមនុស្សភាគតិចណាស់អ្នកដែលចូលសាសនានេះ ហើយចាកចេញទៅវិញនោះ។

កំណត់សម្គាល់

មុននឹងអានសៀវភៅនេះ ចាំបាច់អ្នកត្រូវដឹងថាគម្ពីរអាល់គួរអានមិនមែនជាគម្ពីរវិទ្យាសាស្ត្រ ប៉ុន្តែជាគម្ពីរដែលឱ្យតម្លៃទៅលើចំណេះដឹង និងអ្នកប្រាជ្ញ ហើយលើកឋានៈពួកអ្នកប្រាជ្ញឱ្យខ្ពង់ខ្ពស់ក្នុងសង្គមឥស្លាម និងបង្គាប់ឱ្យគេលើកតម្កើង និងផ្តល់តម្លៃដល់ពួកអ្នកប្រាជ្ញ។

គម្ពីរអាល់គួរអានគឺជាក្បួនច្បាប់រៀបចំផែនទីផ្លូវសម្រាប់ជីវិតនយោបាយ សេដ្ឋកិច្ច សង្គមកិច្ច សីលធម៌ និងការអប់រំដែលរៀបចំ

សណ្តាប់ធ្នាប់របៀបរស់នៅរបស់អ្នកមូស្លីម ការទំនាក់ទំនងរបស់ពួក
គេជាមួយនឹងសង្គមដទៃ ដើម្បីឱ្យពួកគេរស់នៅប្រកបដោយភាពសុខ
ដុមរមនា ពួកគេស្គាល់ពីសិទ្ធិខ្លួនឯង និងសិទ្ធិអ្នកដទៃ។

ក្នុងសៀវភៅនេះ ខ្ញុំមិនភ្ជាប់គម្ពីរអាល់គួរអានទៅនឹងរបក
គំហើញ និងវិទ្យាសាស្ត្រទំនើប ឬក៏ផ្ទុយមកវិញ។ ប៉ុន្តែខ្ញុំនិយាយពីអ្វី
ដែលមានចែងក្នុងគម្ពីរអាល់គួរអាននៃកថាខណ្ឌមួយចំនួន ដែល
និយាយអំពីអ្វីដែលគេបានរកឃើញថ្មីៗនាពេលបច្ចុប្បន្ន។ ពិតប្រាកដ
គម្ពីរអាល់គួរអានមានកថាខណ្ឌខ្លះ ដែលនិយាយពីអ្វីដែលនៅក្នុង
លោកនេះដូចជា ព្រះអាទិត្យ ព្រះច័ន្ទ ផ្កាយ ថ្ងៃ យប់ មេឃ ដី សត្វ
រុក្ខជាតិ បរិយាកាស។ល។ អំពាវនាវឱ្យមនុស្សគិតពិចារណាដែលនាំ
ទៅរកការស្គាល់ម្ចាស់ដែលបង្កើត វិសាលភាពនៃកម្លាំងអំណាចរបស់
ទ្រង់ និងភាពសុក្រិតឥតខ្ចោះនៃចំណេះដឹង និងពុទ្ធិរបស់ទ្រង់។

សង្ឃឹមថាសៀវភៅនេះនាំឱ្យអ្នកអានស្គាល់ពីគម្ពីរអាល់គួរអាន
ដែលសុក្រិតឥតខ្ចោះ គ្មានភាពខ្វះចន្លោះត្រង់ណាឡើយ។ ជាការ
បញ្ចុះមកអំពីព្រះជាម្ចាស់ដ៏មហាខ្លាំងពូកែ។ គម្ពីរអាល់គួរអានផ្ទុកពោរ
ពេញដោយក្បួនតម្រាចង្អុលបង្ហាញឱ្យស្គាល់ពីចំណេះដឹងពិតដែលគេ
មិនដឹង ឬអ្វីដែលគេមិនទាន់រកឃើញអំពីសាសនាឥស្លាម ។

តើឥស្លាមជាអ្វី?

ឥស្លាមគឺជាការប្រគល់ខ្លួនជូនអល់ឡោះជាម្ចាស់ គោរពប្រតិបត្តិចំពោះទ្រង់ដោយសេចក្តីស្មោះស និងជៀសវាងការគោរពផ្សេងក្រៅពីទ្រង់។ ជាសាសនាដែលមានសេចក្តីសន្តោសប្រណី និងងាយស្រួល ។ ដូចអល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា:

﴿ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ ﴾ البقرة : 185

មានន័យថា: «អល់ឡោះទ្រង់ចង់ឱ្យពួកអ្នកទទួលបាននូវភាពងាយស្រួល ហើយទ្រង់មិនចង់ឱ្យពួកអ្នកពិបាកនោះឡើយ»។

❖ សាសនាដែលធ្វើឱ្យមនុស្សស្តាប់ស្តល់ និងស្ងប់ចិត្ត ដូចជាអល់ឡោះបានមានព្រះបន្ទូលថា:

﴿ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ﴾ الرعد : 28

មានន័យថា: «ពួកអ្នកដែលមានជំនឿ ហើយចិត្តរបស់ពួកគេនឹងនរ ដោយសារតែការរំឭកទៅចំពោះអល់ឡោះជាម្ចាស់។ តើមិនមែនទេឬការរំឭកចំពោះអល់ឡោះធ្វើឱ្យចិត្តនឹងនរ?» ។

❖ សាសនាដែលនាំឱ្យមានក្តីមេត្តាករុណា ដូចជាអ្នកនាំសារបានមានប្រសាសន៍ថា:

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: (الرَّاحِمُونَ يَرْحَمُهُمُ الرَّحْمَنُ ارْحَمُوا أَهْلَ الْأَرْضِ يَرْحَمَكُمُ أَهْلُ السَّمَاءِ) حسن صحيح سنن الترمذي.

មានន័យថា៖ «ពួកអ្នកដែលចេះអាណិតស្រឡាញ់ចំពោះមនុស្ស អស់ឡោះនឹងអាណិតស្រឡាញ់ពួកគេ ចូរអាណិតស្រឡាញ់ចុះចំពោះអ្នកនៅលើដី នោះអ្នកនៅលើមេឃនឹងអាណិតស្រឡាញ់ពួកអ្នក» ។

❖ ជាសាសនានៃសេចក្តីស្រឡាញ់ និងមេត្តាករុណា ហើយស្រលាញ់សេចក្តីល្អសម្រាប់មនុស្សទូទៅ អ្នកនាំសារលោកបានមានប្រសាសន៍ថា៖

عن ابن عمر رضي الله عنهما قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: (أَحَبُّ النَّاسِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى أَنْفَعُهُمْ لِلنَّاسِ) المعجم الكبير

មានន័យថា៖ «អស់ឡោះស្រឡាញ់ចំពោះមនុស្សណា ដែលផ្តល់ផលប្រយោជន៍ច្រើនជាងគេចំពោះមនុស្សទូទៅ» ។

❖ សាសនាដែលគ្មានភាពស្រពេចស្រពិល និងគ្មានភាពច្របូកច្របល់ ដូចអស់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُوحِيَ إِلَيْهِمْ فَسَئَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٤٣﴾ النحل : ٤٣

មានន័យថា៖ «យើងមិនបាបបញ្ជូននរណាម្នាក់មុនអ្នកឯង (មូហាំម៉ាត់) លើកលែងតែជាបុរសដែលយើងត្រាស់បង្គាប់ចំពោះពួកគេ ។ ចូរសួរពួកអ្នកដែលចេះដឹងចុះ ប្រសិនបើពួកអ្នកទាំងអស់គ្នាមិនដឹងនោះ» ។

❖ សាសនាដែលមានសមធម៌ពេញលេញសម្រាប់មនុស្សទាំងអស់ ហើយភាពល្អប្រសើរជាងគ្នានោះគឺស្ថិតនៅលើការគោរពវិន័យសាសនាតែប៉ុណ្ណោះ។ អ្នកនាំសារបានមានប្រសាសន៍ថា៖

عن سهل بن سعد قال قال رسول الله (النَّاسُ سَوَاسِيَةٌ كَأَسْنَانِ الْمِشْطِ)
اسناده ضعيف

មានន័យថា៖ «មនុស្សទាំងអស់មានភាពស្មើគ្នាដូចជាធ្មេញក្រាសសិតសក់» ។

អ្នកនាំសារលោកបានមានប្រសាសន៍ទៀតថា៖

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: (لَا فَضْلَ لِعَرَبِيٍّ عَلَى أَعْجَبِيٍّ... إِلَّا بِالتَّقْوَى) مسند أحمد بن حنبل

មានន័យថា៖ «ជនជាតិអារ៉ាប់មិនល្អប្រសើរជាងជនជាតិដទៃលើកលែងតែមានការគោរពវិន័យសាសនា» ។

❖ សាសនាដែលមានភាពយុត្តិធម៌ដាច់ខាតសូម្បីចំពោះសត្រូវក៏ដោយ។ អល់ឡោះបានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلٰٓى اَلَّا تَعْدِلُوْا اَعْدِلُوْا هُوَ اَقْرَبُ
لِلتَّقْوٰى ﴿ المائدة : ٨

មានន័យថា៖ «ចូរកុំព្រោះតែការស្អប់ខ្ពើមរបស់ក្រុមមួយ ធ្វើឱ្យពួកអ្នកប្រព្រឹត្តអំពើអយុត្តិធម៌ឱ្យសោះ។ ចូរពួកអ្នកប្រកាន់ខ្ជាប់នូវភាពយុត្តិធម៌ ព្រោះភាពយុត្តិធម៌នៅកៀកបំផុតជាមួយនឹងការកោតខ្លាចចំពោះអល់ឡោះ» ។

❖ សាសនាដែលមានសេរីភាពទូលំទូលាយ សេរីភាពខាង
ជំនឿ។ ដូចអល់ឡោះបានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ ﴾ البقرة : ٢٥٦

មានន័យថា៖ «គ្មានការបង្ខិតបង្ខំទេក្នុងសាសនា» ។

សេរីភាពក្នុងការបញ្ចេញគំនិតស្ថាបនា ដើម្បីឈានទៅរក
សេចក្តីចម្រុះចម្រើន និងការស្គាល់អល់ឡោះជាម្ចាស់។ អល់ឡោះបាន
មានព្រះបន្ទូល៖

﴿ قُلِ انظُرُوا ماذا في السموات والأرض ﴾ يونس : ١٠١

មានន័យថា៖ «មូហាំម៉ាត់ចូរពោលថា ចូរពួកអ្នកពិចារណា
មើលចុះថា តើមានអ្វីខ្លះនៅលើមេឃ និងផែនដី» ។

សេរីភាពខាងការនិយាយស្តី។ អ្នកនាំសារបានមានប្រសាសន៍
ថា៖

عن أبي سعيد الخدري رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه
وسلم: (أَفْضَلُ الْجِهَادِ كَلِمَةٌ عَدْلٍ عِنْدَ سُلْطَانٍ جَائِرٍ أَوْ أَمِيرٍ جَائِرٍ) سنن
أبي داود

មានន័យថា៖ «ការតស៊ូដ៏ល្អប្រសើរនោះគឺការនិយាយពាក្យ
ពិតនៅចំពោះមុខមេដឹកនាំផ្តាច់ការ» ។

❖ សាសនាដែលមានការឯកភាព និងរួបរួមសាមគ្គីគ្នា
អល់ឡោះបានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا ﴾ آل عمران : ١٠٣

មានន័យថា៖ «ចូរពួកអ្នកប្រកាន់ខ្ជាប់នឹងមាគ៌ារបស់អល់ឡោះ
(សាសនាឥស្លាម) ទាំងអស់គ្នា ហើយកុំបែកបាក់គ្នាឱ្យសោះ» ។

❖ សាសនាដែលជួយសហការគ្នាលើអំពើល្អ។ អល់ឡោះបាន
មានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ﴾
سورة المائدة : ٢

មានន័យថា៖ «ចូរពួកអ្នកជួយសហការគ្នាក្នុងការធ្វើអំពើល្អ
និងសេចក្តីកោតខ្លាចចំពោះអល់ឡោះ ហើយចូរពួកអ្នកកុំជួយសហការ
គ្នាក្នុងការធ្វើអំពើបាប និងចង់សត្រូវនឹងគ្នាឱ្យសោះ» ។

❖ ជាសាសនាសកល អំពាវនាវដល់ពិភពលោកទាំងមូលដោយ
គ្មានការប្រកាន់ពូជសាសន៍។ អល់ឡោះបានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ﴾ ﴿٢٨﴾ سبأ : ٢٨

មានន័យថា៖ «យើងគ្មានចាត់តាំងអ្នក លើកលែងតែទៅកាន់
មនុស្សលោកទូទៅ ដើម្បីផ្តល់ដំណឹងរីករាយ និងការព្រមានជាសំភៀន
ដល់ពួកគេ ក៏ប៉ុន្តែមនុស្សលោកភាគច្រើនមិនបានដឹង» ។

❖ សាសនាដែលបុគ្គលណាបានចូល អល់ឡោះនឹងអភ័យទោស
នូវកំហុសឆ្គង និងអំពើបាបរបស់គេដែលកន្លងផុត។ អ្នកនាំ
សារបានមានប្រសាសន៍ថា៖

عن عمرو بن العاص رضي الله عنه قال أن رسول الله صلى الله عليه وسلم
قال: (... أَنَّ الْإِسْلَامَ يَهْدِمُ مَا كَانَ قَبْلَهُ) صحيح مسلم

មានន័យថា៖ «...ឥស្លាមជាសាសនាដែលអត់ឱននូវអ្វីដែល កន្លងផុត» ។

❖ ជាសាសនាពេញលេញបរិបូរ។ ជាមួយនឹងសាសនានេះ អល់ឡោះបានបំពេញលក្ខណៈដល់សាសនាសម័យមុនៗ ហើយបញ្ចប់សាសនាផ្សេងៗដោយសាសនាឥស្លាមនេះដែរ។ អល់ឡោះបានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا ﴾ المائدة : ٣

មានន័យថា៖ «ថ្ងៃនេះយើងបានបំពេញសាសនារបស់ពួកអ្នក និងបានបង្កប់ពរជ័យរបស់យើងជូនពួកអ្នក ហើយយើងបានជ្រើស រើសសាសនាឥស្លាមជាសាសនារបស់ពួកអ្នក» ។

ខាងក្រោមនេះជាប្រភេទនៃការគោរពសក្ការៈដែលមាន (កាយ វាចា ចិត្ត) តួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការកសាងសីលធម៌ប្រពៃថ្ងៃ ថ្នាំ ជម្រះសំអាតចិត្តគំនិត និងការប្រកាន់ខ្ជាប់ម៉ឺងម៉ាត់ ការកែប្រែ តម្រង់ខ្លួនឱ្យក្លាយជាបុគ្គលល្អ ហើយការរក្សាការពារឯកភាព និង ចំណងមេត្រីភាពនៃសង្គមឥស្លាម។

ការគោរពសក្ការៈដោយកាយវាចា ដែលហៅថាឥស្លាមនោះ មាន៖

ពាក្យសច្ចាទាំងពីរ

ទី១សច្ចាទទួលស្គាល់ថា គ្មានម្ចាស់ដែលត្រូវគេគោរពសក្ការៈ យ៉ាងពិតប្រាកដ លើកលែងតែអល់ឡោះ ហើយសច្ចាថា ពិតប្រាកដ

ណាស់មូហាំម៉ាត់ជាខ្ញុំបំរើ និងជាអ្នកនាំសាររបស់អល់ឡោះ។ ពាក្យនេះជាកូនសោសម្រាប់ចូលសាសនាឥស្លាម។

អត្ថន័យនៃពាក្យ៖ «គ្មានព្រះដែលត្រូវគេគោរពសក្តារៈយ៉ាងពិតប្រាកដ លើកលែងតែអល់ឡោះ» ។

- គ្មានម្ចាស់ដែលជាអ្នកបង្កើតចក្រវាលទាំងមូល លើកលែងតែអល់ឡោះ
- គ្មានអ្នកកាន់កាប់ និងចាត់ចែងរៀបចំចក្រវាឡ លើកលែងតែអល់ឡោះ។
- អល់ឡោះតែមួយគត់ជាម្ចាស់ដែលសក្តិសមគេគោរពសក្តារៈ។

អត្ថន័យនៃពាក្យសច្ចាថា « ពិតប្រាកដមូហាំម៉ាត់ជាអ្នកនាំសាររបស់អល់ឡោះ » ប្រតិបត្តិតាមអ្វីដែលលោកបានបង្ហាត់ប្រើជឿជាក់ចំពោះអ្វីដែលលោកបានប្រាប់ ជឿសរាងពីអ្វីដែលលោកបានហាមឃាត់ និងស្តាប់ខ្លឹម។

តើអ្នកនាំសារឥស្លាម ជាអ្នកណា ?

គាត់គឺជាឪពុករបស់ កសឹម ឈ្មោះម៉ូហាំម៉ាត់ ចៅរបស់អាប៊ុលឡោះ ចៅឡូតរបស់អាប៊ុលម៉ូតាលីប កូន ហាសឹម មកពីកូលសម្ព័ន អាវ៉ាប់គូរេស្ស ជាប់ត្រកូល អាត់ណាន ជាកូនរបស់ អ៊ីស្មាអែល ជាអ្នកនាំសាររបស់អល់ឡោះ ជាកូនរបស់អ៊ីប្រហឹម ដែលជាសំណាញ់ចិត្តរបស់អល់ឡោះ។ ម្តាយរបស់គាត់ឈ្មោះ អាមីណា កូនវ៉ាហាប់ ជាប់ត្រកូលអាត់ណាន ជាកូនរបស់ អ៊ីស្មាអែល អ្នកនាំសាររបស់អល់ឡោះ ជាកូនរបស់អ៊ីប្រហឹម ។ គាត់បានប្រសូតនៅឆ្នាំ ៥៧១ គ.ស នៅទីក្រុងម៉ាកៈ ដែលជាមជ្ឈមណ្ឌលសាសនាសំរាប់

ឧបទ្វីបអាវ៉ាប់។ មានកៈហ្លុះ ដែលកសាងឡើងដោយ អ្នកនាំសារ
ឈ្មោះអ៊ីព្រហឹម និងកូនរបស់គាត់ឈ្មោះអ៊ីស្មាអែល។

គេបានទទួលស្គាល់ថា គាត់ជាមនុស្សដែលមានភាពស្មោះ
ត្រង់ ហើយគេមានជំនឿទុកចិត្តលើរូបគាត់ នៅពេលដែលពួកគេចង់
ធ្វើដំណើរ ពួកគេបានយកបញ្ជីរបស់ពួកគេមកផ្ញើនឹងគាត់ ហើយគេ
បានទទួលស្គាល់ថា គាត់ជាមនុស្សដែលប្រកាន់នូវភាពសច្ចៈ មិនចេះ
កុហក គេមិនដែលឮថា គាត់ក្បត់នឹងពាក្យសន្យា បោកប្រាស់ ពោល
គឺគាត់ស្រលាញ់សេចក្តីល្អ និងភាពចម្រុះចម្រើនដល់មនុស្សលោក
ទូទៅ ។

អស់ឡោះបានប្រទានសារដល់គាត់ខណៈដែលគាត់មាន
អាយុ ៤០ឆ្នាំ គាត់បានប្រាប់ប្រពន្ធឈ្មោះ ខទីជះថា (ពិតប្រាកដ
ណាស់ ខ្ញុំមានការបារម្ភចំពោះខ្លួនខ្ញុំ ប្រពន្ធគាត់បានឆ្លើយថា៖ ពុំ
ដូច្នោះទេ! អស់ឡោះមិនធ្វើឱ្យអ្នកអាម៉ាស់មុខជាដាច់ខាត តាមពិត
អ្នកបានផ្សារភ្ជាប់សាច់ញាតិ ជួយគាំទ្រពួកអ្នកទន់ខ្សោយ ឧបត្ថម្ភ
ដល់អ្នកទីទ័លក្រ ទទួលឱ្យភ្ញៀវអាស្រ័យនៅ និងជួយជំនរងគ្រោះ ។

គាត់បានស្នាក់នៅទីក្រុង ម៉ាកៈ អស់រយៈកាល ១៣ឆ្នាំ
អំពាវនាវមនុស្សឱ្យជឿចំពោះអស់ឡោះ បន្ទាប់មក គាត់បានភៀស
ខ្លួន ទៅម៉ាទីណៈ ហើយបានអំពាវនាវអ្នកស្រុកនោះឱ្យកាន់សាសនា
ឥស្លាម។ ពួកគេក៏បានចូលឥស្លាម ហើយអស់ឡោះនៅតែបញ្ចុះច្បាប់
សាសនាដែលនៅសេសសល់ផ្សេងៗទៀតដល់គាត់ជាបន្តបន្ទាប់។
គាត់បានរំដោះក្រុងម៉ាកៈ បន្ទាប់ពីគាត់បានភៀសខ្លួនបាន៨ឆ្នាំ។ គាត់
បានទទួលមរណភាពនៅអាយុ៦៣ឆ្នាំ ក្រោយពីគេបានបញ្ចុះគម្ពីរ

អាស់គួរអានទាំងមូល និងច្បាប់ឥស្លាមបានចប់សព្វគ្រប់ ហើយពួក
អាវ៉ាប់ទាំងមូលក៏បានចូលសាសនាឥស្លាមផងដែរ។

គេបាននិយាយអំពីអ្នកនាំសារម៉ូហាំម៉ាត់ថា

លោកបណ្ឌិត ចច លីបួន បាននិយាយនៅក្នុងសៀវភៅ
អរិយធម៌អាវ៉ាប់របស់លោកថា៖ ពេលណាគេចង់ប្រៀបធៀបគុណ
សម្បត្តិពួកវីរជន តាមរយៈស្នាដៃដ៏អស្ចារ្យរបស់ពួកគេ គឺម៉ូហាំម៉ាត់ជា
បុគ្គលអស្ចារ្យដែលប្រវត្តិសាស្ត្របានទទួលស្គាល់។ ជាការពិតណាស់
អ្នកប្រាជ្ញលោកខាងលិច បានផ្តល់យុត្តិធម៌ជូនម៉ូហាំម៉ាត់ ថ្វីបើ
សាសនានិយមបានធ្វើឱ្យពួកប្រវត្តិវិទូជាច្រើនបាត់បង់ឧត្តមគតិ មិន
ទទួលស្គាល់ឧត្តមភាពរបស់គាត់..។

លោកបណ្ឌិត ម៉ែយើល ហាត បាននិយាយនៅក្នុងសៀវភៅ
“ការស្វែងយល់អំពីវីរជនកំពូលទាំង ១០០” ថា៖ ខ្ញុំបានជ្រើសយក
ម៉ូហាំម៉ាត់ មកដាក់លេខរៀងទីមួយនៃបញ្ជីឈ្មោះដែលមានបុគ្គលជា
ច្រើន សុទ្ធតែមានឥទ្ធិពលជាសកល ក្នុងវិស័យជាច្រើន ប្រហែលជា
មានអ្នកអានជាច្រើន មានការងឿងឆ្ងល់ ..ក៏ប៉ុន្តែតាមទស្សនៈរបស់ខ្ញុំ
ម៉ូហាំម៉ាត់ គឺជាវីរជនតែមួយគត់ក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រ ដែលទទួល
ជោគជ័យ លេចធ្លោនិងឧត្តុង្គឧត្តមជាងគេ ទាំងផ្នែកសាសនាចក្រ និង
អាណាចក្រ ។

សឡាត (ការថ្វាយបង្គំ)

ការផ្សារភ្ជាប់រវាងខ្ញុំបំរើ និងម្ចាស់របស់ខ្លួន គេប្តូងស្នងសុំ
អភ័យទោស សុំជំនួយ និងភាពសុក្រឹតត្រឹមត្រូវ។ គឺជាសឡាតទាំង

ប្រាំពេលក្នុងមួយថ្ងៃ មួយយប់ តាមពេលវេលាកំណត់។ អ្នកមូស្លីមនៅ តែផ្សារភ្ជាប់នឹងម្ចាស់របស់ខ្លួន រៀងរាល់ពេល ។ ចំណែកឯពួកប្រុសៗ ត្រូវប្រតិបត្តិសឡាតជាក្រុមនៅឯម៉ាស៊ីត លើកលែងអ្នកដែលគ្មាន លទ្ធភាព។ក៏ដូច្នោះដែរ សឡាត ជួយពង្រឹងចំណងនៃសេចក្តីស្រលាញ់ ភាពជិតស្និទ្ធ ហើយជួយលុបបំបាត់ទាំងស្រុងនូវការបែងចែកវណ្ណៈក្នុង សង្គម។ ព្រោះអ្នកឥស្លាមឈរជាជួរ ជាប់ៗគ្នា ហើយសំដៅទៅរកទិស តែមួយ ក្នុងពេលតែមួយ ពោលគឺ ពួកគេទាំងអស់ស្នើភាពគ្នាក្នុងការ គោរពឱនលំទោន និងឈរសក្តារៈចំពោះអល់ឡោះជាម្ចាស់។

ហ្សាកាត (ការបរិច្ចាគទ្រព្យ)

ជាទ្រព្យសម្បត្តិមួយភាគតូច ដែលអ្នកមានត្រូវបង់តាមលក្ខខណ្ឌ កំណត់ ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ជាការអនុវត្តតាមបទបញ្ជារបស់អល់ឡោះ សម្រាប់ចែកជូនដល់បងប្អូនរបស់ខ្លួនដែលក្រីក្រ និងពួកអ្នកខ្វះខាត។ ឥស្លាមបានដាក់កាតព្វកិច្ចនេះក្នុងគោលបំណងដើម្បីបណ្តុះស្មារតីចេះ ទទួលរ៉ាប់រងក្នុងសង្គម រវាងអ្នកឥស្លាម និងអ្នកឥស្លាម លុបបំបាត់ ភាពក្រីក្រ និងទប់ស្កាត់ហានិភ័យទាំងឡាយដែលកើតចេញពីភាពក្រី ក្រ។ មិនត្រឹមតែប៉ុណ្ណោះ ហ្សាកាតជួយជម្រះសម្អាតចិត្តពួកអ្នកមានពី ភាពរិះកំណាញ់ លោភលន់ និងជម្រះសម្អាតចិត្តអ្នកក្រពីការប្រណែន ឈ្នានីស ការចងគំនុំគុំកូននឹងអ្នកមាន។ នៅពេលដែលពួកគេឃើញ អ្នកមានយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះពួកគេក្នុងការផ្តល់ជាលុយកាក់ និងការ ផ្តល់ជាសប្បុរសធម៌ដល់ពួកគេ ..។

បួសខែរ៉ម៉ាហ្គន (ការតមអាហារមួយខែក្នុងមួយឆ្នាំ)

អ្នកឥស្លាម បួសមួយឆ្នាំម្តង ដោយតមប្រការដែលនាំឲ្យខូច បួស ដូចជាការហូបចុក ផឹកទឹក រួមសង្វាស ដែលគិតចាប់ពីពេល អាណរៈរហូតដល់ថ្ងៃលិច។ បួសពុំមែនជាប្រការដែលទើបនឹងកើត មានឡើងក្នុងសាសនាឥស្លាមនោះទេ។ តាមពិត អស់ឡោះបានដាក់ កាតព្វកិច្ចនេះដល់ពួកប្រជាជាតិដំនាន់មុនផងដែរ។ ដូចទ្រង់បានមាន ព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن

قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾ البقرة : ١٨٣

មានន័យថា៖ “ម្ចាស់ពួកអ្នកដែលមានជំនឿទាំងឡាយ យើង បានដាក់កាតព្វកិច្ចឱ្យបួស ដូចដែលយើងបានដាក់កាតព្វកិច្ចលើពួក អ្នកដំនាន់មុនដែរសង្ឃឹមថាពួកអ្នកនឹងកោតខ្លាចមកចំពោះយើង » ។

បួសគឺជាការតស៊ូជំនះរវាងខ្លួនឯងនិងតណ្ហា ហើយនិង ចំណង់អូសទាញ។ បួសធ្វើឱ្យអ្នកមូស្លីមមានអារម្មណ៍ដឹងពីភាពខ្វះ ខាតរបស់បងប្អូនដែលក្រីក្រ តោកយ៉ាក។ ដូច្នោះ ធ្វើឱ្យរូបគេមាន ចិត្តអាណិតអាសូរ ចេះចូលរួមរំលែកទុក្ខលំបាក និងជួយបំពេញតម្រូវ ការរបស់ពួកគេ។

បុណ្យហ័ជ្ជ (ការធ្វើធម្មយាត្រា)

ការធ្វើដំណើរទៅកាន់វិហារកៈហ្លុះជាទឹកដីពិសិដ្ឋដើម្បីបំពេញ ពិធីបុណ្យមួយយ៉ាងពិសេស នៅទឹកនៃឆ្នេរមួយដីពិសេស ក្នុងពេលវេលា មួយកំណត់ដោយប្រតិបត្តិតាមក្តីបង្គាប់របស់អស់ឡោះជាម្ចាស់។ ចាំ

បាច់លើមូស្លីមគ្រប់រូបមានបញ្ញា គ្រប់អាយុដឹងក្តី ត្រូវបំពេញពិធីនេះឱ្យ
បានម្តងក្នុងមួយជីវិត ដោយមានលក្ខខណ្ឌកំណត់ត្រូវមានលទ្ធភាព
ទាំងសុខភាពផ្លូវកាយ និងធនធានទ្រព្យសម្បត្តិ អល់ឡោះជាម្ចាស់
ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ

غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ﴾ ﴿١٧﴾ آل عمران : ٩٧

មានន័យថា៖ «ពិតប្រាកដ អល់ឡោះជាម្ចាស់បានដាក់
កាតព្វកិច្ចលើមនុស្សឱ្យប្រារព្ធពិធីបុណ្យហ័ដ្ឋ នៅវិហារកះហ្មះចំពោះ
នរណាដែលមានលទ្ធភាព។ រីឯអ្នកដែលប្រឆាំងបដិសេធនោះ ពិត
ប្រាកដណាស់ អល់ឡោះទ្រង់មិនត្រូវការអ្វីពីពិភពលោកនោះឡើយ»។

គេចាត់ទុកបុណ្យហ័ដ្ឋជាការប្រមូលផ្តុំពួកអ្នកមូស្លីមដ៏ធំបំផុតនៅ
កន្លែងតែមួយ ក្នុងពេលតែមួយ ពួកគេនាំគ្នាប្តូរស្តង់ចំពោះព្រះជា
ម្ចាស់តែមួយ ពួកគេប្រើសំលៀកបំពាក់តែមួយ ប្រារព្ធពិធីតែមួយ មិន
មានការបែងចែករវាងអ្នកមាន និងអ្នកក្រ វណ្ណៈខ្ពស់ទាប ពណ៌សម្បុរ
អាវ៉ាប់ និងជនជាតិដទៃឡើយ។ នេះជាសក្ខីភាពមួយបញ្ជាក់ពី
ភាគរភាព ភាពជាបងប្អូននឹងគ្នារវាងពួកអ្នកមូស្លីមទូទៅ។

**ការគោរពសក្ការៈផ្លែកង់ស្មៅដែលគេបញ្ជូនឱ្យហៅថា គោលដំស្មៅ
ឥស្លាម៖**

១- ជឿចំពោះអល់ឡោះជាម្ចាស់៖ ត្រូវមានជំនឿថាមានព្រះជា
ម្ចាស់ ជាព្រះតែមួយគ្មានដៃគូទាំងភាពជាម្ចាស់ ទាំងភាពជាព្រះ ទាំង

ព្រះនាម និងព្រះលក្ខណៈរបស់ទ្រង់។ ទ្រង់គ្មានគូប្រៀប ហើយទ្រង់
 គ្មានខ្នងបង្អែក និងអ្នកជួយគាំទ្រ ទ្រង់ជាព្រះដែលបង្កើតសភាវសត្វ
 លោក ទ្រង់ជាអ្នកចាត់ចែងតែមួយគត់ គ្មានអ្វីកើតឡើងលើកលែងតែ
 ទ្រង់សព្វព្រះទ័យ ហើយគ្មានកើតផលអ្វីលើកលែងតែទ្រង់មានព្រះ
 ចេតនា ទ្រង់តែមួយគត់សក្តិសមនឹងទទួលការគោរពសក្ការៈ គ្មានអ្នក
 ផ្សេងឡើយ។ អស់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ﴿١﴾ اللَّهُ الصَّمَدُ ﴿٢﴾ لَمْ يَكِدْ وَلَمْ يُولَدْ

﴿٣﴾ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ﴿٤﴾﴾ الْإِخْلَاصُ : ١- ٤

មានន័យថា៖ «មូហាំម៉ាត់ចូរប្រសាសន៍ចុះថា៖ អស់ឡោះតែ
 មួយគត់ទ្រង់ជាព្រះជាម្ចាស់ ហើយទ្រង់មានព្រះនាម និងព្រះលក្ខណៈ
 ដ៏ប្រសើរថ្លៃថ្លា គ្មាននរណាម្នាក់ចូលហ៊ុនចំណែកជាមួយទ្រង់ឡើយ។
 អស់ឡោះតែមួយគត់ទ្រង់គង់ជាអមតៈ ដែលត្រូវគេផ្សេងប្រាថ្នាសុំឱ្យ
 បានសំរេចដូចបំណង។ ទ្រង់គ្មានកូន គ្មានឪពុក និងគ្មានប្រពន្ធ។
 គ្មានសត្វលោកណាអាចប្រដូច ហើយប្រៀបនឹងទ្រង់ ទាំងព្រះនាម
 ព្រះលក្ខណៈ ទាំងសកម្មភាព ទ្រង់មហាខ្ពង់ខ្ពស់ មហាពិសិដ្ឋ» ។

តស៊ូការបញ្ជាក់ថាមានអស់ឡោះជាម្ចាស់

ពិតប្រាកដ គ្រប់អ្វីទាំងឡាយដែលមាននៅក្នុងចក្រវាលនៃ
 សភាវសត្វលោកបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ដោយគ្នាមន្ទិលសង្ស័យថា មាន
 ព្រះជាម្ចាស់ដែលជាអ្នកបង្កើត ទ្រង់គឺអស់ឡោះជាម្ចាស់។ ពួកអ្នក
 ដែលមានបញ្ញញ្ញាណ និងមាននិស្ស័យជ្រះថ្លាបានយល់ពីរឿងនេះ

យ៉ាងច្បាស់។ ពិតប្រាកដ ពួកអ្នកដែលបដិសេធចំពោះវត្តមានរបស់
អល់ឡោះ ពួកគេចង់បានភស្តុតាងជារូបធាតុពិតដែលដឹងដោយឥន្ទ្រី
យារម្មណ៍របស់ពួកគេ។ ពួកគេជំទាស់នឹងខ្លួនឯងក្នុងការទាមទារចង់
បានធាតុរូបីនៃជំនឿ ដោយសារពួកគេមានជំនឿថា មានវត្តមានអ្វីគ្រប់
យ៉ាងក្នុងចក្រវាលនេះឥន្ទ្រីយារម្មណ៍របស់ពួកគេក៏គិតមិនដល់ដែរ តែ
ពួកគេអាចដឹងតាមរយៈការប្រទះឃើញលទ្ធផល និងឥទ្ធិពលនៃរបស់
ដែលមាននៅក្នុងចក្រវាល។ ពួកគេដឹងតាមរយៈឥទ្ធិពលនៃវត្ថុទាំង
នោះ តែមិនតាមរយៈធាតុពិតនៃវត្ថុទាំងនោះឡើយ។ ពួកគេជឿថា
មានទំនាញផែនដី ហើយក្នុងខ្លួនដឹងច្បាស់មិនអាចមើលឃើញ តែពួក
គេឃើញឥទ្ធិពលរបស់វាគឺអ្វីគ្រប់យ៉ាងត្រូវស្រូបទាញដោយទំនាញ
ផែនដី។ ពួកគេជឿថាមានដែនម៉ាញេទិច ហើយក៏ដឹងច្បាស់ថាខ្លួនឯង
មើលមិនឃើញដែនម៉ាញេទិចនេះ តែពួកគេឃើញពីឥទ្ធិពលរបស់វា
ដែលស្រូបចូលគ្នា។ ប៉ុន្តែពួកគេមើលមិនឃើញពីកម្លាំងទំនាញនេះឡើ
យ។ ពួកគេមានជំនឿថាមានប្រាជ្ញា ពួកគេមើលមិនឃើញប្រាជ្ញា តែ
ពួកគេឃើញពីឥទ្ធិពលរបស់វា។ តើពួកអ្នកដែលគិតថាអ្វីៗវាបិតនៅ
ត្រឹមតែការដឹងដោយឥន្ទ្រីយារម្មណ៍នោះត្រឹមត្រូវដែរឬទេ? តើសម
ហេតុផលដែរឬទេនៅពេល ដែលពួកគេបដិសេធនឹងជំនឿចំពោះអល់
ឡោះ។ ពីព្រោះពួកគេមិនអាចដឹងពីទ្រង់តាមរយៈឥន្ទ្រីយារម្មណ៍របស់
ពួកគេ? គ្រាន់តែផ្អែកទៅលើឥទ្ធិពលតែមួយគត់ ពួកគេជឿលើភាព
ពិតជាច្រើន ដែលពួកគេមើលមិនឃើញ។ ពិតប្រាកដ ការទាមទារចង់
ដឹងដោយឥន្ទ្រីយារម្មណ៍ ដើម្បីជឿថាមានអល់ឡោះជាម្ចាស់ បានធ្វើ
ឱ្យមនុស្សភាគច្រើនឃ្លាតចាកពីផ្លូវត្រូវក្នុងការស្គាល់អល់ឡោះជាម្ចាស់

ដែលឆ្លុះបញ្ចាំងក្នុងគំនិតនៃការគិតអំពីនិមិត្តសញ្ញារបស់ទ្រង់ និងសាការវសត្វលោករបស់ទ្រង់។ ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَنْهَمْنُ ابْنِ لِي صَرَحًا لَعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ ﴿٣٦﴾ أَسْبَابَ السَّمَوَاتِ فَأَطَّلِعَ إِلَىٰ إِلَهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي لِأَظُنُّهُ كُذِبًا وَكَذَلِكَ زَيْنٌ لِّفِرْعَوْنَ سَوْءٌ عَمَلِهِ وَصَدَّ عَنِ السَّبِيلِ وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ إِلَّا فِي تَبَابٍ ﴿٣٧﴾ غافر : ٣٦ - ٣٧

មានន័យថា៖ «ផារ៉ាអង់បាននិយាយថា នៃហាម៉ាន ចូរសង់អាគារខ្ពស់មួយឱ្យយើង សង្ឃឹមថាយើងអាចឡើងទៅលើមេឃបានយើងចង់មើលព្រះជាម្ចាស់របស់មូសាដោយខ្លួនឯង យើងសង្ឃឹមថាវានិយាយកុហកយើង។ គេបានល្បួងទង្វើដ៏អាក្រក់របស់ផារ៉ាអង់ថាជាទង្វើល្អ ហើយខ្លួនត្រូវរារាំងពីផ្លូវត្រូវ។ ល្បិចកលរបស់ផារ៉ាអង់គ្មានអ្វីក្រៅពីក្តីអក៏ពូទាំងនៅលោកីយ៍ និងបរលោក» ។

ពុំមែនចំពោះតែយុគសម័យកាលណាមួយនោះឡើយ តែនេះគឺជារប្បធម៌ទំនៀមទំលាប់របស់ពួកអ្នកប្រឆាំងដំទាស់បដិសេធតាំងពីដើមរៀងមកដោយសារភាពល្ងង់ខ្លៅរបស់ពួកគេ។ អល់ឡោះជាម្ចាស់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا اللَّهُ أَوْ تَأْتِينَا آيَةٌ كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ تَشَبَهت قُلُوبُهُمْ قَدْ بَيَّنَّا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿١١٨﴾ البقرة : ١١٨

មានន័យថា៖ «ពួកអ្នកដែលល្ងង់ខ្លៅបាននិយាយថា បើសិនជាអល់ឡោះនិយាយផ្ទាល់ជាមួយពួកយើង ឬឯងនាំមកបង្ហាញយើងនូវនិមិត្តសញ្ញាណាមួយ។ ក៏ដូចគ្នាដែរ ពួកអ្នកជំនាន់មុនក៏និយាយអ៊ីចឹងដែរ ដឹងចិត្តរបស់ពួកគេស្រដៀងៗគ្នា។ ពិតណាស់យើងបានបកស្រាយបញ្ជាក់អំពីនិមិត្តសញ្ញារបស់យើង យ៉ាងច្បាស់លាស់សម្រាប់ពួកអ្នកដែលមានជំនឿជាក់» ។

ឬពួកគេមិនជឿដោយសារមូលហេតុនៃភាពក្រអឺតក្រទមរបស់ពួកគេ អល់ឡោះទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْنَا الْمَلَيِّكَةُ أَوْ نَرَى رَبَّنَا لَقَدِ اسْتَكْبَرُوا فِي أَنْفُسِهِمْ وَعَتَوْا عُتُوًّا كَبِيرًا ﴿٢١﴾ يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلَيِّكَةَ لَا بُشْرَى يَوْمَئِذٍ لِلْمُجْرِمِينَ وَيَقُولُونَ حَجْرًا مَّحْجُورًا ﴿٢٢﴾ ﴾ الفرقان : ٢١-٢٢

មានន័យថា៖ «ពួកអ្នកដែលគ្មានសង្ឃឹមនឹងជួបយើងបាននិយាយថា បើសិនជាគេបញ្ជូនពួកទេវតាមកជួបពួកយើង ឬក៏ពួកយើងឃើញព្រះជាម្ចាស់របស់យើង។ ពិតប្រាកដ ពួកគេមានចិត្តអំនួតចំពោះខ្លួន ហ៊ាននិយាយពាក្យក្រអឺតក្រទមបែបនេះ។ ថ្ងៃដែលពួកគេឃើញពួកទេវតា គ្មានអ្វីរីករាយនៅថ្ងៃនោះសម្រាប់ពួកអ្នកអគតិ ហើយពួកទេវតានិយាយថា ឋានសួគ៌ជាក់ស្តែងដែលគេហាមចំពោះពួកអ្នក» ។

ឬក៏ជាអំពើអគតិ ដូចជាការប្រព្រឹត្តិរបស់ពួកជីហ្វ។ អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَىٰ لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ نَرَىٰ اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْكُمُ

الصَّعِقَةُ وَأَنْتُمْ نُنظَرُونَ ﴿٥٥﴾ البقرة : ٥٥

មានន័យថា៖ “ចូររំពឹងចុះខណៈដែលពួកអ្នកនិយាយថា បពិត្រមូសា! ពួកយើងមិនព្រមជឿចំពោះឯងជាដាច់ខាត លុះត្រាណា ពួកយើងឃើញអល់ឡោះផ្ទាល់នឹងភ្នែក។ ស្រាប់តែមានភ្លើងធ្លាក់ពីលើ មេឃមក ហើយពួកអ្នកបានឃើញផ្ទាល់នឹងភ្នែក ភ្លើងនោះបានឆាប ឆេះប្រល័យពួកអ្នក ដោយសារតែអំពើបាប និងការប្រមាថរបស់ពួក អ្នកចំពោះអល់ឡោះជាម្ចាស់» ។

ភស្តុតាងខ្លះៗបញ្ជាក់ថាមានអល់ឡោះ

- រកហេតុផលតាមឧបនិស្ស័យដ៏បរិសុទ្ធ : ពិតប្រាកដ មនុស្ស ម្នាក់ៗមានឧបនិស្ស័យត្រឹមត្រូវ និងប្រាជ្ញាយល់ដឹងមានជំនឿ ជាក់យ៉ាងច្បាស់ថា គ្មានអ្វីមួយដែលគ្មានអ្នកបង្កើត ហើយក៏ គ្មានអ្វីមួយកើតឡើងដោយគ្មានមូលហេតុនោះដែរ។
- ព្រះបន្ទូលក្នុងគម្ពីរអាល់គូរអាន : ជំរុញឱ្យសង្កេតមើលពិភព លោកដែលនៅជុំវិញខ្លួនឯង ត្រិះរិះពិចារណាទៅលើសភាវសត្វ លោកទាំងឡាយដែលមាននៅក្នុងចក្រវាល ដែលបង្ហាញថាមាន ព្រះជាម្ចាស់ជាអ្នកបង្កើត ជាអ្នកចាត់ចែង ដោយគ្មានភាពមន្ទិល សង្ស័យជាដាច់ខាត។
- ចក្រវាលដែលពោរពេញដោយភាពសុក្រឹតឥតខ្ចោះ ការប្រឌិត ឡើងដ៏គួរឱ្យស្ងប់ស្ងែង មានតាំងពីភពផ្កាយទាំងឡាយដែល កំពុងមានចលនា។ ភពនីមួយៗដែលនៅលើមេឃ បើសិនជា

ឃ្លាតតែបន្តិចពីគន្លងរបស់ខ្លួននោះ និងកើតមានគ្រោះមហន្តរាយដ៏ប្រល័យនៅក្នុងចក្រវាល។ គ្មាននរណាដឹងពីទំហំនៃគ្រោះមហន្តរាយនោះ លើកលែងតែអល់ឡោះជាម្ចាស់តែមួយគត់។ តើនរណាជាអ្នកទទួលខុសត្រូវ និងបង្កើតភពទាំងនោះ តាំងពីការចាប់ផ្តើមកំណើតចក្រវាលរហូតមកដល់សព្វថ្ងៃ។ ភពទាំងឡាយធ្វើចលនាតាមក្រឹត្យក្រមកំណត់មួយយ៉ាងជាក់លាក់។ អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ قُلْ أَنْظُرُوا مَاذَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا تُغْنِي الْآيَاتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ﴾ ﴿١٠١﴾ *یونس : ١٠١*

មានន័យថា៖ «មូហាំម៉ាត់ចូរប្រាប់ពួកគេចុះថា ចូរពួកអ្នកពិនិត្យសង្កេតទៅលើអ្វីៗដែលមាននៅលើមេឃ និងនៅលើផែនដី។ តែនិមិត្តសញ្ញាទាំងឡាយ ព្រមទាំងការដាស់តឿនឱ្យប្រុងប្រយ័ត្ន គ្មានប្រយោជន៍សម្រាប់ពួកអ្នកដែលគ្មានជំនឿ» ។

- ខ្លួនមនុស្សផ្ទាល់ ដែលមានលក្ខណៈពិសេសអស្ចារ្យទាំងរូបសម្បត្តិ និងទ្រង់ទ្រាយ អល់ឡោះជាម្ចាស់បានប្រទានមកជាមួយនូវលទ្ធភាព និងសក្តានុពល។ ដូចអល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِلْمُوقِنِينَ ﴾ ﴿٢٠﴾ *وَفِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ* ﴿٢١﴾ *الذاريات : ٢٠-٢١*

មានន័យថា៖ «ហើយនៅលើផែនដីជានិមិត្តសញ្ញាសម្រាប់ពួកអ្នកដែលមានជំនឿជាក់ និងនៅក្នុងខ្លួនរបស់ពួកគេ តើពួកគេអត់បើកភ្នែកមើលទេមែនទេ ? » ។

- ពួកសត្វផ្សេងៗ ដែលមនុស្សទាញយកផលប្រយោជន៍ធ្វើជាចំណីអាហារ គ្រឿងឧបភោគបរិភោគ សម្លៀកបំពាក់ និងទុកធ្វើជាយានជំនិះ។ ដូចអស់ឡោះជាម្ចាស់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً لِّسُقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهِ مِنْ بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَبَنًا خَالِصًا سَائِغًا لِلشَّارِبِينَ ﴿٦٦﴾ وَمِنْ ثَمَرَاتِ النَّخِيلِ وَالْأَعْنَابِ نَتَّخِذُونَ مِنْهُ سَكَرًا وَرِزْقًا حَسَنًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ وَأَوْحَى رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنْ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ ﴿٦٨﴾ ثُمَّ كُلِي مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلًّا يَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٦٩﴾ النحل : ٦٦- ٦٩

មានន័យថា៖ «ពិតប្រាកដ សត្វពាហនៈគឺជាតួយ៉ាងមួយសម្រាប់ពួកអ្នក យើងបានប្រទានទឹកដោះដល់ពួកអ្នក ចេញពីក្នុងពោះរបស់វាកើតចេញពីចន្លោះអាចន៍ និងឈាមរបស់វាជាទឹកដោះដីថ្លាបរិសុទ្ធមានរសជាតិឆ្ងាញ់សម្រាប់ពួកអ្នកទទួលទាន។ អំពីក្តីប្រទានរបស់យើងគឺផ្លែល្មើ និងផ្លែទំពាំងបាយជូរ ពួកអ្នកយកវាទៅបិតធ្វើស្រាហើយពួកអ្នកយកផ្លែឈើទាំងនោះធ្វើជាចំណីដ៏ឆ្ងាញ់ពិសា។ ពិតប្រាកដ ទាំងនេះជានិមិត្តសញ្ញាសម្រាប់ពួកអ្នកដែលមានប្រាជ្ញាចេះគិត។ ព្រះជាម្ចាស់របស់ឯងបានត្រាស់បង្គាប់ឱ្យសត្វយុំយកភ្នំ និងដើមឈើ

ធ្វើជាសំបុក ហើយនិងផ្ទះសំបែង សំណង់អាគារដែលមនុស្សធ្វើ។
 បន្ទាប់មកទ្រង់ប្រើឱ្យយុំខាំស៊ីផ្លែឈើទាំងឡាយ និងធ្វើគ្រាប់តាមផ្លូវ
 ដែលទ្រង់បានត្រួសត្រាយឱ្យយ៉ាងងាយស្រួល។ ទឹកដមដែលចេញពី
 ក្នុងពោះរបស់វាមានសម្បុរខុសៗគ្នាជាថ្នាំព្យាបាលសម្រាប់មនុស្ស។ ពិត
 ណាស់ នេះជានិមិត្តសញ្ញាសម្រាប់ពួកអ្នកដែលចេះគិតពិចារណា»។

- រុក្ខជាតិ ដើមឈើ និងដំណាំដាំដុះទាំងឡាយមានប្រភេទ និង
 ពណ៌សម្បុរខុសៗគ្នា ដែលមនុស្សទាញយកផលប្រយោជន៍ប្រើ
 សម្រាប់ជាគ្រឿងឧបភោគបរិភោគជាទីជម្រក និងជាឧសថព្យា
 បាល។ ដូចអស់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَهُوَ الَّذِي مَدَّ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْهَارًا وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ جَعَلَ
 فِيهَا زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ يُغْشَى اللَّيْلَ النَّهَارُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٣﴾
 وَفِي الْأَرْضِ قِطْعٌ مُّتَجَوِّرَاتٌ مُّتَجَوِّرَاتٌ وَجَنَّاتٌ مِّنْ أَعْنَابٍ وَزُرْعٌ وَنَخِيلٌ صِنْوَانٌ
 وَغَيْرُ صِنْوَانٍ يُسْقَى بِمَاءٍ وَاحِدٍ وَنُفِضِلُ بَعْضَهَا عَلَى بَعْضٍ فِي الْأَكْلِ
 إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾ الرعد: ٣-٤

មានន័យថា៖ «ទ្រង់គឺជាអ្នកដែលពន្លាតផែនដីឱ្យធំទូលាយ
 ទ្រង់បានបង្កើតឱ្យភ្នំ និងទន្លេ និងមានផ្លែឈើគ្រប់ប្រភេទ គ្រប់ផ្លែឈើ
 នីមួយៗមានពីរប្រភេទ ហើយទ្រង់បង្កើតឱ្យមានយប់និងថ្ងៃគ្រប
 ដណ្តប់គ្នាទៅវិញទៅមក។ ពិតប្រាកដ នេះជានិមិត្តសញ្ញាសម្រាប់ពួក
 អ្នកដែលចេះគិតពិចារណា។ នៅលើផែនដីនេះទៀតមានប្រភេទដី
 ផ្សេងគ្នាតែនៅជាប់ៗគ្នា មានចំការគ្រប់ប្រភេទ ចំការទំពាំងបាយជូរ

ចំការដំណាំផ្សេងៗ និងចំការលើដែលមានដើមដុះចេញពីគល់តែមួយ និងគល់ផ្សេងគ្នា គេស្រោចស្រពទឹកតែមួយ ហើយយើងបានធ្វើឱ្យផ្លែ ឈើទាំងនោះមានរសជាតិប្រសើរខុសគ្នាក្នុងការទទួលទាន។ ពិត ប្រាកដ ជានិមិត្តសញ្ញាសម្រាប់ពួកអ្នកដែលមានប្រាជ្ញាចេះគិត » ។

- សភាវៈទាំងឡាយនៃសត្វលោកផ្សេងៗ ដែលរស់នៅលើផែនដី គ្រប់ប្រភេទ គ្រប់ជំពូក គ្រប់លក្ខណៈ។ អស់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់ បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ خَلَقَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ۖ وَأَلْقَىٰ فِي الْأَرْضِ رَوْسِي أَن تَمِيدَ بِكُمْ ۖ وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَابَّةٍ ۖ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَأْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ﴿١٠﴾ هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ ۗ بَلِ

الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿١١﴾ لقمان : ١٠- ١١

មានន័យថា៖ «ទ្រង់បានបង្កើតមេឃដោយគ្មានសសរដូច ដែលពួកអ្នកមើលឃើញស្រាប់ ហើយទ្រង់បានដាក់ភ្នំចុះមកដើម្បីទប់លំនឹង ផែនដី កុំឱ្យរង្គោះរង្គើដល់ពួកអ្នក។ ទ្រង់ដាក់ពង្រាយសត្វគ្រប់ប្រភេទ នៅលើផែនដី យើងបានបញ្ចុះទឹកភ្លៀងពីលើមេឃ បន្ទាប់មក យើង បង្កើតឱ្យរុក្ខជាតិគ្រប់ប្រភេទដុះជាលឡើងស្រស់បំព្រង និងមាន ប្រយោជន៍។ នេះជាការបង្កើតរបស់អស់ឡោះ ចូរបង្ហាញយើងពីអ្វី ដែលអ្នកផ្សេងក្រៅពីយើងបានបង្កើត។ តាមពិត ពួកអ្នកដែលអគតិ នោះកំពុងបិតក្នុងក្តីវង្វែងយ៉ាងជាក់ច្បាស់» ។

- ប្រព័ន្ធបន្តពូជរបស់សត្វមានជីវិតទាំងអស់ដ៏ចម្លែក ដែលទទួល រ៉ាប់រងរក្សានិរន្តរភាពនៃជីវិតរស់នៅ និងតុល្យភាពនៅលើភព ផែនដី។ ដូចអល់ឡោះជាម្ចាស់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِّن مَّاءٍ فَمِنْهُمْ مَّن يَمْشِي عَلَىٰ بَطْنِهِ ۖ وَمِنْهُمْ مَّن يَمْشِي عَلَىٰ رِجْلَيْنِ وَمِنْهُمْ مَّن يَمْشِي عَلَىٰ أَرْبَعٍ يَخْلُقُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤٥﴾ النور : ٤٥

មានន័យថា៖ «ហើយអល់ឡោះទ្រង់បង្កើតគ្រប់សត្វទាំងអស់ ដែលរស់នៅលើផែនដីពីសារធាតុទឹក ពពួកសត្វខ្លះលូន ខ្លះទៀតដើរ ដើងពីរ ហើយខ្លះទៀតដើរដើងបួន អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បង្កើតអ្វី តាមតែទ្រង់សព្វព្រះទ័យ។ ពិតប្រាកដណាស់ អល់ឡោះទ្រង់មាន អានុភាពលើអ្វីគ្រប់យ៉ាង» ។

- ការចែកចាយរបបអាហារចិញ្ចឹមជីវិតដ៏ចម្លែក ការធានាសម្រាប់ សត្វលោក និងសភាវៈទាំងមូល។ ដូចទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូល ថា៖

﴿وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا ۗ كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٦﴾ هود : ٦

មានន័យថា៖ «ហើយគ្មានសត្វអ្វីដែលដើរនៅលើផែនដីលើក លែងតែអល់ឡោះជាម្ចាស់ ទ្រង់ធានាចំពោះរបបអាហារចិញ្ចឹមជីវិត របស់វា ទ្រង់ដឹងពីទីជម្រក និងទីអវសានរបស់វា។ អ្វីៗទាំងអស់មាន ចារក្នុងគម្ពីរព្រះលិខិតយ៉ាងច្បាស់លាស់» ។

សភាវសត្វលោកសព្វបែបយ៉ាងនៅក្នុងចក្រវាល អល់ឡោះជា
ម្ចាស់បានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ពីប្រភពដើមរបស់វាមួយចំនួន ហើយ
ទ្រង់តែមួយគត់ដឹងពីប្រភពដើមមួយចំនួនផ្សេងទៀត។ ដូចអល់ឡោះ
ជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ

وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾ يس : ٣٦

មានន័យថា៖ «អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់មហាពិសិដ្ឋមហាស្មាត
ស្តំ ទ្រង់បង្កើតឱ្យមានភេទញីឈ្មោលគ្រប់រុក្ខជាតិដែលដុះចេញពីដី
និងកំណើតដែលកើតចេញពីខ្លួនពួកគេ ហើយនិងអ្វីផ្សេងៗទៀតដែល
ពួកគេមិនដឹង» ។

គ្មានអ្វីមន្ទិលបន្តិចសោះថា មានកម្លាំងចលករមួយដែល
បង្កើតឱ្យមានសភាវៈទាំងនេះ ហើយកម្លាំងនោះនៅរក្សា និងដំណើរ
ការតាមក្រឹត្យក្រមរបស់វាទាំងមូល។ ដូច្នោះមានការសន្និដ្ឋានបីគ្មានបួនគឺ៖

- ទី១៖ ចក្រវាលទាំងមូលប្រកបដោយក្រឹត្យក្រមជាប្រព័ន្ធកើត
ឡើងដោយខ្លួនឯង ហើយនេះជាការសន្និដ្ឋានមួយមិនសម
ហេតុផល ខុសពីការពិតទាំងស្រុង ព្រោះគ្រប់អ្វីទាំងអស់ដែល
កើតឡើងតែងតែមានអ្នកបង្កើត។
- ទី២៖ ចក្រវាលនេះបង្កើតឡើងដោយអ្វីមួយ ហើយអ្វីនោះ
ចេញពីចក្រវាលខ្លួនឯង។ ការសន្និដ្ឋានបែបនេះក៏មិនសម
ហេតុផលដែរ បញ្ហាញាណមិនអាចទទួលយកបាន ពីព្រោះវត្ថុ
អ្វីមួយមិនអាចបង្កើតអ្វីមួយឱ្យដូចខ្លួនឯងបានឡើយ។

- ទី៣៖ ចក្រវាលនេះ បង្កើតឡើងដោយនរណាម្នាក់បិតនៅ ក្រៅពីពិភពផ្សេងពីចក្រវាល គឺព្រះអល់ឡោះជាម្ចាស់នៃ សកលលោក ហើយនេះជាអ្វីដែលពួកអ្នកមូស្លីមជឿ។ ឯ ចំណែកពួកអ្នកគ្មានជំនឿវិញបិតក្នុងភាពមន្ទិលសង្ស័យស្នាក់ ស្ទើរ។ ត្រូវនឹងពាក្យបន្ទូលរបស់អល់ឡោះជាម្ចាស់៖

﴿ أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمْ الْخَالِقُونَ ﴿٣٥﴾ أَمْ خَلِقُوا السَّمَوَاتِ
 وَالْأَرْضَ بَلْ لَا يُوقِنُونَ ﴿٣٦﴾ أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَيْكِ أَمْ هُمْ
 الْمُصَيِّرُونَ ﴿٣٧﴾ الطور : ٣٥-٣٧

មានន័យថា៖ «តើពួកគេកើតឡើងដោយគ្មានអ្នកបង្កើត ឬក៏ ពួកគេជាអ្នកបង្កើតមេឃ និងផែនដី។ តាមពិត ពួកគេគ្មានជំនឿជាក់ ឬក៏ពួកគេមានឃ្នាំងសម្បត្តិព្រះជាម្ចាស់របស់ឯង ឬក៏ពួកគេជាអ្នក ត្រួតត្រា» ។

- ភស្តុតាងដែលបញ្ជាក់ថាមានអល់ឡោះ គឺការយល់ឃើញបែប ឧបនិស្ស័យ៖
 អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ فَأَقِمَّ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا
 بُدِيلَ لِحَلْقِ اللَّهِ ﴿٣٠﴾ الروم : ٣٠

មានន័យថា៖ «ចូរតម្រង់ទិសរបស់ឯងសម្រាប់សាសនាដ៏ត្រឹម ត្រូវ ជាឧបនិស្ស័យដែលអល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានបង្កើតមនុស្សឱ្យ មានបែបនេះ គ្មានការផ្លាស់ប្តូរសម្រាប់ការបង្កើតរបស់អល់ឡោះ»។

ខ្លួនមនុស្សគេបង្កើតមកជាមួយនឹងអារម្មណ៍ និងការទទួលស្គាល់ថា មានព្រះជាម្ចាស់ជាអ្នកបង្កើតខ្លួនគេ និងចក្រវាលទាំងមូលដែលពួកសាសនាវិទូបានបញ្ញត្តិថា " សភាវគតិសាសនា " ទោះបីជាឧបនិស្ស័យនេះបានឃ្លាតចាកពីខ្លួនរបស់គេ ក៏មនុស្សនៅតែត្រូវការកម្លាំងចលករនេះដើម្បីបំពេញតម្រូវការ និងកង្វះខាតរបស់គេ ហើយសុំជ្រកកោននៅពេលមានឧបសគ្គលំបាក និងគ្រោះថ្នាក់។ សភាវគតិនេះ មាននៅក្នុងខ្លួនមនុស្សគ្រប់រូបគ្មានករណីលើកលែង ក៏ប៉ុន្តែអ្នកខ្លះបដិសេធដោយភាពចចេសវឹងរូស និងក្រអឺតក្រទម ហើយអ្នកខ្លះទទួលស្គាល់ និងមានជំនឿ។ សភាវគតិនេះលេចឡើងនៅពេលបុគ្គលម្នាក់ធ្លាក់ខ្លួនឈឺអស់សង្ឃឹម ជួបនឹងគ្រោះថ្នាក់ធំ ភ័យរន្ធត់នឹងរឿងដែលខ្លួនមិនពេញចិត្ត ពេលនោះអ្នកនឹងឃើញគេធ្វើទាំងមិនដឹងខ្លួនដោយពោលពាក្យថា ឱព្រះជាម្ចាស់! ឬដើមមើលទៅលើមេឃ ជាការទទួលស្គាល់ចេញពីខ្លួនគេផ្ទាល់ថា មានកម្លាំងអាចកំបាំងដីខ្លាំងក្លាអាចជួយសង្គ្រោះគេពីគ្រោះភ័យទាំងនេះ។ ត្រូវនឹងបន្ទូលរបស់អល់ឡោះជាម្ចាស់៖

﴿ وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ الضُّرُّ دَعَانَا لِجَنبِهِ أَوْ قَاعِدًا أَوْ قَائِمًا فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ ضُرَّهُ مَرَّ كَأَن لَّمْ يَدْعُنَا إِلَىٰ ضُرِّ مَسَّهُ ﴾ *یونس : ۱۲*

មានន័យថា៖ «នៅពេលដែលមនុស្សរងនូវគ្រោះថ្នាក់ គេប្តូងស្តង់សុំឱ្យយើងសង្គ្រោះទាំងខ្លួននៅដេក ឬអង្គុយ ឬឈរ ដរាបណាយើងបានសង្គ្រោះឱ្យគេរួចផុតភ័យពីគ្រោះថ្នាក់ គេធ្វើហាក់បីដូចខ្លួន

គេពុំបានសុំប្លង់ស្នងយើង ឱ្យជួយសង្គ្រោះខ្លួនគេពីគ្រោះថ្នាក់ដែលគេ
បានទទួលរង»។

- ការដាក់កំហិតរបស់គម្ពីរអាល់គូរអាន៖ គម្ពីរអាល់គូរអានបាន
ដាក់កំហិតឱ្យសត្វលោកទាំងអស់ធ្វើរួមគ្នា ឬផ្សេងគ្នា បង្កើត
សភាវៈអ្វីមួយដែលមានជីវិត។ អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមាន
ព្រះបន្ទូលថា៖

﴿يَأْتِيهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٍ فَاَسْتَمِعُوا لَهُۥٓ اِنَّ الَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ
 دُوْنِ اللّٰهِ لَنْ يَخْلُقُوْا ذُبَابًا وَّلَوْ اٰجْتَمَعُوْا لَهُۥٓ وَاِنْ يَّسْلُبُوْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا
 لَا يَسْتَنْقِذُوْهُ مِنْهُ ضَعُفَ الطَّالِبِ وَاَلْمَطْلُوْبِ ﴿٧٣﴾ الْحَجَّ : ٧٣

មានន័យថា៖ “នៃមនុស្សលោកទាំងឡាយ គេលើកឧទាហរណ៍
 មួយចូរនាំគ្នាស្តាប់ និងពិចារណា ពិតប្រាកដ រូបសំណាកទាំងឡាយ
 ដែលពួកអ្នកនាំគ្នាគោរពបូជាក្រៅពីអល់ឡោះជាម្ចាស់នោះ ពួកគេមិន
 អាចបង្កើតសត្វរុយមួយក្បាល បើទោះជាពួកគេទាំងនោះរួមគ្នាធ្វើក៏
 ដោយ។ បើសិនជាសត្វរុយលួចពាំចំណីពួកគេ ពួកគេមិនដណ្តើម
 ពីសត្វរុយមកវិញបានឡើយ។ ទាំងរូបសំណាក និងសត្វរុយសុទ្ធតែ
 ទន់ខ្សោយដូចគ្នា»។ ជាមួយនោះ ព្រលឹងជាភារកិច្ចរបស់អល់ឡោះជា
 ម្ចាស់គ្មាននរណាដឹងថាព្រលឹងជាអ្វីនោះឡើយ។ លើកលែងតែព្រះអង្គ
 តែមួយគត់។ ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ ۖ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ
 إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥﴾ الْاِسْرَاءِ : ١٥

មានន័យថា៖ «ពួកអ្នកគ្មានជំនឿសួរអ្នកអំពីព្រលឹង ចូរប្រាប់ ពួកគេវិញថា ព្រលឹងគឺជារឿងរបស់ព្រះជាម្ចាស់របស់ខ្ញុំ ហើយគេគ្មាន បានឱ្យចំណេះដឹងដល់ពួកអ្នកលើកលែងតែបន្តិចបន្តួច»។

តាមពិត ពួកគេអសមត្ថភាពនឹងបង្កើតអ្វីដែលគ្មានព្រលឹង អ្នកនាំសារមូហាំម៉ាត់បានមានប្រសាសន៍ថា៖

يقول صلى الله عليه وسلم: قال الله عز وجل: (وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذَهَبَ يَخْلُقُ كَخَلْقِي فَلْيَخْلُقُوا ذَرَّةً، أَوْ لِيَخْلُقُوا حَبَّةً أَوْ شَعِيرَةً) صحيح البخاري

មានន័យថា៖ «អស់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា គ្មាននរណាអគតិជាងអ្នកដែលបង្កើតដូចជាការបង្កើតរបស់យើង ចូរ ឱ្យគេបង្កើតគ្រាប់ពោត ឬឱ្យគេបង្កើតគ្រាប់ធញ្ញជាតិ ឬបង្កើតគ្រាប់ ស្រូវសាឡី» ។

ការអសមត្ថភាពរបស់មនុស្សក្នុងការចាត់ចែងចក្រវាល ជា ភស្តុតាងបញ្ជាក់ថា មានព្រះជាម្ចាស់ជាអ្នកបង្កើត និងជាអ្នកចាត់ ចែង។ ដូចអស់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូល៖

﴿ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ حَاجَّ إِبرَهِمَ فِي رَبِّهِۦٓ أَنۢ أَنۡ ءَاتَهُ ٱللَّهُ ٱلْمُلۡكَ إِذۡ قَالَ ٱبرَهِمُ رَبِّيَ ٱلَّذِي يُحَيِّءُ وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا ٱلْحَيُّ وَأُمِيتُ ۗ قَالَ ٱبرَهِمُ فَإِنَّ ٱللَّهَ يَأۡتِي بِٱلسَّمۡسِ مِنَ ٱلْمَشْرِقِ فَأۡتِ بِهَا مِنَ ٱلْمَغْرِبِ فَبُهِتَ ٱلَّذِي كَفَرَ ۗ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلْقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٥٨﴾ البقرة : ٢٥٨

មានន័យថា៖ «តើឯងឃើញទេ សភាពរបស់អ្នកដែលបាន ប្រកែកជាមួយនឹងអ្វីព្រហ្មីមក្នុងរឿងព្រះជាម្ចាស់របស់គេ។ ព្រោះតែ អស់ឡោះជាម្ចាស់បានប្រទានអំណាចដល់គេ ខណៈដែលអ្វីព្រហ្មីម

អាស់គួរអាន។ គេដឹងច្បាស់ថា ពួកអ្នកជំនាញខាងភាសា ខាងនិពន្ធ ហើយអ្នកដែលពូកែវោហារទាំងអស់ គេប្រទានគម្ពីរនេះចុះមកជា ភាសារបស់ពួកគេ បានខិតខំព្យាយាមណាស់ដែរ តែពួកគេនៅតែ អសមត្ថភាពជាមួយនឹងការខិតខំប្រឹងប្រែងដ៏ខ្លាំងក្លារបស់ពួកគេ ដើម្បី ឆ្លើយតបនឹងការដាក់កំហិតនេះ។

គម្ពីរអាស់គួរអានជាពាក្យបន្ទូលរបស់អល់ឡោះបញ្ចុះមកពី ព្រះអង្គផ្ទាល់។ ដូចទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَمَا كَانَ هَذَا الْقُرْآنُ أَنْ يُفْتَرَىٰ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ

يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٧﴾ يونس : ٣٧

មានន័យថា៖ «គ្មាននរណាម្នាក់មានសមត្ថភាពនិពន្ធគម្ពីរ អាស់គួរអាននេះឡើងក្រៅអំពីអល់ឡោះ។ តែអល់ឡោះជាម្ចាស់បាន បញ្ចុះគម្ពីរនេះមកជាការបញ្ជាក់ពីភាពត្រឹមនៃគម្ពីរមុនៗ ហើយក៏ជា ការបកស្រាយដែលគ្មានភាពមន្ទិលសង្ស័យមកអំពីព្រះជាម្ចាស់នៃ សកលលោកទាំងមូល »។

បើសិនជាគម្ពីរនេះជាសំដីរបស់មនុស្សនោះនឹងត្រូវដាងឡើង នូវភាពចម្រូងចម្រាសក្នុងវាក្យខណ្ឌនីមួយៗ។ ដូចទ្រង់បានមានព្រះ បន្ទូលថា៖

﴿ أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا

كثيرًا ﴿١٢﴾ النساء : ١٢

មានន័យថា៖ «តើពួកគេមិនពិនិត្យមើលនៅក្នុងគម្ពីរអាល់គួរ
អានទេឬ? បើសិនជាគម្ពីរនេះមកអំពីអ្នកផ្សេងក្រៅពីអល់ឡោះ ពួក
គេនឹងប្រទះឃើញក្នុងគម្ពីរនេះ នូវការខ្វែងគ្នាយ៉ាងច្រើន»។

២- ជឿចំពោះពួកទេវតា៖ គឺជាជំនឿមួយដែលជឿថាសម្រាប់
អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់មានពួកទេវតាដ៏ច្រើនសន្លឹកសន្លាប់គ្មាននរណា
ដឹងពីចំនួនរបស់ពួកគេឡើយ។ មានតែអល់ឡោះជាម្ចាស់ទេជាអ្នក
ដែលដឹង។ ទ្រង់បង្កើតពួកគេសម្រាប់ឱ្យគោរពសក្ការៈចំពោះទ្រង់។
អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿لَنْ يَسْتَنْكِفَ الْمَسِيحُ أَنْ يَكُونَ عَبْدًا لِلَّهِ وَلَا الْمَلَائِكَةُ
الْمُقَرَّبُونَ﴾ النساء : ١٧٢

មានន័យថា៖ «មេស៊ី (យេស៊ូ)មិនដែលប្រមាថជាដាច់ខាត
ចំពោះការដាក់ខ្លួនជាខ្ញុំបម្រើរបស់អល់ឡោះ ហើយពួកទេវតាដ៏ជិត
ស្និទ្ធនឹងទ្រង់ក៏អ៊ីចឹងដែរ»។

ពួកទេវតាទាំងនោះពុំមែនជាព្រះផ្សេងក្រៅពីអល់ឡោះ ពួកគេ
ពុំមែនជាបុត្ររបស់ទ្រង់ តាមពិតទ្រង់បង្កើតពួកគេដើម្បីឱ្យពួកគេ
បំពេញការងារដែលទ្រង់បានបង្គាប់ប្រើ។ ដូចទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូល
ថា៖

﴿وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحٰنَهُ ۚ بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُونَ ﴿٢٦﴾

﴿لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِأَمْرِهِ يَعْمَلُونَ﴾ ﴿٢٧﴾ الأنبياء : ٢٦-٢٧

មានន័យថា៖ «ពួកអ្នកគោរពពហុទេពនិយាយថា ព្រះជាម្ចាស់
មហាមេត្តាទ្រង់មានបុត្រ។ ព្រះជាម្ចាស់មហាស្មាតស្ម័គ្រ! តាមពិត ពួកគេ

គ្រាន់តែខ្ញុំបម្រើរបស់ទ្រង់ដ៏មហាប្រពៃតែប៉ុណ្ណោះ។ ពួកគេមិនដែល
និយាយពាក្យអ្វីមុនព្រះអង្គបង្គាប់ ហើយពួកគេធ្វើតាមការបង្គាប់របស់
ព្រះអង្គ»។

៣- ជឿចំពោះព្រះគម្ពីរ៖ គឺជាការជឿថាអស់ឡោះជាម្ចាស់
ទ្រង់បានប្រទានគម្ពីរជាច្រើនចុះពីលើមេឃមកកាន់ពួកអ្នកនាំសារ
របស់ទ្រង់ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយគម្ពីរទាំងនេះដល់មនុស្សលោក បកស្រាយ
ប្រាប់ពួកគេពីច្បាប់ស្បៀងអាត់ដែលពួកគេនឹងគោរពសក្ការៈចំពោះទ្រង់
រួមទាំងការរៀបចំជីវិតរស់នៅរបស់ពួកគេ។ គម្ពីរទាំងនោះមានដូចជា៖

1. គម្ពីរ ស៊ីហុហ្វរបស់អ្នកនាំសារអ៊ីប្រហ៊ីម។
2. គម្ពីរតារ៉េត ជាគម្ពីរដ៏ពិសិដ្ឋដែលព្រះបានប្រទានចុះមកឱ្យអ្នក
នាំសារមូសា។
3. គម្ពីរអើសហ្សាពួរ ជាគម្ពីរដែលទ្រង់បានប្រទានចុះមកចំពោះ
អ្នកនាំសារ ដារ៉ូត។
4. គម្ពីរអិញដីលជាគម្ពីរដែលព្រះបានប្រទានចុះមកចំពោះ
អ៊ីសា (យេស៊ូ)។
5. គម្ពីរអាល់គ្លរអាន ជាគម្ពីរដ៏ពិសិដ្ឋដែលព្រះបានប្រទានចុះមក
ចំពោះអ្នកនាំសារមូហាំម៉ាត់ ដើម្បីផ្សព្វផ្សាយអំពីការដល់
មនុស្សទូទៅ ហើយទ្រង់បានចាត់ទុកគម្ពីរមុនៗជាមោឃៈ
បន្ទាប់ពីទ្រង់បានប្រទានគម្ពីរអាល់គ្លរអាននេះរួចមក។

តើគម្ពីរអាល់គួរអានជាអ្វី ?

ជាពាក្យបន្ទូលរបស់អល់ឡោះដែលទ្រង់ប្រទានចុះមកចំពោះអ្នកនាំសារមូហាំម៉ាត់ជាភាសាអារ៉ាប់។ គ្រាន់តែ សូត្រគេចាត់ទុកជាការគោរពសក្ការៈ។ គម្ពីរនេះបានចម្លងយ៉ាងត្រឹមត្រូវវត្សៗគ្នាទាំងសំណេរ និងការទន្ទេញចាំ ចាប់ផ្តើមដោយដំពូកមួយហៅថា (ស៊ូរ៉ោះអាល់ហ្សាទីហៈ) ហើយបញ្ចប់ដោយដំពូកមួយហៅថា (ស៊ូរ៉ោះ អាន់ណើស)។ គម្ពីរនេះជាធម្មនុញ្ញសម្រាប់ពួកអ្នកមូស្លីម ដែលពួកគេដកស្រង់នូវពាក្យទូន្មានប្រៀនប្រដៅ ក្បួនច្បាប់សម្រាប់រៀបចំកិច្ចការសាសនា និងសង្គមរស់នៅរបស់ពួកគេឱ្យមានច្បាប់ទម្លាប់ ខុសពីគម្ពីរមុនៗដូចតទៅ៖

- ជាគម្ពីរប្រទានចុះពីលើមេឃមកចុងក្រោយបង្អស់ ដែលទ្រង់សន្យាអភិរក្ស និងរក្សាច្បាប់ដើមគម្ពីរនេះឱ្យនៅគង់វង្សរហូតដល់ថ្ងៃបរលោក។ ដូចអល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴿٩﴾ الْحَجَر : ٩ ﴾

មានន័យថា៖ “ពិតប្រាកដ យើងបានប្រទានគម្ពីរអាល់គួរអានចុះមកហើយយើងជាអ្នកថែរក្សាគម្ពីរនេះ”។

- គ្របដណ្តប់នូវរាល់ការបញ្ញត្តិច្បាប់ទាំងឡាយ
- ដែលច្បាប់នេះនឹងបង្កើតនូវសង្គមមួយប្រកបដោយគុណធម៌ និងធានាទទួលខុសត្រូវចំពោះការគោរពសិទ្ធិមនុស្ស។

- គេចាត់ទុកជាឯកសារប្រវត្តិសាស្ត្រមួយដែលបញ្ជាក់ពីសារវតារនៃការបញ្ចុះសាសនាមកចំពោះពួកអ្នកនាំសារ ហើយហេតុការណ៍ដែលបានកើតឡើងចំពោះពួកគេ ជាមួយនឹងជាតិសាសន៍របស់ខ្លួនតាំងពីសម័យអាដារហូតដល់អ្នកនាំសារទីបញ្ចប់គឺ ព្យាករីមូហាំម៉ាត់។
- គម្ពីរនេះគេបញ្ចុះមកសម្រាប់មនុស្សជាតិទូទៅ ដើម្បីឱ្យពួកគេទទួលបាននូវភាពសុខដុមរមនា សេចក្តីសុខ សុវត្ថិភាព ស្ថេរភាព ស្តាប់ស្តល់ នាំពួកគេចេញឱ្យផុតពីភាពងងឹតអន្ទការទៅរកពន្លឺដ៏ភ្លឺថ្លាដែលជីវិត។
- គម្ពីរនេះមានគុណសម្បត្តិធំធេងណាស់ គ្រាន់តែការសូត្រទន្ទេញចាំមាត់ និងបង្រៀនគេឱ្យចេះសូត្រក៏ជាការគោរពសក្ការៈចំពោះអល់ឡោះជាម្ចាស់ផងដែរ។

សាសន៍ដទៃនិយាយអំពីគម្ពីរអាល់គូរអាន:

លោក វ. ដូរ៉ងត (W.Durant) ក្នុងសៀវភៅអរិយធម៌របស់លោកបានសរសេរថា គម្ពីរអាល់គូរអានបញ្ជូនមកកាន់ចិត្តមនុស្សជាដំនើរដ៏ងាយស្រួល គ្មានភាពស្រពេចស្រពិល គ្មានពិធីសាសនាដ៏ស្មុគស្មាញ ចាកផុតទាំងស្រុងពីដំនើរលើអារក្សអ្នកតា ដំនើរលើកិក្ខុ និងបព្វជិតសាសនា។ គម្ពីរអាល់គូរអានមានគុណសម្បត្តិធំធេងក្នុងការលើកកម្ពស់ពួកអ្នកមូស្លីមផ្នែកខាងសីលធម៌ និងវប្បធម៌។ ជាគម្ពីរដែលបញ្ញត្តិឡើងនូវបទដ្ឋាន របៀបរបបសង្គម ឯកភាពជាតិ ជំរុញឱ្យពួកគេប្រកាន់តាមគោលការណ៍សុខភាព ហើយរំដោះប្រាជ្ញាស្មារតីពួក

គេឱ្យរួចផុតពីជំនឿអរូបី ការស្រមៃស្រមៃ ចេញពីភាពអយុត្តិធម៌ ហិង្សាព្រៃផ្សៃ ហើយស្ដារពួកវណ្ណៈទាសករឱ្យមានភាពប្រសើរឡើងវិញ។ លើកស្ទួយពួកអ្នកមានវណ្ណៈតូចទាបឱ្យមានតម្លៃ និងឥស្សរភាពឡើងវិញ។ បង្កើតឱ្យមានសមធម៌ក្នុងសង្គមមូស្លីម ប្រាសចាកពីមហិច្ឆតាលោកលន់ គ្មានសង្គមណាអាចប្រៀបស្មើនឹងសង្គមឥស្លាមទោះនៅទីណាក៏ដោយក្នុងសកលលោកទាំងមូល ដែលមានជនជាតិស្បែកសរសនៅ។

៤-ជឿចំពោះពួកអ្នកនាំសារ៖ ជឿថាអស់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានជ្រើសរើសពួកអ្នកនាំសារពីក្នុងចំណោមមនុស្សលោកដើម្បីផ្តល់សារ និងនីតិច្បាប់របស់អស់ឡោះដល់មនុស្សលោកទូទៅ ដើម្បីកុំឱ្យពួកគេយកលេសជាមួយទ្រង់បន្ទាប់ពីបញ្ជូនពួកអ្នកនាំសាររួច។ ពួកគេជាមនុស្សដែលមានសីលធម៌សុក្រឹតត្រឹមត្រូវបំផុត។ ពួកគេគ្មានកំហុសចំពោះអ្វីដែលពួកគេផ្សព្វផ្សាយអំពីអស់ឡោះជាម្ចាស់។ ពួកអ្នកនាំសាររបស់ទ្រង់មានចំនួនប្រើឥតគណនា គ្មាននរណាដឹងពីចំនួនរបស់ពួកគេ លើកលែងអស់ឡោះ ពួកគេជាមនុស្សធម្មតា តែទ្រង់បានផ្តល់លក្ខណៈពិសេសសម្រាប់ពួកគេក្នុងការទទួលសារពីទ្រង់។ ដូចទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُوْحَىٰ إِلَيْهِمْ فَسَلُّوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِن كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴾ الأنبياء : ٧

មានន័យថា «យើងពុំបានបញ្ជូនអ្នកនាំសារមុនឯងលើកលែងតែពួកគេជាបុរសដែលយើងបានត្រាស់បន្ទូលចំពោះពួកគេ។ ចូរនាំគ្នាសួរពួក

អ្នកចេះដឹង បើសិនជាពួកអ្នកមិនដឹង»។ អ្នកនាំសារដំបូងបង្អស់គឺ
ណូហ (ណូអេ) ហើយចុងក្រោយបង្អស់គឺអ្នកនាំសារមូហាំម៉ាត់។

៥- ជឿចំពោះថ្ងៃបរលោក៖ ជឿថាជីវិតរស់នៅលោកឺយ័នឹងមាន
ថ្ងៃបញ្ចប់ និងសាបសូន្យ។ ដូចទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ﴿٢٦﴾ وَيَبْقَىٰ وَجْهَ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٢٧﴾ ﴾
الرحمن : ٢٦-٢٧

មានន័យថា៖ «រាល់អ្នកដែលនៅលើផែនដីទាំងអស់ត្រូវវិនាស
ហើយនៅសល់តែព្រះភក្ត្ររបស់ព្រះជាម្ចាស់របស់ឯង ដែលមានព្រះ
កិត្តិនាមថ្លៃថ្លា ឧត្តុង្គឧត្តម»។ បន្ទាប់មកទៀត ទ្រង់នឹងបង្កើតឱ្យរស់
ឡើងវិញដើម្បីចេញពីផ្នូរ នៅពេលនោះ ទ្រង់នឹងបង្កើតសត្វលោកទាំង
អស់ឱ្យរស់ឡើងវិញដើម្បីជំនុំជំរះពួកគេ ហើយតបស្នងតាមអំពើរបស់
ពួកគេ។ ទ្រង់ប្រទានជូនពួកអ្នកធ្វើល្អសក្តិសមនឹងអ្វីដែលពួកគេបាន
សាងដូចជាពើល្អ ក្តីជំនឿ ការប្រតិបត្តិតាមពួកអ្នកនាំសារ។ ផ្ទុយទៅ
វិញទ្រង់នឹងដាក់ទោសចំពោះពួកអ្នកសាងអំពើអាក្រក់ ជាការតបស្នង
តាមអ្វីដែលពួកគេបានសាងនៃអំពើបាប ការក្បត់នឹងជំនឿ ការប្រព្រឹត្ត
បទល្មើសប្រឆាំងនឹងពួកអ្នកនាំសារ មិនជឿចំពោះជីវិតអមតៈនៅថ្ងៃ
បរលោកដែលមានឋានសួគ៌ និងឋាននរក។

៦- ជឿចំពោះព្រះលិខិត៖ ជឿថាអស់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់ដឹងពី
បុព្វេនូវរាល់អ្វីគ្រប់យ៉ាងមុននឹងវាកើតឡើង ហើយនិងអ្វីដែលនឹងកើត
ចំណេះដឹង ការលិខិតកំណត់ និងក្តីប្រាថ្នារបស់ទ្រង់។ ដូចទ្រង់បាន
មានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ نَقْدِيرًا ﴾ الفرقان : ٢

មានន័យថា៖ «ទ្រង់បានបង្កើតអ្វីគ្រប់យ៉ាង ហើយទ្រង់បានកំណត់ទៅតាមក្រឹត្យក្រមរបស់វា»។

ផ្ទៃផ្កានៃជំនឿចំពោះព្រះលិខិតកើតឡើងបន្ទាប់ពីយកហេតុជាបច្ច័យ៖

1. ធ្វើឱ្យអារម្មណ៍ស្រស់ស្រាយ ចិត្តស្ងប់ស្ងប់ស្ងួល គ្មានចន្លោះប្រហោងសម្រាប់ការកើតទុក្ខខ្វល់ខ្វាយ ចំពោះអ្វីដែលកើតឡើង ឬបានកើតឡើងកន្លងផុត។
2. អំពាវនាវទៅរកចំណេះដឹង និងរបកកំហើញដែលអស់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានដាក់ចុះមកក្នុងចក្រវាល។ អ្វីដែលទ្រង់បានកំណត់ទៅលើមនុស្សគឺការប្រឈមទាំងឡាយ ដូចជា ជំងឺ វាជាការកំណត់ ដែលគេជំរុញឱ្យស្វែងរកការព្យាបាល ដើម្បីច្រានចោលនូវការកំណត់លិខិតនេះ ស្វែងរកប្រភពប្តាំព្យាបាលដែលមាននៅក្នុងអ្វីដែលអស់ឡោះជាម្ចាស់ ទ្រង់បានបង្កើតមកនៅក្នុងពិភពលោក។
3. ចិត្តផ្សារភ្ជាប់នឹងអស់ឡោះជាម្ចាស់ មិនត្រូវភ័យខ្លាចចំពោះការបង្កគ្រោះថ្នាក់របស់មនុស្ស។ អ្នកនាំសារលោកបានមានប្រសាសន៍ថា៖

يقول صلى الله عليه وسلم: (.. وَاعْلَمَ أَنَّ الْأُمَّةَ لَوِ اجْتَمَعَتْ عَلَى أَنْ يَنْفَعُوكَ بِشَيْءٍ لَمْ يَنْفَعُوكَ إِلَّا بِشَيْءٍ قَدْ كَتَبَهُ اللَّهُ لَكَ وَلَوْ اجْتَمَعُوا عَلَى أَنْ يَضُرُّوكَ بِشَيْءٍ لَمْ يَضُرُّوكَ إِلَّا بِشَيْءٍ قَدْ كَتَبَهُ اللَّهُ عَلَيْكَ رُفِعَتِ الْأَقْلَامُ وَجَفَّتِ الصُّحُفُ) سنن الترمذي

មានន័យថា៖ «ចូរជ្រាបចុះថា បើសិនជាប្រជាតិទាំងមូលប្រមូលគ្នា ចង់ជួយជាប្រយោជន៍អ្វីដល់អ្នក ពួកគេមិនអាចជួយជាប្រយោជន៍ដល់ អ្នកជាដាច់ខាត លុះត្រាតែអ្វីដែលទ្រង់បានចារសម្រាប់អ្នក។ បើសិន ជាពួកគេប្រមូលគ្នាចង់ធ្វើបាបអ្នក ពួកគេមិនអាចធ្វើបាបអ្នកបានជា ដាច់ខាត លុះត្រាតែអ្វីដែលអល់ឡោះទ្រង់បានចារទៅលើអ្នក។ បញ្ជី ព្រះលិខិតគេលែងសរសេរ ទំព័រនៃព្រះលិខិតក៏ស្អាតអស់ហើយដែរ » ។

គោលការណ៍គ្រឹះរបស់ឥស្លាម

គោលការណ៍គ្រឹះរបស់ឥស្លាម គឺរក្សាអាយុជីវិត (លើកលែង តែមានទោសដែលច្បាប់ឥស្លាមបានកំណត់) រក្សាកិត្តិយស ទ្រព្យ សម្បត្តិ បញ្ញា និងពូជសាសន៍។ អ្នកនាំសារឥស្លាមបានមាន ប្រសាសន៍ថា៖

يقول رسول الإسلام صلى الله عليه وسلم : (فَإِنَّ اللَّهَ حَرَّمَ عَلَيْكُمْ دِمَاءَكُمْ وَأَمْوَالَكُمْ وَأَعْرَاضَكُمْ كَحُرْمَةِ يَوْمِكُمْ هَذَا فِي شَهْرِكُمْ هَذَا فِي بَلَدِكُمْ هَذَا) صحيح البخاري

មានន័យថា៖ «ពិតប្រាកដ អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានហាមទៅលើ ពួកអ្នកទាំងអស់គ្នានូវការបង្ហូរឈាម និងការបៀតបៀនកិត្តិយសត្រូវ ហាមដូចជាថ្ងៃនេះ ក្នុងខែនេះ ក្នុងនគរដ៏ពិសិដ្ឋនេះ (នគរម៉ឺក្កោះ)» ។

លោកបានមានប្រសាសន៍ទៀតថា៖

ويقول أيضًا: (أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِالْمُؤْمِنِ مَنْ أَمِنَهُ النَّاسُ عَلَى أَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَالْمُسْلِمِ مَنْ سَلِمَ النَّاسُ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ وَالْمُجَاهِدِ مَنْ جَاهَدَ نَفْسَهُ فِي طَاعَةِ اللَّهِ وَالْمُهَاجِرِ مَنْ

هَجَرَ الْخَطَايَا وَالذُّنُوبَ (صحیح ابن حبان

មានន័យថា៖ «តើខ្ញុំមិនបានប្រាប់ពួកអ្នកពីបុគ្គលមានជំនឿទេរឺ? គឺ អ្នកដែលមនុស្សទាំងអស់ទទួលបានសេចក្តីសុខសុវត្ថិភាពពីរូបគេទាំង ទ្រព្យសម្បត្តិ និងអាយុជីវិត។ អ្នកមូស្លីមគឺជាអ្នកដែលមនុស្សទាំង ឡាយទទួលបានសេចក្តីសុខសុវត្ថិភាពអំពីពាក្យសំដីរបស់គេ ដៃជើង របស់គេ។ អ្នកដែលតស៊ូពលី គឺអ្នកដែលតស៊ូជំនះនឹងខ្លួនឯងក្នុងការ គោរពប្រណិប័តន៍ចំពោះអល់ឡោះ ហើយអ្នកដែលកៀសខ្លួន គឺអ្នក ដែលលះបង់ជឿសឆ្ងាយពីកំហុស និងអំពើបាប»។

ក្រមសីលធម៌ឥស្លាម

ឥស្លាមបានហាមគ្រប់អំពើអបាយមុខទាំងឡាយទាំងកាយវិការ និងពាក្យសំដី។ អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានបន្ទូលថា៖

﴿ قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَالْإِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا

نَعْمُونَ ﴿ ٣٣ ﴾ الأعراف : ٣٣

មានន័យថា៖ «មូហាំម៉ាត់ចូរប្រសាសន៍ចុះថា ពិតប្រាកដ ព្រះជាម្ចាស់ របស់ខ្ញុំទ្រង់បានហាមអំពើអបាយមុខទាំងបើកចំហ និងលាក់បាំង ទ្រង់ហាមអំពើបាប និងការបំពានបៀតបៀនដោយខុសច្បាប់ ទ្រង់ហាមការចូលហ៊ុនជាមួយអល់ឡោះ ក្នុងការគោរពសក្តារៈ ដែល

គ្មានភស្តុតាងបញ្ចុះមក ទ្រង់ហាមការនិយាយប្រឌិតចំពោះអល់ឡោះ
នូវអ្វីដែលពួកអ្នកមិនដឹង»។

ទ្រង់បង្គាប់ឱ្យប្រកាន់យកនូវសីលធម៌ល្អ ហើយពេញចិត្ត
ចំពោះសីលធម៌ល្អនេះ។ អ្នកនាំសារលោកបានមានប្រសាសន៍ថា៖

يقول رسول الإسلام صلى الله عليه وسلم: (بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ صَالِحَ الْأَخْلَاقِ)
المستدرک علی الصحیحین

មានន័យថា៖ «គេបញ្ជូនខ្ញុំមកដើម្បីបំពេញសីលធម៌ល្អ»។

សិទ្ធិក្នុងឥស្លាម

ឥស្លាមបានដាក់ចេញនូវសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចទៅលើសាសនិក
ឥស្លាមម្នាក់ៗតាមលំដាប់ឋានានុក្រមរបស់ខ្លួន។ ឪពុកម្តាយមានសិទ្ធិ
ប្តីប្រពន្ធក៏មានសិទ្ធិរៀងៗខ្លួន កូនៗក៏មានសិទ្ធិ ហើយញាតិជិតខាងក៏
មានសិទ្ធិ។ល។ គោលបំណងនៃសិទ្ធិទាំងនេះ គឺជាចំណងផ្សារសាច់
ផ្សារឈាមបុគ្គលនិងបុគ្គលក្នុងសង្គមមូស្លីម រក្សាការពារមិនឱ្យរង្គោះ
រង្គើរ បែកបាក់ និងសាបព្រោះសេចក្តីស្រលាញ់មេត្រីភាពរវាងពួកគេ។
អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ

وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ

بِالْجُنُبِ وَأَبْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن

كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا ﴿٣٦﴾ النساء: ٣٦

មានន័យថា៖ «ចូរគោរពសក្ការៈចំពោះអល់ឡោះ កុំយកអ្វីមួយមក ចូលហ៊ុនជាមួយទ្រង់ ត្រូវកត់ត្រាចំពោះឪពុកម្តាយ ធ្វើល្អចំពោះសាច់ ញាតិ កូនកំព្រា អ្នកទីទំលក្រ អ្នកជិតខាងដែលជាប់សាច់ជាប់ឈាម និងញាតិនៅក្បែរខាងគ្នា មិត្តភក្តិដែលនៅក្បែរខាងគ្នា អ្នកដំណើរ ដាច់សង្វែង និងអ្នកបម្រើដែលនៅក្រោមអាណាព្យាបាលរបស់ពួកអ្នក ។ ពិតប្រាកដណាស់ អល់ឡោះទ្រង់មិនសព្វព្រះទ័យចំពោះអ្នកដែល មានមោទនភាពក្រអឺតក្រទមនោះឡើយ»។

តាមទីសាធារណៈក៏មានសិទ្ធិ អ្នកនាំសារលោកបានមាន

ប្រសាសន៍ថា៖

يقول رسول الإسلام صلى الله عليه وسلم : (إِيَّاكُمْ وَالْجُلُوسُ بِالطَّرِيقَاتِ فَقَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا لَنَا مِنْ مَجَالِسِنَا بُدُّ نَتَحَدَّثُ فِيهَا فَقَالَ فَإِذَا أَبَيْتُمْ إِلَّا الْمَجْلِسَ فَأَعْطُوا الطَّرِيقَ حَقَّهُ قَالُوا وَمَا حَقُّ الطَّرِيقِ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ غَضُّ الْبَصَرِ وَكَفُّ الْأَذَى وَرَدُّ السَّلَامِ وَالْأَمْرُ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيُ عَنِ الْمُنْكَرِ) صحيح البخاري

មានន័យថា៖ “ចូរប្រុងប្រយ័ត្នចំពោះការអង្គុយនៅតាមចិញ្ចើមផ្លូវ ពួក គេនិយាយថា បពិត្រអ្នកនាំសាររបស់អល់ឡោះ គ្មានអ្វីចាំបាច់នោះទេ ពួកយើងគ្រាន់តែអង្គុយនិយាយគ្នាតែប៉ុណ្ណោះ។ លោកបានតបវិញថា បើសិនជាពួកអ្នកចចេសចង់តែអង្គុយនោះ ចូរគោរពសិទ្ធិផ្លូវ ពួកគេសួរ ថា បពិត្រអ្នកនាំសាររបស់អល់ឡោះ តើអ្វីជាសិទ្ធិរបស់ផ្លូវនោះ? លោកបានតបវិញថា កុំតាមលំឡឹងមើលគេ កុំបៀតបៀនគេ ទទួល សាឡាម ប្រើគ្នាឱ្យធ្វើល្អ និងហាមឃាត់គ្នាពីប្រការអាក្រក់»។

សត្វឃាតក៏មានសិទ្ធិរបស់វា ត្រូវចេះមេត្តា និងអាណិតអាសូរ ចំពោះសត្វ ជាមូលហេតុនៃការលុបលាងទោសកំហុស។ អ្នកនាំសារ លោកបានមានប្រសាសន៍ថា៖

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : (بَيْنَا رَجُلٌ بِطَرِيقٍ اشْتَدَّ عَلَيْهِ الْعَطَشُ فَوَجَدَ بُرًّا فَنَزَلَ فِيهَا فَشَرِبَ ثُمَّ خَرَجَ فَإِذَا كَلْبٌ يَلْمُثُ يَأْكُلُ التُّرَى مِنْ الْعَطَشِ فَقَالَ الرَّجُلُ لَقَدْ بَلَغَ هَذَا الْكَلْبُ مِنْ الْعَطَشِ مِثْلُ الَّذِي كَانَ بَلَغَ مِنِّي فَنَزَلَ الْبُرَّ فَمَلَأَ خُفَّهُ مَاءً فَسَقَى الْكَلْبَ فَشَكَرَ اللَّهُ لَهُ فَغَفَرَ لَهُ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَإِنَّ لَنَا فِي الْبَهَائِمِ لِأَجْرًا فَقَالَ فِي كُلِّ ذَاتِ كَبِدٍ رَطْبَةٌ أَجْرٌ) صحيح البخاري

មានន័យថា៖ «មានបុរសម្នាក់ដើរតាមផ្លូវ គេស្រេកទឹកខ្លាំង ស្រាប់តែ បានប្រទះនឹងអណ្តូងទឹកមួយ បានចុះទៅក្នុងអណ្តូងនោះ ផឹកទឹក ឆ្អែតរួច ឡើងចេញមកវិញ ស្រាប់តែឃើញសត្វសុនខមួយកំពុងលិតដី ព្រោះស្រេកទឹកឃ្នាំងពេក។ បុរសនោះនឹកក្នុងចិត្តថាសត្វសុកខនេះ ពិតជាស្រេកទឹកខ្លាំងដូចខ្ញុំដែរហើយមើលទៅ។ គេក៏បានចុះទៅក្នុង អណ្តូងទឹកម្តងទៀត យកស្បែកជើងដួសទឹកពេញ ហើយដាក់ឱ្យសត្វ សុនខនោះផឹក។ អស់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់អរគុណចំពោះរូបគេ ហើយ អភ័យទោសចំពោះគេ។ ពួកគេនិយាយថា បពិត្រអ្នកនាំសាររបស់អស់ ឡោះ តើពាក់ព័ន្ធនឹងសត្វឃាតមានបុណ្យសម្រាប់ពួកយើងខ្ញុំដែរឬ? លោកតបថា ពិតណាស់ រាល់ការធ្វើល្អចំពោះសត្វមានជីវិតតែងមាន បុណ្យ»។

រឿងការធ្វើបាប ចាប់ចង ឃុំឃាំងសត្វ ជាមូលហេតុនៃការចុះ
នរក។ អ្នកនាំសារលោកបានមានប្រសាសន៍ថា៖

يقول رسول الإسلام صلى الله عليه وسلم : (عُدِّبَتْ امْرَأَةٌ فِي هِرَّةٍ حَبَسَتْهَا حَتَّى
مَاتَتْ جُوعًا فَدَخَلَتْ فِيهَا النَّارَ قَالَ فَقَالَ وَاللَّهِ أَغْلَمُ لَا أَنْتِ أَطْعَمْتِهَا وَلَا
سَقَيْتِهَا حِينَ حَبَسْتِهَا وَلَا أَنْتِ أَرْسَلْتِهَا فَأَكَلَتْ مِنْ خَشَاشِ الْأَرْضِ) صحيح
البخاري

មានន័យថា៖ «ស្ត្រីម្នាក់ត្រូវទទួលទារុណកម្មដោយសារបានចាប់
សត្វឆ្កាឃុំឃាំងធ្វើបាបរហូតដល់សត្វឆ្កានោះងាប់ ហើយត្រូវចុះនរក
ព្រោះតែសត្វឆ្កានោះ។ មិនឱ្យចំណីវាស៊ី មិនឱ្យទឹកវាផឹក ចាប់វាចង
មិនព្រមលែងឱ្យវាទៅរកស៊ីសត្វល្អិត»។

នេះជាក្តីមេត្តារបស់ឥស្លាមចំពោះសត្វឃាត យ៉ាងណាមិញ
ចំពោះមនុស្សលោកដែលអស់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានលើកតម្កើង និង
ផ្តល់តំលៃដល់រូបគេខ្ពស់លើសពីសត្វលោកទាំងមូល។

សាសន៍នៃនិយាយអំពីឥស្លាម

លោក ជេក វ៉េសស្ទើ បាននិយាយក្នុងសៀវភៅអរិយធម៌អាវ៉ាប់
របស់លោកថា៖ ពិតប្រាកដ ឥស្លាម គេអាចនិយមន័យបានបីន័យទី
មួយសាសនា ន័យទីពីរ រដ្ឋាភិបាល និងទីបី គឺវប្បធម៌ សរុបសង្ខេប
ឥស្លាមគឺជាអរិយម៌តែមួយគត់។

ឥស្លាម និងទ្រព្យសម្បត្តិ

ទ្រព្យសម្បត្តិក្នុងឥស្លាម ជាទ្រព្យសម្បត្តិរបស់អល់ឡោះ គឺជាបញ្ជីរបស់ទ្រង់មកចំពោះមនុស្សលោក និងជាទំនួលខុសត្រូវ ត្រូវរកស៊ីដោយស្របច្បាប់ឥស្លាម ចំណាយចាយទៅវិញក៏ឱ្យស្របនឹងច្បាប់ឥស្លាម ចំណាយសម្រាប់ខ្លួន សម្រាប់អ្នកនៅក្រោមបន្ទុកដោយគ្មានការខ្លះខ្វាយ។ អ្នកនាំសារឥស្លាម បានមានប្រសាសន៍ថា៖

يقول رسول الإسلام صلى الله عليه وسلم : (لَا تَزُولُ قَدَمَا عَبْدٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَتَّى يُسْأَلَ عَنْ عُمُرِهِ فِيمَا أَفْنَاهُ وَعَنْ عِلْمِهِ فِيمَا فَعَلَ وَعَنْ مَالِهِ مِنْ أَيْنَ اكْتَسَبَهُ وَفِيمَا أَنْفَقَهُ وَعَنْ جِسْمِهِ فِيمَا أَبْلَاهُ) سنن الترمذي

មានន័យថា៖ «នៅថ្ងៃបរលោកបុគ្គលម្នាក់មិនអាចឈានជើងដើរជាដាច់ខាត លុះត្រាតែគេសួរពីអាយុជីវិតរបស់គេតើគេចំណាយអាយុជីវិតរបស់គេទៅលើអ្វី? ចំណេះដឹងរបស់គេយកធ្វើអ្វី? ទ្រព្យសម្បត្តិរកបានមកពីណា? ហើយចំណាយចាយវិញទៅផ្លូវណា? ហើយខ្លួនប្រាណគេចំណាយកម្លាំងធ្វើអ្វីខ្លះ?»។

ត្រូវបរិច្ចាគទ្រព្យសម្បត្តិក្នុងផ្លូវល្អ អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ لَيْسَ الْبِرَّ أَنْ تُولُوا وَجُوهَكُمْ قِبَلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّنَ وَءَاتَى الْمَالَ عَلَى

حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنَ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي

الرِّقَابِ ﴿البقرة: ۱۷۷﴾

មានន័យថា៖ «ពុំមែនជាសេចក្តីល្អទេ ដែលពួកអ្នកបែរទៅទិសខាង
កើត និងទិសខាងលិច។ ក៏ប៉ុន្តែសេចក្តីល្អ គឺអ្នកដែលមានជំនឿចំពោះ
អល់ឡោះ ថ្ងៃបរលោក ពួកទេវតា គម្ពីរៗ និងពួកអ្នកនាំសារ ហើយ
បរិច្ចាគទ្រព្យសម្បត្តិដោយពេញចិត្តជូនដល់សាច់ញាតិ កូនកំព្រា អ្នក
ទីទុលក្រ អ្នកដើរដាច់សង្វែងតាមផ្លូវ និងការលោះទាសករ»។

ឥស្លាម និងស្ត្រី

ឥស្លាមយល់ឃើញថា បុរស និងស្ត្រីជាភេទពីរខុសគ្នា ម្នាក់ៗ
សុទ្ធតែមានសិទ្ធិ និងមានកាតព្វកិច្ចរៀងៗខ្លួន។ ម្យ៉ាងទៀតឥស្លាម
យល់ឃើញថា ការលើកតម្កើង និងគោរពសិទ្ធិស្ត្រីជាសញ្ញាសម្គាល់
សម្រាប់បុគ្គលដែលត្រឹមត្រូវពេញលក្ខណៈ ប្រសើរថ្លៃថ្លា។ អ្នកនាំ
សារមូហាំម៉ាត់ បានមានប្រសាសន៍ថា៖

يقول صلى الله عليه وسلم: (خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ لِنِسَائِهِمْ) صحيح ابن حبان

មានន័យថា៖ «អ្នកមានជំនឿដែលប្រសើរជាងគេក្នុងចំណោមពួកអ្នក
គឺអ្នកដែលធ្វើល្អប្រសើរជាងគេចំពោះស្ត្រី»។

ស្ត្រីមានអាទិភាពជាងបុរសក្នុងការទទួលនូវភាពកតញ្ញតាម
ការរាប់-អាន និងការធ្វើអំពើល្អ អ្នកនាំសារមូហាំម៉ាត់បានប្រសាសន៍
ទៅកាន់បុរសម្នាក់ដែលសួរថា៖

يقول رسول الإسلام للرجل الذي سأله مَنْ أَحَقُّ النَّاسِ بِحُسْنِ صَحَابَتِي قَالَ
أُمَّكَ قَالَ ثُمَّ مَنْ قَالَ ثُمَّ أُمَّكَ قَالَ ثُمَّ مَنْ قَالَ ثُمَّ مَنْ قَالَ ثُمَّ
أَبُوكَ صحيح البخاري

មានន័យថា៖ «អ្នកណាគួរគាត់ធ្វើល្អជាងគេ? លោកបានតបវិញថា៖
ម្តាយរបស់អ្នក។ បន្ទាប់មក នរណាទៀត? លោកឆ្លើយថា ម្តាយរបស់
អ្នក។ បុរសនោះសួរទៀតថា នរណាទៀត? លោកឆ្លើយថាម្តាយរបស់
អ្នក។ បន្ទាប់មក នរណាទៀត? លោកឆ្លើយថា ឪពុករបស់អ្នក។

ឋានៈស្រ្តីក្នុងគំនូមដូចអ្នកនាំសារលោកបានប្រាប់ថា៖

كما أخبر عنها رسول الإسلام بقوله : (إِنَّمَا النِّسَاءُ شَفَائِقُ الرِّجَالِ) سنن أبي
داود

មានន័យថា៖ «ពិតប្រាកដ ស្រ្តីជាបងប្អូនបង្កើតរបស់បុរស»។

គំនូមចាត់ទុកការលើកតម្កើងស្រ្តីជាអត្តសញ្ញាណបុគ្គលដែល
ត្រឹមត្រូវពេញលក្ខណៈល្អប្រសើរថ្លៃថ្លា ដូចអ្នកនាំសារលោកបានមាន
ប្រសាសន៍ថា៖

يقول صلى الله عليه وسلم: (أَكْمَلُ الْمُؤْمِنِينَ إِيمَانًا أَحْسَنُهُمْ خُلُقًا وَخِيَارُكُمْ
خِيَارُكُمْ لِنِسَائِهِمْ) صحيح ابن حبان

មានន័យថា៖ “អ្នកមានជំនឿដែលពេញលក្ខណៈជាងគេ គឺអ្នកមាន
ជំនឿដែលមានសីលធម៌ល្អជាងគេ ហើយអ្នកមានជំនឿដែលប្រសើរ
ជាងគេក្នុងចំណោមពួកអ្នក គឺអ្នកដែលធ្វើល្អចំពោះស្រ្តីបានប្រសើរជាង
គេ » ។

- * ស្ត្រីដូចជាបុរសក្នុងនាមជាមនុស្សជាតិ ពុំមែនជាប្រភពនៃកំហុស ហើយក៏ពុំមែនជាមូលហេតុដែលធ្វើឱ្យអាជាំចេញពីឋានសួគ៌ដែរ។
- * ស្ត្រីដូចជាបុរសក្នុងការដាក់បន្ទុករបស់ច្បាប់សាសនា គេដាក់កាតព្វកិច្ចលើស្ត្រីដូចបុរសដែរ។
- * ស្ត្រីដូចជាបុរស ស្ត្រីមានបុគ្គលិកលក្ខណៈឯករាជ្យ ពុំបានបាត់បង់ឈ្មោះខ្លួនឯង និងឈ្មោះត្រកូលដោយគ្រាន់តែរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងរួមរស់ជាខ្លួនប្រាណតែមួយជាមួយនឹងប្តី។
- * ស្ត្រីដូចជាបុរសក្នុងការទទួលផលបុណ្យ និងទទួលទោសទាំងលោកីយ៍ និងបរលោក។
- * ស្ត្រីដូចជាបុរសក្នុងការរក្សាកិត្តិយស និងតម្លៃរបស់ខ្លួន។
- * ស្ត្រីដូចជាបុរស ស្ត្រីមានសិទ្ធិទទួលទ្រព្យមត៌កដូចបុរសដែរ។
- * ស្ត្រីដូចជាបុរសក្នុងភាពមានកាយសម្បទាពេញលេញ និងសេរីភាពក្នុងការចាត់ចែងទ្រព្យសម្បត្តិ។
- * ស្ត្រីដូចជាបុរសក្នុងការមានភារកិច្ចទទួលខុសត្រូវចំពោះការកែប្រែសង្គមឱ្យល្អប្រសើរ។
- * ស្ត្រីដូចជាបុរសក្នុងការមានសិទ្ធិទទួលការសិក្សាអប់រំ។
- * ស្ត្រីដូចជាបុរសក្នុងការមានសិទ្ធិទទួលការអប់រំល្អ និងក្លាយជាពលរដ្ឋល្អ។

ឥស្លាម និងឆ្លូវភេទ

ពិតប្រាកដ ឥស្លាមមើលឃើញថា សភាវគតិផ្លូវភេទជាកម្លាំង ចលករចាំបាច់មួយដែលត្រូវបំពេញតាមតម្រូវការ ពុំត្រូវរាំងខ្ជាប់ ហើយ ក៏ពុំមែនជារឿងអាក្រក់ដែលត្រូវជៀសវាងនោះដែរ។ យោងតាមក្រម សីលធម៌ឥស្លាមបានធានាការបំពេញចំណង់តណ្ហានេះដោយវិធីសាស្ត្រ មួយត្រឹមត្រូវមានសុវត្ថិភាព ជៀសវាងពីភាពព្រៃផ្សៃ និងតណ្ហាពុះ ក ញ្ជ្រោល។ ឥស្លាមបានចាត់ទុកអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាច្រកចេញស្របច្បាប់ ដើម្បីរំលត់នូវតណ្ហាដែលជាសភាវគតិនេះ។

គោលដៅនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ក្នុងឥស្លាមគឺដើម្បីភាពស្អប់ស្អល់ ភាពហ្នឹងហ្ន្នវផ្លូវចិត្ត និងមនោសញ្ចេតនាប្តីប្រពន្ធ។ អល់ឡោះជាម្ចាស់ ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴾
 الروم : ٢١

មានន័យថា៖ «អំពីនិមិត្តសញ្ញារបស់ទ្រង់គឺទ្រង់បង្កើតសម្រាប់ពួកអ្នក នូវគូស្រករចេញពីខ្លួនរបស់ពួកអ្នក ដើម្បីឱ្យពួកអ្នករួមរស់ស្អប់ស្អល់ ជាមួយនឹងគេ ទ្រង់ធ្វើឱ្យកើតមានក្តីស្រលាញ់ អាណិតអាសូររវាង ពួកអ្នក។ ពិតប្រាកដក្នុងរឿងនេះជានិមិត្តសញ្ញាសម្រាប់ពួកអ្នកដែល ចេះគិតពិចារណា»។

គោលបំណងនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍គឺរក្សាការពារប្តីប្រពន្ធទាំងពីរ នាក់ពីការធ្លាក់ ឬអវិលចូលក្នុងអំពើអបាយមុខ ថោកទាប។ ដូច អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ هُنَّ لِبَاسٍ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٍ لِهِنَّ ﴾ البقرة : ١٨٧

មានន័យថា៖ «ពួកគេជាសម្លៀកបំពាក់គ្របដណ្តប់ពួកអ្នក ហើយពួកអ្នក ជាសម្លៀកបំពាក់គ្របដណ្តប់ពួកគេ»។

ដើម្បីរក្សាសុវត្ថិភាពបុគ្គល និងសង្គម ឥស្លាមបានហាមរាល់កត្តា ទាំងឡាយដែលជាមូលហេតុបង្កឱ្យកើតតណ្ហាផ្លូវភេទ ខ្លាចក្រែងធ្លាក់ ចូលក្នុងអំពើពេស្យាចារ្យ ឆិតក្បត់ ឬរួមភេទដូចគ្នា ទោះដោយការ យល់ព្រម ឬជាការចាប់រំលោភ ហើយជាលទ្ធផលអំពើទាំងនេះបាន បន្ទូលនូវកូនឥតខណ្ឌស្នា គ្មានឪពុកម្តាយពិតប្រាកដ គ្មានដំបូលពិត ប្រាកដ ដើម្បីចិញ្ចឹមបីបាច់ ថែរក្សា និងអប់រំពួកគេឱ្យបរិសុទ្ធស្អាតស្អំ និងមានសីលធម៌ល្អ។ ដូច្នោះ កូនទាំងនេះ នឹងធំឡើងក្លាយជាវណ្ណៈ សង្គមមួយពោរពេញដោយកំហឹងចំពោះសង្គមរបស់ខ្លួន រីករាលដាល ដំងើឆ្លង ដំងើគ្រោះថ្នាក់ផ្សេងៗដែលផលប៉ះពាល់របស់វា ពុំមែនមាន ចំពោះតែពួកអ្នកប្រព្រឹត្តប៉ុណ្ណោះទេ តែអាចគ្របដណ្តប់លើសង្គមទាំង មូល។ អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَلَا تَقْرَبُوا الزَّيْفَ إِنَّهُ كَانَ فَحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا ﴾ الإسراء : ٣٢

មានន័យថា៖ «ចូរកុំទៅក្បែរអំពើឆិតក្បត់ ពិតប្រាកដ វាជា អំពើអបាយមុខ ហើយជាផ្លូវដ៏អាក្រក់ជាទីបំផុត»។

ឥស្លាម និងអ្នកមិនមែនមូស្លីម

ពួកអ្នកមិនមែនមូស្លីមដែលជាប់ក្នុងត្រាក្នុងប្រទេសឥស្លាមត្រូវបានការពារអោយជីវិត ទ្រព្យសម្បត្តិ កិត្តិយស គ្មានការរំលោភបំពានបង្កហិង្សាចំពោះពួកគេ មិនត្រូវរំលោភសិទ្ធិឬរើសអើងចំពោះពួកគេ។ អស់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ لَا يَنْهَكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُمْ مِّن دِيَارِكُمْ أَن تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴾

سورة الممتحنة : ٨

មានន័យថា៖ «អស់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់មិនហាមឃាត់ពួកអ្នកពីពួកដែលមិនបានច្បាំងប្រយុទ្ធជាមួយនិងពួកអ្នកក្នុងរឿងសាសនា ហើយពួកគេពុំបានដេញជម្លៀសពួកអ្នកចេញពីស្រុកភូមិ។ ចូរធ្វើល្អ និងផ្តល់ភាពយុត្តិធម៌ដល់ពួកគេ ពិតប្រាកដ អស់ឡោះទ្រង់សព្វព្រះទ័យចំពោះពួកអ្នកដែលប្រកាន់នូវភាពយុត្តិធម៌»។

អ្នកនាំសារមូហាំម៉ាត់លោកបានមានប្រសាសន៍ថា៖

يقول رسول الإسلام صلى الله عليه وسلم : (أَلَا مَنْ ظَلَمَ مُعَاهِدًا أَوْ انْتَقَصَهُ أَوْ كَلَّفَهُ فَوْقَ طَاقَتِهِ أَوْ أَخَذَ مِنْهُ شَيْئًا بغيرِ طيبِ نفسٍ فأنا حَاجِجُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَأَشَارَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِأصْبُعِهِ إِلَى صَدْرِهِ أَلَا وَمَنْ قَتَلَ مُعَاهِدًا لَهُ ذِمَّةُ اللَّهِ وَذِمَّةُ رَسُولِهِ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ رِيحَ الْجَنَّةِ وَإِنَّ رِيحَهَا لَتُوجَدُ مِنْ مَسِيرَةِ سَبْعِينَ خَرِيفًا) سنن البيهقي.

មានន័យថា៖ «ពិតណាស់ អ្នកដែលរំលោភបំពានលើអ្នកមិនមែនមូស្លីមដែលជាប់កិច្ចសន្យា ប្រមាថមើលងាយគេ បង្ខំឱ្យធ្វើការហួសកម្លាំង ឬ

ដកហូតយកអ្វីដោយបង្ខំ ដូច្នោះ ខ្ញុំជាអ្នកប្តឹងតវ៉ាឱ្យគេនៅថ្ងៃបរលោក។ អ្នកនាំសារបានយកម្រាមដៃចង្អុលទ្រង់ ហើយនិយាយ ពិតណាស់ នរណាសម្លាប់អ្នកដែលជាប់កិច្ចសន្យា គេមានការធានារបស់អល់ឡោះ និងអ្នកនាំសាររបស់ទ្រង់ អល់ឡោះជាម្ចាស់នឹងហាមអ្នកនោះពីក្លិន ពិដោរឋានសួគ៌ គេនឹងទទួលបានក្លិនវាក្នុងចម្ងាយរយៈពេល៧០ឆ្នាំ» ។

ឥស្លាម និងការគោរពសិទ្ធិសាសនាដទៃ

ពិតប្រាកដ ឥស្លាមតម្រូវឱ្យសាសនិករបស់ខ្លួនជឿចំពោះសារ ផ្សេងៗទៀតដែលចុះពីលើមេឃ និងជឿចំពោះពួកអ្នកនាំសារ ស្រលាញ់ លើកតម្កើង និងគោរពពួកគាត់។ អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បាន មានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿وَتِلْكَ حُجَّتُنَا آتَيْنَاهَا إِبْرَاهِيمَ عَلَىٰ قَوْمِهِ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مِّنْ نَّشَاءٍ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٨٣﴾ وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ كُلًّا هَدَيْنَا وَنُوحًا هَدَيْنَا مِن قَبْلُ وَمِن ذُرِّيَّتِهِ دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ وَمُوسَىٰ وَهَارُونَ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٤﴾ وَإِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَيُونُسَ وَلُوطًا وَكُلًّا فَضَّلْنَا عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٨٦﴾ وَمِن آبَائِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَإِخْوَانِهِمْ وَأَجْنِبِيئِهِمْ وَهَدَيْنَاهُمْ إِلَى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٨٧﴾﴾ سورة الأنعام : ٨٣-٨٧

មានន័យថា៖ «នោះគឺជាកិត្តិយសរបស់យើង ដែលយើងបានប្រទាន ជូនអ្វីព្រហ្មហ៊ុមក្នុងចំណោមសាសន៍របស់គេ យើងលើកឋានៈអ្នកណា

ដែលយើងសព្វព្រះទ័យ។ ពិតប្រាកដ ព្រះជាម្ចាស់របស់ឯងទ្រង់មហា
 មានគតិបណ្ឌិត និងមហាដឹង។ យើងបានប្រទានចំពោះគេនូវកូន
 ឈ្មោះ អ៊ីស្លាក និងចៅឈ្មោះយ៉ាក់កូប ពួកគេទាំងពីរនាក់យើងបាន
 ចង្អុលបង្ហាញផ្លូវ ហើយណ្ណហា យើងបានចង្អុលបង្ហាញគេមុននេះ។
 កូនចៅវង្សត្រកូលអ៊ីព្រហ្មីម មានជារួត ស៊ីឡែម៉ាន អាយុប យូសុហ្វ
 មូសា ហារូន បែបនេះឯង យើងតបស្នងចំពោះពួកអ្នកធ្វើអំពើកុសល
 ធម៌។ ហ្សាការីយ៉ា និងយ៉ះយ៉ា ហើយនិងអ៊ីលយ៉េស សុទ្ធតែពួកអ្នក
 មានកុសលធម៌។ អ៊ីស្លាអ៊ីល អ៊ីលយ៉ាសាក់ យូណុស និងលូត ពួកគេ
 ទាំងអស់យើងបានតម្កើងខ្ពស់អស់សកលលោកទាំងមូល។ ក្នុងចំណោម
 ដីដូនដីតា កូនចៅ បងប្អូនរបស់ពួកគេ យើងបានជ្រើសរើសពួកគេ
 និងចង្អុលបង្ហាញផ្លូវត្រង់ដល់ពួកគេ» ។

* គម្ពីរអាល់គ្លុរអាននិយាយដូចម្តេចចំពោះមូសា :

អល់ឡោះជាម្ចាស់បានមានព្រះបន្ទូលថា :

﴿وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ مُوسَىٰ إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا ﴿٥١﴾﴾
 ۵۱ : مریم

មានន័យថា : «ចូររំលឹកចុះក្នុងគម្ពីរអាល់គ្លុរអានពីមូសា ពិតប្រាកដគេ
 ជាបុគ្គលដែលមានចិត្តសទ្ធាជ្រះថ្លាជាអ្នកនាំសារនិងជាព្យាការី» ។

* តើគម្ពីរអាល់គ្លុរអាននិយាយដូចម្តេចអំពី អ៊ីសា កូនប្រុសរបស់នាង
 ម៉ារី៖

អល់ឡោះជាម្ចាស់បានមានព្រះបន្ទូលថា :

﴿ وَإِذْ قَالَتِ الْمَلَأِكَةُ يَمْرِيْمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَأَصْطَفَاكِ عَلَيَّ ۝﴾

نِسَاءِ الْعَالَمِيْنَ ﴿٤٢﴾ آل عمران : ٤٢

មានន័យថា៖ «ចូររំព្រកចុះខណៈដែលទេវតាបាននិយាយថា នៃនាងម៉ារី ពិតប្រាកដ អល់ឡោះជាម្ចាស់បានជ្រើសរើសនាង ផ្តល់ភាពស្អាតស្អំដល់នាង ហើយបានជ្រើសរើសនាងឱ្យមានឋានៈខ្ពស់លើសស្ត្រីក្នុងលោកទាំងមូល»។

អល់ឡោះជាម្ចាស់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ آدَمَ ۖ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ ۝﴾

كُنْ فَيَكُونُ ﴿٥٩﴾ آل عمران : ٥٩

មានន័យថា៖ «ពិតប្រាកដ ប្រៀបធៀបអ៊ីសាចំពោះអល់ឡោះដូចជាអាដាំទ្រង់បង្កើតគេពីដី បន្ទាប់មកទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលទៅកាន់គេថា ចូរកើតចុះ វាក៏កើតឡើង» ។

អល់ឡោះជាម្ចាស់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا ۝﴾

الْحَقَّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَىٰ ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ ۖ أَلْقَاهَا ۝﴾

إِلَىٰ مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِّنْهُ ۖ فَآمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ۖ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةً ۚ خَيْرًا ۝﴾

لَكُمْ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهٌُ وَاحِدٌ ۖ سُبْحَانَ اللَّهِ ۖ أَنْ يَكُونَ لَهُ ۖ وَلَدٌ ۚ لَهُ ۝﴾

مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۖ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿١٧١﴾

النساء : ١٧١

មានន័យថា៖ “នៃពួកម្ចាស់គម្ពីរ ចូរកុំប្រកាន់ជ្រុលពេកក្នុងសាសនា របស់ពួកអ្នក ហើយកុំនិយាយប្រឌិតទៅលើអល់ឡោះ លើកលែងតែ ពាក្យពិត។ ពិតប្រាកដ មេស៊ី (អ៊ីសា) កូននាងម៉ារី ជាអ្នកនាំសារ របស់ អល់ឡោះ ហើយពាក្យបន្ទូលរបស់ទ្រង់ដែលបានត្រាស់ទៅកាន់ នាងម៉ារី និងវិញ្ញាណបរិសុទ្ធដែលមកអំពីទ្រង់។ ចូរមានជំនឿចុះចំពោះ អល់ឡោះ និងអ្នកនាំសាររបស់ទ្រង់ កុំនិយាយថាព្រះមានបីអង្គ ចូរ បញ្ឈប់ វាប្រសើរសម្រាប់ពួកអ្នក តាមពិតអល់ឡោះជាព្រះតែមួយដ៏មហា ពិសិដ្ឋទ្រង់ឯណាមានកូន។ សម្រាប់ទ្រង់គឺអ្វីៗដែលនៅលើមេឃ និង នៅលើដី ហើយមានអល់ឡោះជាអ្នកទទួលខុសត្រូវគឺគ្រប់គ្រាន់ »។

ឥស្លាម និងសង្គ្រាម

សង្គ្រាមនៅក្នុងឥស្លាម ហៅថា (ដឺហាត) ការតស៊ូ។ ការតស៊ូក្នុង ឥស្លាមតាមអត្ថន័យទូទៅគឺការជំនះចិត្តខ្លួនឯង បង្ខំឱ្យខ្លួនឯងបោះបង់ អំពើគេហាមឃាត់ និងអនុវត្តនូវប្រការដែលគេបង្គាប់ប្រើតាមលទ្ធភាព ដែលអាចធ្វើបានដើម្បីស្វែងរកការសព្វព្រះទ័យរបស់អល់ឡោះ។ អ្នក នាំសារមូហាំម៉ាត់លោកបានមានប្រសាសន៍ថា៖

عن فضالة بن عبيد رضي الله عنه كان يحدث عن رسول الله صلى الله عليه

وسلم قال : (الْمُجَاهِدُ مَنْ جَاهَدَ نَفْسَهُ لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ) صحيح ابن حبان

មានន័យថា៖ «អ្នកដែលតស៊ូគឺអ្នកដែលស៊ូជំនះនឹងខ្លួនឯង ដើម្បី អល់ឡោះជាម្ចាស់»។

- ការផ្សព្វផ្សាយឥស្លាមដល់អ្នកមិនមែនឥស្លាមដោយការអំពាវនាវ ស្រាយបំភ្លឺ និងផ្តល់អំណះអំណាងក្នុងគម្ពីរអាល់គ្លុរអាន ហើយ ការអត់ធ្មត់ចំពោះការជំទាស់បដិសេធរបស់ពួកគេក៏ជាការតស៊ូ។ អស់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَلَوْ شِئْنَا لَبَعَثْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ نَذِيرًا ﴿٥١﴾ فَلَا تَطْعُ الْكَافِرِينَ ﴿٥٢﴾ وَجَاهِدْهُمْ بِهِ جِهَادًا كَبِيرًا ﴿٥٣﴾ ﴾ الفرقان : ٥١-٥٢

មានន័យថា៖ «បើសិនជាយើងសព្វព្រះទ័យ យើងនឹងបញ្ជូនទៅកាន់ គ្រប់ភូមិនីមួយៗនូវអ្នកជាសត្រូវម្នាក់ ចូរកុំស្តាប់ពួកអ្នកគ្មានជំនឿ ហើយចូរតស៊ូឱ្យបានស្វិតស្វាញជាមួយនឹងពួកគេ» ។

- ការបង្គាប់ប្រើឱ្យធ្វើល្អ និងហាមឃាត់គ្នាពីអំពើអាក្រក់ ក៏ជាការ តស៊ូ ជាផ្លូវរបស់ពួកអ្នកនាំសារ ពួកអ្នកដើរតាមពួកអ្នកនាំសារ ជំនាន់ក្រោយ។ អ្នកនាំសារមូហាំម៉ាត់បានមានប្រសាសន៍ថា៖

عن عبد الله بن مسعود أن رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ : (ما من نبيٍّ بعثه الله في أمة قبلي إلا كان له من أمتيه حواريون وأصحابٌ يأخذون بسنته ويفعلون بأمره ثم إنَّها تخلف من بعدهم خلوفٌ يقولون ما لا يفعلون ويفعلون ما لا يؤمرون فمن جاهدهم بيده فهو مؤمنٌ ومن جاهدهم بلسانه فهو مؤمنٌ ومن جاهدهم بقلبه فهو مؤمنٌ وليس وراء ذلك من الإيمان حبة خردلٍ) صحيح مسلم

មានន័យថា៖ “គ្មានអ្នកនាំសារណាម្នាក់ ដែលអស់ឡោះជាម្ចាស់បាន បញ្ជូនគាត់មកនៅសម័យមុនខ្ញុំ លើកលែងតែក្នុងចំណោមសាសន៍ របស់ពួកគាត់មានពួកសហការី និងពួកអ្នកដែលប្រកាន់តាមផ្លូវរបស់ គាត់ អនុវត្តតាមការបង្គាប់របស់គាត់ បន្ទាប់មកពួកអ្នកបន្តវេនជំនាន់

ក្រោយ នាំគ្នានិយាយពីអ្វីដែលខ្លួនមិនធ្វើ ហើយនាំគ្នាធ្វើអ្វីដែលគេមិន
 ប្រើ នរណាតស៊ូជាមួយពួកគេនឹងដៃគេជាអ្នកមានជំនឿ នរណាតស៊ូ
 ជាមួយពួកគេនឹងពាក្យសំដីគេជាអ្នកមានជំនឿ នរណាតស៊ូជាមួយពួក
 គេនឹងចិត្តគេជាអ្នកមានជំនឿ ហើយក្រៅពីនេះគ្មានអ្វីហៅថាជំនឿសូ
 ម្បីប៉ុនគ្រាប់ស្ពៃ» ។

- ការធ្វើល្អចំពោះមនុស្សលោក ពុំត្រូវបៀតបៀនគេ ផ្តល់ភាព
 សប្បាយរីករាយដល់ពួកគេ អត់ធ្មត់ចំពោះរាល់ការបៀតបៀន
 របស់ពួកគេ ក៏ជាការតស៊ូ។ អ្នកនាំសារមូហាំម៉ាត់បានមាន
 ប្រសាសន៍ថា៖

عن أبي هريرة رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم :
 (السَّاعِي عَلَى الْأَزْمَلَةِ وَالْمُسْكِينِ كَالْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ الْقَائِمِ اللَّيْلِ الصَّائِمِ
 النَّهَارِ) صحيح البخاري

មានន័យថា៖ «អ្នកស្វះស្វែងជួយដល់ស្ត្រីមេម៉ាយនិងអ្នកក្រកោកយ៉ាក
 ប្រៀបដូចជាអ្នកតស៊ូច្បាំងក្នុងផ្លូវអល់ឡោះ ឬដូចអ្នកដែលងើបថ្វាយ
 បង្គំពេលយប់ ហើយបួសពេលថ្ងៃ» ។

- ចេញដំណើរស្វែងរកចំណេះវិជ្ជាក៏ជាការតស៊ូ។ អ្នកនាំសារ
 លោកបានមានប្រសាសន៍ថា៖

عن أنس بن مالك رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم
 (مَنْ خَرَجَ فِي طَلَبِ الْعِلْمِ كَانَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ حَتَّى يَرْجِعَ) سنن الترمذي

មានន័យថា៖ «នរណាចេញស្វែងរកចំណេះវិជ្ជាគឺគេកំពុងបិតក្នុងផ្លូវអ
 ល់ឡោះរហូតដល់គេត្រលប់មកវិញ» ។

- ការបង្រៀនចំណេះដឹងក៏ជាការតស៊ូ។ អ្នកនាំសារលោកបាន មានប្រសាសន៍ថា៖

عن أبي هريرة رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : (من جاء مَسْجِدِي هذا لم يَأْتِهِ إِلَّا لِحَيْرٍ يَتَعَلَّمُهُ أَوْ يُعَلِّمُهُ فَهُوَ بِمَنْزِلَةِ الْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَنْ جَاءَ لِغَيْرِ ذَلِكَ فَهُوَ بِمَنْزِلَةِ الرَّجُلِ يَنْظُرُ إِلَى مَتَاعِ غَيْرِهِ) ابن ماجه

មានន័យថា៖ «នរណាមកវិហាររបស់ខ្ញុំ មកគ្មានបំណងអ្វីក្រៅពី បំណងល្អ មករៀន ឬមកបង្រៀន គឺគេមានឋានៈស្មើនឹងអ្នកតស៊ូច្បាំង ក្នុងផ្លូវអស់ឡោះ ហើយនរណាមកក្នុងបំណងផ្សេងគេប្រៀបដូចនឹង បុរសម្នាក់ដែលឈរមើលទ្រព្យសម្បត្តិអ្នកដទៃ» ។

និយាយពាក្យពិតក៏ជាការតស៊ូ។ អ្នកនាំសារលោក បានមាន ប្រសាសន៍ថា៖

عن أبي سعيد الخدري رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : (أَفْضَلُ الْجِهَادِ كَلِمَةٌ عَدْلٍ عِنْدَ سُلْطَانٍ جَائِرٍ أَوْ أَمِيرٍ جَائِرٍ) سنن أبي داود
មានន័យថា៖ «ការតស៊ូដ៏ប្រសើរបំផុត ក៏ការនិយាយពាក្យយុត្តិធម៌ នៅចំពោះស្តេចពាល ឬមេដឹកនាំផ្តាច់ការ» ។

- ការកត់ញូចំពោះឪពុកម្តាយក៏ជាការតស៊ូ មានបុរសម្នាក់បានមក ជួបនឹងអ្នកនាំសារមកសុំអនុញ្ញាតពីលោកចង់ចេញទៅច្បាំង។ លោកបានសួរថា៖

عن عبد الله بن عمرو رضي الله عنهما قال جاء رجلٌ إلى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَاسْتَأْذَنَهُ فِي الْجِهَادِ فَقَالَ: (أَحْيٌ وَالِدَاكَ) . قَالَ نَعَمْ قَالَ (فَفِيهِمَا فَجَاهِدْ) صحيح البخاري

មានន័យថា៖ «តើឪពុកម្តាយរបស់អ្នកនៅរស់ទេ? គាត់ថា បាទ។
លោកប្រាប់ថា ចូរតស៊ូជាមួយឪពុកម្តាយទាំងពីររបស់អ្នកចុះ» ។

- ការយោគយល់ក្នុងការលក់ដូរ សម្រួលដល់សេចក្តីត្រូវការរបស់
មនុស្ស មិនតម្លើងថ្លៃចំពោះទំនិញណាដែលមនុស្សត្រូវការច្រើន
ឬមិនទិញផ្តាច់មុខ ក៏ជាការតស៊ូ។ ពិតប្រាកដណាស់ អ្នកនាំ
សារលោកបានជួបបុរសម្នាក់នៅផ្សារកំពុងលក់ចំណីអាហារ
ដែលមានតម្លៃទាបជាងតម្លៃទីផ្សារ។ លោកបានមានប្រសាសន៍
ថា៖

عن أليسع بن المغيرة قال مرَّ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِرَجُلٍ بِالسُّوقِ
يَبِيعُ طَعَامًا بِسِعْرٍ هُوَ أَرْخَصُ مِنْ سِعْرِ السُّوقِ فَقَالَ : (تَبِيعُ فِي سُوْقِنَا بِسِعْرٍ هُوَ
أَرْخَصُ مِنْ سِعْرِنَا قَالَ : نَعَمْ قَالَ : صَبْرًا وَاحْتِسَابًا قَالَ : نَعَمْ قَالَ : أَبْشِرْ فَإِنَّ
الْجَالِبَ إِلَى سُوْقِنَا كَالْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ الْمُحْتَكِرُ فِي سُوْقِنَا كَالْمَلْحِدِ فِي كِتَابِ
اللَّهِ) المستدرك على الصحيحين

មានន័យថា៖ «តើឯងលក់ក្នុងផ្សារយើងក្នុងតម្លៃទាបជាងតម្លៃទីផ្សារ
របស់យើងមែនទេ ។ បុរសនោះឆ្លើយថា បាទ។ លោកថា តើឯងអត់
ធ្មត់ និងប្រាថ្នាផលបុណ្យពីអល់ឡោះជាម្ចាស់ឬ? បុរសនោះឆ្លើយថា
បាទ។ លោកប្រសាសន៍ថា៖ ចូរទទួលដំណឹងល្អចុះ អ្នកដែលនាំផល
ប្រយោជន៍មកកាន់ផ្សាររបស់យើង ដូចជាពួកអ្នកតស៊ូច្បាំងក្នុងផ្លូវអល់
ឡោះ ហើយអ្នករកស៊ីផ្តាច់មុខក្នុងផ្សាររបស់យើងដូចជាពួកអ្នកគ្មាន
ជំនឿក្នុងគម្ពីរអល់ឡោះ» ។

- មានទំនុកចិត្ត មិនត្រូវក្បត់ ហើយរក្សាអ្វីដែលគេបានផ្តល់ទំនុកចិត្តនៃការងារអ្វីមួយសម្រាប់បុគ្គល ឬសង្គមក៏ជាការតស៊ូ។ អ្នកនាំសារលោកបានមានប្រសាសន៍ថា៖

عن عبد الرحمن بن حميد عن أبيه عن جده قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : (الْعَامِلُ إِذَا اسْتُعْمِلَ فَأَخَذَ الْحَقَّ وَأَعْطَى الْحَقَّ كَالْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ حَتَّى يَرْجِعَ إِلَى بَيْتِهِ) المعجم الكبير

មានន័យថា៖ «អ្នកធ្វើការ បើគេប្រើឱ្យធ្វើការ គេយកអ្វីដែលត្រឹមត្រូវ ហើយផ្តល់ឱ្យអ្វីដែលត្រឹមត្រូវ គឺគេដូចជាអ្នកតស៊ូច្បាំងក្នុងផ្លូវអស់ឡោះ រហូតដល់គេត្រលប់មកផ្ទះវិញ» ។

- ការធ្វើបុណ្យហឺដ្ឋ និងអ៊ុំរ៉ោះក៏ជាការតស៊ូ។ អ្នកនាំសារលោកបានមានប្រសាសន៍ថា៖

عن عبيد الله أنه سمع رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول : (الْحَجُّ جِهَادٌ وَالْعُمْرَةُ تَطَوُّعٌ) سنن ابن ماجه حديث ضعيف

មានន័យថា៖ «ការធ្វើបុណ្យហឺដ្ឋគឺជាការតស៊ូ ហើយការធ្វើអ៊ុំរ៉ោះជាការស្ម័គ្រចិត្ត» ។

- ការដើរទៅថ្វាយបង្គំនៅវិហារជាការតស៊ូ។ អ្នកនាំសារលោកបានមានប្រសាសន៍ថា៖

عن أبي أمامة أن رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول: (الْغَدُوءُ وَالرَّوَاخُ إِلَى الْمَسْجِدِ مِنَ الْجِهَادِ فِي سَبِيلِ اللَّهِ) الطبراني

មានន័យថា៖ «ការចេញទៅវិហារទាំងព្រឹកទាំងល្ងាចជាការតស៊ូក្នុងផ្លូវអស់ឡោះ» ។

អ្នកនាំសាររបស់អល់ឡោះបានមានប្រសាសន៍ថា៖

عن أبي هريرة رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: (ألا أدُّكُمْ على ما يَمْحُو اللهُ بِهِ الْخَطَايَا وَيَرْفَعُ بِهِ الدَّرَجَاتِ قَالُوا بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ إِنْ سَبَّحْتَ الْوُضُوءَ عَلَى الْمَكَارِهِ وَكَثَّرْتَ الْخُطَا إِلَى الْمَسَاجِدِ وَانْتَظَرْتَ الصَّلَاةَ بَعْدَ الصَّلَاةِ فَذَلِكَ الرِّبَاطُ) صحيح مسلم

មានន័យថា៖ «តើចង់ឱ្យខ្ញុំបង្ហាញពួកអ្នកពីអ្វីដែលធ្វើឱ្យអល់ឡោះជាម្ចាស់លុបលាងទោសកំហុស ហើយទ្រង់លើកឋានៈទេ? ពួកគេឆ្លើយពិតហើយ អ្នកនាំសាររបស់ព្រះ។ លោកបានប្រសាសន៍ថា៖ ការយកទឹកជម្រះកាយឱ្យសព្វត្រង់កន្លែងគន្លាក់ ដើរឱ្យបានច្រើនជំហានទៅកាន់វិហារ រង់ចាំថ្វាយបង្គំពីពេលមួយទៅពេលមួយនោះ គឺជាការឈរជើងនៅសមរក្សមិ» ។

អំពើល្អទាំងឡាយក៏ដូច្នោះដែរ ការតស៊ូពិតប្រាកដ គឺការតស៊ូជំនះខ្លួនដែលអ្នកមូស្លីមត្រូវប្រកាន់ខ្ជាប់ក្នុងមួយជីវិតរបស់គេ។

រីឯអត្ថន័យពិសេសនៃពាក្យតស៊ូ (ដីហាត) គឺប្រយុទ្ធតស៊ូជាមួយនឹងពួកអ្នកដែលឈ្លានពានទឹកដីរបស់ពួកអ្នកមូស្លីម កិត្តិយសទ្រព្យសម្បត្តិ និងសាសនារបស់ខ្លួន នេះគឺជាសិទ្ធិស្របច្បាប់សម្រាប់មនុស្សទូទៅ។ រីឯការធ្វើសង្គ្រាមដើម្បីផលប្រយោជន៍នយោបាយ ដូចជា ការពង្រីកអំណាចគ្រប់គ្រង បង្ហាញកម្លាំងទ័ព ធ្វើសង្គ្រាមសងសឹក គឺជាអំពើដែលឥស្លាមបានហាមឃាត់។

សម្រាប់ការតស៊ូក្នុងឥស្លាមមានច្បាប់ ក្រមសីលធម៌ និងវិជ្ជាជីវៈដែលបញ្ជាក់ថា ឥស្លាមជាសាសនានៃសេចក្តីមេត្តា។ ពួកចំណាប់ខ្មាំងឈ្លើយសឹក ពួកអ្នកចាញ់សង្គ្រាម ប្រជាពលរដ្ឋដែលចាញ់សង្គ្រាមនៅ

មានសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចសម្រាប់ពួកគេ។ ចំពោះប្រិយមិត្តអ្នកអានដែល ចង់ស្វែងយល់បន្ថែមសូមត្រលប់ទៅអានសៀវភៅឯកទេសដែលពាក់ ព័ន្ធនឹងវិស័យនេះ។

ឥស្លាម និងបរិស្ថាន

ឥស្លាមប្រើឱ្យថែរក្សាបរិស្ថាន ពុំត្រូវបំពុលបរិស្ថានក្នុងរូកាព ណាមួយតាមរយៈជំរុញលើការដាំរុក្ខជាតិដែលមានប្រយោជន៍។ អ្នក នាំសារលោកបានមានប្រសាសន៍ថា៖

عن أنس بن مالك رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: (مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَغْرِسُ غَرْسًا أَوْ يَزْرَعُ زَرْعًا فَيَأْكُلُ مِنْهُ طَيْرٌ أَوْ إِنْسَانٌ أَوْ بَهِيمَةٌ إِلَّا كَانَ لَهُ بِهِ صَدَقَةٌ) صحيح البخاري

មានន័យថា៖ «គ្មានអ្នកមូស្លីមណាម្នាក់បានដាំដើមឈើ ហើយមាន សត្វស្លាប ឬមនុស្ស ឬសត្វពាហនៈអាស្រ័យផល ឬផ្លែរបស់វា លើក លែងតែគេប្រទានសម្រាប់អ្នកនោះហាក់បានធ្វើទាន» ។

ជំរុញលើកាលបំបាត់ឱ្យអស់នូវរាល់ប្រការទាំងឡាយដែល នាំឱ្យប៉ះពាល់ដល់សេចក្តីសុខសុវត្ថិភាព។ អ្នកនាំសារលោកបាន មានប្រសាសន៍ថា៖

عن أبي هريرة رضي الله عنه قال قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: (... وَيُمِيطُ الْأَذَى عَنِ الطَّرِيقِ صَدَقَةٌ) صحيح البخاري

មានន័យថា៖ «ហើយការដែលគេបោះសម្អាតក្រួសបន្លាចេញពីផ្លូវក៏ ជាការធ្វើបុណ្យទានដែរ» ។

ជំរុញលើការបង្កើតឱ្យមានបន្ទប់អនាម័យផ្ទាល់ខ្លួនជឿសវាង
ការឆ្លងជំងឺអាសន្នរោគ និងបរិស្ថានក្នុងសង្គមដទៃ ជាការថែរក្សាអាយុ
ជីវិតអ្នកដទៃ។ អ្នកនាំសារលោកបានមានប្រសាសន៍ថា៖

عن إبراهيم بن سعد قال سمعت أسامة بن زيد يحدث سعدا عن النبي صلى
الله عليه وسلم قال : (إِذَا سَمِعْتُمْ بِالطَّاعُونَ بِأَرْضٍ فَلَا تَدْخُلُوهَا وَإِذَا وَقَعَ
بِأَرْضٍ وَأَنْتُمْ بِهَا فَلَا تَخْرُجُوا مِنْهَا) صحيح البخاري

មានន័យថា៖ «បើសិនជាពួកអ្នកបានឮជំងឺឆ្លងរាតត្បាតនៅតំបន់មួយ
ចូរកុំចូលទៅកាន់តំបន់នោះ តែបើសិនជាមានជំងឺនេះកើតឡើង
ហើយពួកអ្នកបិតក្នុងតំបន់នោះ ចូរកុំរត់ចេញទៅតំបន់ដទៃ » ។

ហាមសម្លាប់ បំផ្លាញសត្វពាហនៈ បក្សាបក្សីដោយឥតប្រយោជន៍។
អ្នកនាំសារលោកបានមានប្រសាសន៍ថា៖

عن عمرو بن الشريد قال سمعت الشريد يقول سمعت رسول الإسلام صلى
الله عليه وسلم يقول: (مَنْ قَتَلَ عُصْفُورًا عَبَثًا عَجَّ إِلَى اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَقُولُ
يَا رَبِّ إِنَّ فَلَانًا قَتَلَنِي عَبَثًا وَلَمْ يَقْتُلْنِي مَنَفَعَةً) سنن النسائي

មានន័យថា៖ «នរណាសម្លាប់សត្វចាបមួយដោយឥតប្រយោជន៍។ នៅ
ថ្ងៃបរលោកសត្វចាបនឹងទៅប្តឹងអស់ឡោះដោយស្រែកតវ៉ាថា៖ បពិត្រ
ព្រះជាម្ចាស់ បុរសម្នាក់នេះបានសម្លាប់ខ្ញុំចោលដោយឥតប្រយោជន៍
គេពុំបានសម្លាប់ខ្ញុំដើម្បីជាប្រយោជន៍នោះឡើយ» ។

ហាមបំពុលបរិស្ថានដោយគ្រប់មធ្យោបាយទាំងអស់។ អ្នកនាំ
សារលោកបានមានប្រសាសន៍ថា៖

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ : (اتَّقُوا اللَّعَّانِينَ قَالُوا وَمَا اللَّعَّانَانِ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ الَّذِي يَتَخَلَّى فِي طَرِيقِ النَّاسِ أَوْ فِي ظِلِّهِمْ)
 صحيح مسلم

មានន័យថា៖ «ចូរប្រយ័ត្នចំពោះប្រការពីរដែលត្រូវគេដាក់ផ្តាសារពួកគេសួរថា បពិត្រអ្នកនាំសាររបស់ព្រះ តើប្រការពីរនោះជាអ្វី? លោកបានមានប្រសាសន៍ថា គឺការដុះនៅតាមផ្លូវមនុស្សដើរ ឬក្រោមម្លប់ដែលពួកគេជ្រក» ។

ឥស្លាម និងអនាម័យ

ឥស្លាមជាសាសនាអនាម័យ អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿يَبْنَىٰءِ اٰدَمَ خُذُوْا زِيْنَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَكُلُوْا وَاشْرَبُوْا وَلَا تُسْرِفُوْا اِنَّهٗ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِيْنَ ﴿٣١﴾﴾ الأعراف : ٣١

មានន័យថា៖ «នៃកូនចៅអាដាំទាំងឡាយចូរតុបតែងខ្លួននៅរៀងរាល់ពេលទៅថ្វាយបង្គំនៅវិហារ ចូរទទួលទានចំណីអាហារនិងបរិភោគចុះតែកុំខ្លះខ្លាយ។ ពិតប្រាកដ ទ្រង់មិនសព្វព្រះទ័យចំពោះពួកអ្នកដែលខ្លះខ្លាយនោះឡើយ» ។

ឥស្លាមជាសាសនាស្អាតស្អំ ដូចអល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿اِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ التَّوَّابِيْنَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِيْنَ ﴿٢٢٢﴾﴾ البقرة : ٢٢٢

មានន័យថា៖ «ពិតប្រាកដ អស់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់សព្វព្រះទ័យចំពោះ ពួកអ្នកដែលសារភាពកំហុស និងសព្វព្រះទ័យចំពោះពួកអ្នកដែល ស្អាតស្អំ» ។

ភាពស្អាតស្អំជាលក្ខខណ្ឌនៃភាពត្រឹមត្រូវសម្រាប់ការថ្វាយបង្គំ ដែលអ្នកមូស្លីមប្រតិបត្តិប្រាំដងក្នុងមួយថ្ងៃមួយយប់។ ក៏ដូចជាតម្រូវឱ្យ មុជទឹកសម្អាតខ្លួនក្រោយពេលរួមមេត្រីជាមួយប្រពន្ធ ហើយក៏ជាការកិច្ច ត្រូវធ្វើសម្រាប់ពិធីដែលជាអត្តសញ្ញាណសាសនាដូចជា ការថ្វាយបង្គំ ថ្ងៃសុក្រ ថ្ងៃបុណ្យទាំងពីរ ចូលឆ្នាំ និងចេញបួស ការធ្វើបុណ្យហ័រដ្ឋ និង អ៊ុរ៉ោរ៉ា។ លើសពីនេះ ឥស្លាមជំរុញឱ្យលាងដៃទាំងពីរមុននិងក្រោយ ហូបបាយនិងទទួលទាន ដូចអ្នកនាំសារលោកបានមានប្រសាសន៍ថា៖
يقول رسول الإسلام صلى الله عليه وسلم : (بَرَكَهُ الطَّعَامِ الْوُضُوءُ قَبْلَهُ
وَالْوُضُوءُ بَعْدَهُ) سنن الترمذي حديث ضعيف

មានន័យថា៖ «ចំណីដែលមានពរជ័យគឺការយកទឹកជម្រះកាយ (ទឹករូ ហ្ម) មុន និងក្រោយពេលទទួលទានរួច» ។

ត្រូវរក្សាការអនាម័យ និងសម្អាតមាត់ធ្មេញជាប្រចាំ ដូចអ្នកនាំ សារលោកបានមានប្រសាសន៍ថា៖
يقول رسول الإسلام صلى الله عليه وسلم : (لَوْ لَا أَنْ أَشُقَّ عَلَى أُمَّتِي لَأَمَرْتُهُمْ
بِالسَّوَالِكِ عِنْدَ كُلِّ صَلَاةٍ) صحيح مسلم.

មានន័យថា៖ «ប្រសិនបើមិនពិបាកចំពោះប្រជាជាតិខ្ញុំទេនោះ ខ្ញុំនឹងប្រើ ឱ្យពួកគេដុសសម្អាតធ្មេញរៀងរាល់ពេលថ្វាយបង្គំ» ។

ជម្រះសម្អាត និងលាងជម្រះអ្វីដែលមានផ្ទុកបាក់តេរី កាក សំណល់ និងភាពកខ្វក់។ ដូចអ្នកនាំសារលោកបានប្រសាសន៍ថា៖

يقول رسول الإسلام صلى الله عليه وسلم : (أَلْفِطْرَةٌ خَمْسٌ الْخِتَانُ وَ
 الْإِسْتِحْدَادُ وَنَتْفُ الْإِبْطِ وَقَصُّ الشَّارِبِ وَتَقْلِيمُ الْأَظْفَارِ) صحيح البخاري
 មានន័យថា៖ «សភាវគតិមានប្រាំ ការកាត់បុងស្បែកអង្គជិត
 ការរោមជុំវិញប្រដាប់ភេទ ដករោមភ្លើក កាត់តម្រឹមពុកមាត់ឱ្យខ្លី និង
 កាត់ក្រចក» ។

ឥស្លាម និងចំណេះវិជ្ជា

សាសនាឥស្លាមជំរុញលើកទឹកចិត្តចំពោះចំណេះវិជ្ជា ឱ្យចេះ
 ស្វែងរក និងបង្កើនចំណេះដឹង ស្តីបន្ទោសចំពោះភាពល្ងង់ខ្លៅ និង
 ដាស់តឿនឱ្យប្រុងប្រយ័ត្នពីភាពល្ងង់ខ្លៅ។ អ្នកនាំសារលោកបានមាន
 ប្រសាសន៍ថា៖

يقول رسول الله صلى الله عليه وسلم : (طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ)
 سنن ابن ماجه

មានន័យថា៖ «ការស្វែងរកចំណេះវិជ្ជាជាកាតព្វកិច្ចលើបុគ្គលមូស្លីម
 គ្រប់រូប» ។

គេចាត់ទុកការស្វះស្វែងក្នុងរឿងចំណេះវិជ្ជាទាំងការរៀនសូត្រ
 និងការបង្រៀនជាមូលហេតុនាំទៅកាន់ឋានសួគ៌ ដូចអ្នកនាំសារលោក
 បានមានប្រសាសន៍ថា៖

يقول رسول الله صلى الله عليه وسلم : (مَنْ سَلَكَ طَرِيقًا يَطْلُبُ فِيهِ عِلْمًا
 سَلَكَ اللَّهُ بِهِ طَرِيقًا مِنْ طُرُقِ الْجَنَّةِ ...) صحيح ابن حبان

មានន័យថា៖ «នរណាដើរស្វែងរកចំណេះវិជ្ជា អស់ឡោះធ្វើឱ្យគេដើរ
 តាមផ្លូវទៅកាន់ឋានសួគ៌» ។

ឥស្លាមបានហាមឃាត់ចំពោះការលាក់ចំណេះវិជ្ជា ព្រោះចំណេះ
វិជ្ជាជាកម្មសិទ្ធិសមោហភាពសម្រាប់មនុស្សទូទៅ។ អ្នកនាំសារលោក
បានមានប្រសាសន៍ថា៖

يقول رسول الله صلى الله عليه وسلم: (مَنْ كَتَمَ عِلْمًا أَلْجَمَهُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
بِلِجَامٍ مِنْ نَارٍ) صحيح ابن حبان

មានន័យថា៖ «នរណាលាក់លៀមចំណេះវិជ្ជា អស់ឡោះនឹងដាក់បង្ហៀរ
គេពីភ្លើងនរកនៅថ្ងៃបរលោក» ។

ឥស្លាមលើកតម្កើងអ្នកចេះដឹង បង្ហាត់ឱ្យគេលើកតម្កើង ឱ្យ
តម្លៃ និងគោរពពួកអ្នកចេះដឹង។ អ្នកនាំសារលោកបានមានប្រសាសន៍ថា៖

يقول رسول الإسلام صلى الله عليه وسلم : (لَيْسَ مِنْ أُمَّتِي مَنْ لَمْ يُجَلِّ كَبِيرَنَا
وَيَرْحَمْ صَغِيرَنَا وَيَعْرِفْ لِعَالِمِنَا حَقَّهُ) مسند الإمام أحمد

មានន័យថា៖ «ពុំមែនជាប្រជាជាតិរបស់ខ្ញុំទេ អ្នកដែលមិនគោរព
មនុស្សចាស់ មិនអាណិតកូនក្មេង និងមិនស្គាល់សិទ្ធិរបស់អ្នកចេះដឹង» ។

អ្នកនាំសារលោកបានមានប្រសាសន៍បញ្ជាក់ពីឋានៈរបស់អ្នក
ចេះដឹងថា៖

يقول رسول الإسلام صلى الله عليه وسلم: " فَضْلُ الْعَالِمِ عَلَى الْعَابِدِ كَفَضْلِي
عَلَى أَدْنَاكُمْ " سنن الترمذي

មានន័យថា៖ «អ្នកមានចំណេះដឹងខ្ពង់ខ្ពស់ជាងអ្នកប្រតិបត្តិសាសនា
ដូចជារូបខ្ញុំខ្ពង់ខ្ពស់ជាងអ្នកដែលមានឋានៈទាបជាងគេបំផុតក្នុង
ចំណោមពួកអ្នក» ។

**ឥទ្ធិពលអរិយធម៌ឥស្លាមចំពោះការអភិវឌ្ឍផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រ
ទំនើប**

ពិតប្រាកដ អ្នកដែលបានអានសារឡើងវិញពីប្លុកដែលនាំ
ឱ្យវិទ្យាសាស្ត្រទំនើបឈានដល់សព្វថ្ងៃនេះឃើញថា អរិយធម៌ឥស្លាម
ដែលពួកអ្នកប្រាជ្ញឥស្លាមសម័យដើមបានផ្តល់ជាវិភាគទាន មានគុណ
សម្បត្តិ បន្ទាប់ពីអស់ឡោះជាម្ចាស់ ក្នុងការធ្វើឱ្យវិទ្យាសាស្ត្រទំនើប មាន
ការវិវឌ្ឍរីកចំរើន។ អ្នកប្រាជ្ញអឺរ៉ុបម្នាក់ឈ្មោះ សេដេអូ បាននិយាយថាបើ
ទោះជាពួកអឺរ៉ុបខិតខំប្រឹងប្រែងយ៉ាងណា ក៏មិនអាចបដិសេធចំពោះ
គុណសម្បត្តិនៃអរិយធម៌អាវ៉ាបឥស្លាមចំពោះពិភពលោកទាំងមូល គេ
មិនអាចលុបបំបាត់កេរដំណែល និងស្នាដៃរបស់ពួកគេចេញពីទំព័រ
ប្រវត្តិសាស្ត្រពិភពលោកយើងនេះបានជាដាច់ខាត។

ពួកគេជាអ្នកចាក់គ្រឹះ និងកសាងមូលដ្ឋានគ្រឹះ ដែលអរិយធម៌
ពិភពលោកបានកសាងឡើងលើខឿននេះ ហើយចំពោះអ្នកដែលបាន
ត្រលប់ទៅអានសៀវភៅបច្ចេកសព្ទនៃការហោះហើរ និងលំហអាកាស
ដែលគេប្រើជាពិសេសសម្រាប់គ្រប់គ្រងការហោះហើរ និងលំហអាកាស
ជាតិរបស់អាមេរិក -ណាហ្សា- ទំព័រ ១៨៥ ឃើញថា ៦០% នៃឈ្មោះ
ផ្កាយ លឿងដែលគេប្រើក្នុងយានអាកាសមានប្រភពចេញពីបច្ចេកសព្ទ
អាវ៉ាប។

សៀវភៅទាំងឡាយ និងស្នាដៃនិពន្ធរបស់ពួកអ្នកប្រាជ្ញមូស្លីម
ជំនាន់ដើមជាឯកសារយោងមូលដ្ឋានដែលពួកអ្នកប្រាជ្ញជំនាន់ក្រោយ
ជាពិសេសពួកអឺរ៉ុបបានប្រើជាប្រយោជន៍ក្នុងការស្រាវជ្រាវ ហើយបាន
ធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍លើអ្វីដែលពួកគេបានបកប្រែជាភាសារបស់ពួកគេឱ្យ

មានការរីកចំរើនជឿនលឿនក្នុងសម័យទំនើប។ ចំណេះដឹងទាំងនោះ បានក្លាយជាមុខវិជ្ជាសិក្សានៅតាមសកលវិទ្យាល័យនានារបស់ពួកគេ។ លោក ចូស្ត័ហ្វ លូបូន ក្នុងសៀវភៅ អរិយធម៌អាវ៉ាប់របស់លោកបាន សរសេរថា រាល់ពេលដែលយើងស្វែងយល់ស៊ីជម្រៅក្នុងការសិក្សាអំពី អរិយធម៌អាវ៉ាប់ ស្នាដៃនិពន្ធបែបវិទ្យាសាស្ត្រ រកកំហើញ និងសិល្បៈ របស់ពួកគេបានលាតត្រដាងពីចំណេះដឹងថ្មីៗមានវិសាលភាពធំធេង ហើយធ្វើឱ្យមើលឃើញភ្លាមៗថា អាវ៉ាប់មានគុណសម្បត្តិក្នុងការគាស់ កកាយចំណេះវិជ្ជាសម័យកណ្តាល។ សកលវិទ្យាល័យនានានៅអឺរ៉ុប ក្នុងរយៈពេលប្រាំសតវត្សដំបូងគេមិនដឹងថា មានប្រភពចំណេះដឹងណា ក្រៅពីស្នាដៃនិពន្ធរបស់ពួកគេ ហើយពួកគេជាអ្នកធ្វើនគរូបនីយកម្ម លើអឺរ៉ុបផ្នែកមុខវិជ្ជាបង្រៀន មនោគមន៍ និងសីលធម៌សង្គម។ ពិត ណាស់ ប្រវត្តិសាស្ត្រមិនដែលស្គាល់ជាតិសាសន៍ណាបានបន្សល់ជា ស្នាដៃដូចពួកគេក្នុងរយៈពេលដ៏ខ្លី ហើយគ្មាន សាសន៍ណានាំមុខពួក គេក្នុងការធ្វើទំនើបកម្មលើវិស័យសិល្បៈផងដែរ។

ផ្នែកគណិតវិទ្យា ដូចជាវេទនាគណិត រូបមន្តត្រីកោណ ធរណី មាត្រក្នុងលំហ អ្នកប្រាជ្ញដែលលេចធ្លោជាងគេគឺអាល់ខ្វ៉ារហ្សាមីយ៍។ ផ្នែកលំហអាកាស និងតារាសាស្ត្រ អ្នកប្រាជ្ញដែលលេចធ្លោជាងគេគឺ អាល់កើហ្សាវីនីយ៍ និងអាល់ហេរូនីយ៍។ អ្នកដើររុករកទំនៀមទម្លាប់បូព៌ា ជនជាតិអាព្វម៉ង់និយាយពីលោកអាល់ហេរូនីយ៍ថា លោកគឺជាទស្សន វិទូដ៏ ឧត្តុង្គ ឧត្តមជាងគេដែលប្រវត្តិសាស្ត្រមនុស្សជាតិបានស្គាល់។ ប៉ុន្តែយើងជាអ្នកមូស្លីមនិយាយថា ក្បាលម៉ាស៊ីននៃបញ្ញាញាណគឺអ្នក នាំសារមូហាំម៉ាត់នៃយើង។ ជំនាញវេជ្ជសាស្ត្រ និងឱសថសាស្ត្រអ្នក

ប្រាជ្ញតិស្តាមបានបង្កើតរូបមន្ត និងទ្រឹស្តីដែលអ្នកប្រាជ្ញសម័យទំនើប បានចាប់ផ្តើមចេញពីទ្រឹស្តីទាំងនោះក្នុងការធ្វើបដិវត្តន៍ផ្នែកវេជ្ជសាស្ត្រ ដូចជាសៀវភៅរបស់ អិតនូ រុស្ស៊ី និងអិតនូអាន់ណាហ្វីស ដែលបាន រកឃើញវដ្តតូចនៃឈាមមុនជនជាតិអង់គ្លេសឈ្មោះហារីហ្វីយ័រ និងជន ជាតិអេស្បាញឈ្មោះ សារហ្វីតូស ប៉ុន្មានសតវត្ស។ លោក អាំម៉េរ ពិន អាលី មកពីខេត្តមូសិលនៃប្រទេសអ៊ីរ៉ាក់ និង អាលី ពិន អ៊ីសា អាល់កា ហាល មានជំនាញខាងចក្ខុវេទនាសាស្ត្រ។ អាល់ហាសាន់ ពិន អាល់ហៃ សាំ បានបង្កើតទ្រឹស្តី និងច្បាប់ជាច្រើនពាក់ព័ន្ធនឹងចក្ខុប្រសាទ។ អាល់ម៉ាន់សួរ និងអាពូ បាកើរ អាល់ហ្វីយ័រមានជំនាញខាងវះកាត់។ អាល់ម៉ាវហ្វិក មកពីទីក្រុងបាដាត និង អាពូអាល់កោសិម អើសហ្សៈរ៉ា វីយ័រមានជំនាញខាងវេជ្ជសាស្ត្រ និងការវះកាត់មាត់ធ្មេញ លោកជាអ្នក និពន្ធសព្វវិចនាធិប្បាយវេជ្ជសាស្ត្រមាន៣០ភាគមានរៀបរាប់ពី ឧបករណ៍ប្រើសម្រាប់ការវះកាត់ និងរបៀបប្រើប្រាស់។

ខាងវិស័យភូមិសាស្ត្រ និងភូគព្ភសាស្ត្រអ្នកប្រាជ្ញដែលលេច ធ្លោជាងគេគឺ អើសស្សារីហ្វ អាល់អិទ្រឹស៊ីយ័រ លោកជាអ្នកប្រាជ្ញខាង ភូមិវិទ្យា លោកជាអ្នកផ្តើមគំនិតរចនារូបគំនូរផែនទីដំបូងបង្អស់ ហើយ ក៏ជាអ្នករចនាឧបករណ៍នាវាចរណ៍ដែរ។ ពួកអ្នកប្រាជ្ញតិស្តាមជាច្រើន បានចូលរួមក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍អរិយធម៌។ ចំពោះបងប្អូនដែលចង់ដឹង ច្បាស់បន្ថែមទៀត សូមមេត្តាអានសៀវភៅៗដែលនិយាយអំពីរឿងនេះ នោះនឹងឃើញថា មានទ្រឹស្តីនិងការស្រាវជ្រាវជាច្រើនដែលគេដក ស្រង់យកមកពីស្នាដៃរបស់ពួកគេ តែបែរជាដាក់ឈ្មោះអ្នកផ្សេងទៅវិ ញ។ លោក ចច សារតូន និយាយថា បើសិនជាគ្មានអ្នកប្រាជ្ញតិស្តាម និង

ស្នាដៃរបស់ពួកគេទេនោះ ពួកអ្នកប្រាជ្ញនៅបុរសម័យច្បាស់ជាត្រូវចាប់
ផ្ដើមពីចំណុចសូន្យ ហើយអរិយធម៌នឹងមានការយឺតយ៉ាវប៉ុន្មានសត
វត្សទៅមុខទៀត។

លក្ខណៈពិសេសនៃអរិយធម៌ឥស្លាម

- * ពិតប្រាកដ ការស្វែងរកចំណេះវិជ្ជាក្នុងឥស្លាមជាកាតព្វកិច្ច
សាសនា ដែលច្បាប់សារីអាត់ឥស្លាមបានជំរុញ ដូចបានលើក
ឡើងខាងលើ។
- * ពួកអ្នកប្រាជ្ញឥស្លាមជំនាន់ដើមបានប្រើប្រាស់ចំណេះដឹងពួកគាត់
ដើម្បីពង្រឹងក្តីជំនឿក្នុងចិត្តមនុស្ស ផ្ទុយស្រឡះពីពួកអ្នកប្រាជ្ញ
សម័យទំនើបភាគច្រើនប្រើចំណេះដឹងរបស់ពួកគេជាមធ្យោបាយ
ដើម្បីធ្វើឱ្យរង្គោះរង្គើជំនឿក្នុងចិត្តរបស់មនុស្ស។
- * ពិតប្រាកដ ពួកអ្នកប្រាជ្ញឥស្លាមជំនាន់ដើមប្រើប្រាស់ចំណេះដឹង
របស់ពួកគាត់ដើម្បីបម្រើមនុស្សជាតិ ផ្ទុយស្រឡះពីពួកអ្នកប្រាជ្ញ
សម័យទំនើបភាគច្រើនប្រើប្រាស់ចំណេះដឹងរបស់ពួកគេដើម្បី
ប្រើមនុស្ស ត្រួតត្រាលើពួកគេ បង្ខំឱ្យពួកគេបម្រើផលប្រយោជន៍
របស់ខ្លួនតាមរយៈការផលិត និងបង្កើត គម្រោងផែនការណ៍
សាហាវយោរយោដូចជា ផលិតគ្រាប់បែកបរមណ្ឌ ណុយក្លេអ៊ែរ
សាធាតុអ៊ីទ្រូសែន និងអាវុធប្រល័យលោក។ ពួកគេប្រើកល
ឧកាយជាសិល្បៈក្នុងរឿងនេះ ហើយប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងពួកអ្នក
ដែលមានបំណងចង់បង្កើតដូចពួកគេ ដើម្បីឱ្យពួកគេក្លាយជា
អ្នកគ្រប់គ្រង និងត្រួតត្រាពិភពលោកទាំងមូល។

- * ពួកអ្នកប្រាជ្ញឥស្លាមជំនាន់ដើម បានទុកចំណេះដឹងរបស់ពួកគេ ជាសម្បត្តិសាធារណៈសម្រាប់មនុស្សទូទៅ ដើម្បីបម្រើផលប្រយោជន៍រួមផ្ទុយស្រឡះពីពួកអ្នកប្រាជ្ញសម័យទំនើបភាគច្រើន ដែលមានចំណេះដឹងមកធ្វើជាកម្មសិទ្ធិផ្តាច់មុខសម្រាប់បម្រើតែ ផលប្រយោជន៍ខ្លួនឯង និងប្រទេសរបស់ខ្លួន អ្នកដទៃគ្មានសិទ្ធិ ស្វែងយល់អំពីរឿងនេះឡើយ។
- * ពួកអ្នកប្រាជ្ញឥស្លាមជំនាន់ដើមទិសដៅដែលចង់បានពីចំណេះ ដឹងគឺផលបុណ្យពីអល់ឡោះជាម្ចាស់ ផ្ទុយស្រឡះពីពួកអ្នកប្រាជ្ញ សម័យទំនើបភាគច្រើនដែលប្រើប្រាស់ចំណេះដឹងជាមធ្យោបាយ ដើម្បីរកចំណេញខាងរូបធាតុនិយម និងសម្ភារនិយម។

ព្រះបន្ទូលខ្លះទាក់ទងនឹងវិទ្យាសាស្ត្រពិតក្នុងគម្ពីរអាល់គុរអាន

អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَخْتَلَفِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَالْفُلْكِ الَّتِي تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ مَاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيْحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِ بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٦٤﴾﴾

البقرة : ١٦٤

មានន័យថា៖ «ពិតប្រាកដក្នុងការបង្កើតមេឃនិងផែនដីបែងចែកយប់ និងថ្ងៃ កប៉ាល់ដែលកំពុងធ្វើចរាចរណ៍លើផ្ទៃសមុទ្រដែលផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់មនុស្ស ទឹកភ្លៀងដែលអល់ឡោះទ្រង់បានបញ្ចុះពីលើ

មេឃ ធ្វើឱ្យផែនដីមានជីវិតរស់ឡើងវិញដោយរុក្ខជាតិក្រោយពេល ក្រៀមស្ងួត ទ្រង់បានបង្កើតឱ្យមានសព្វសត្វទាំងឡាយលើផែនដីនេះ។ ល្បាយខ្យល់បក់ និងពពកដែលរសាត់នៅលើមេឃ ហើយនិងផែនដីជា និមិត្តសញ្ញាសម្រាប់ពួកអ្នកមានបញ្ញាចេះគិត» ។

គេបញ្ចុះគម្ពីរអាល់គួរអានមកចំពោះមូហាំម៉ាត់ គាត់ជាបុរស ម្នាក់មិនចេះអក្សរ មិនចេះអាន មិនចេះសរសេរ រស់នៅជាមួយពូជ សាសន៍មួយដែលមិនចេះអក្សរភាគច្រើនគឺដើម្បីកុំឱ្យនរណាម្នាក់មាន មន្ទិលសង្ស័យចំពោះសាររបស់មូហាំម៉ាត់។ តើបុរសមិនចេះអក្សរអាច នាំមកនូវគម្ពីរ ដែលធ្វើឱ្យពួកកំពូលកវីអសមត្ថភាពនឹងតែងនិពន្ធឱ្យ ដូចទាំងបំណិន និងវោហារសាស្ត្រ ថែមទាំងបានប្រកាសដាក់កំហិត ឱ្យពួកគេនិពន្ធឱ្យដូចគម្ពីរនេះ។ ដូចអល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមាន ព្រះបន្ទូល៖

﴿ قُل لِّئِنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَن يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ

لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ ۚ وَلَوْ كَانَتْ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ﴿ ۸۸ ﴾ الإسراء : ۸۸

មានន័យថា៖ «មូហាំម៉ាត់ចូរប្រាប់ពួកគេចុះថា បើសិនជាទាំង មនុស្ស ទាំងពួកបង់បត់ប្រមូលផ្តុំគ្នាចង់បង្កើតឱ្យដូចគម្ពីរអាល់គួរអាន នេះ ពួកគេធ្វើមិនដូចជាដាច់ខាត បើទោះជាពួកសហការគាំទ្រគ្នា យ៉ាងណាក៏ដោយចុះ» ។

ថ្វីបើ ទាំងអ្នកនាំសារមូហាំម៉ាត់ និងសហការីរបស់លោកនៅ ទន់ខ្សោយ ខ្វះខាត និងក្រត់ខ្សោយយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏ពួកគាត់បាន អានគម្ពីរអាល់គួរអាននេះ ឱ្យពួកគេស្តាប់ស្តីអំពីនិមិត្តសញ្ញាអច្ឆរិយ៖

ផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រពិតមួយចំនួនតាំងពីជាង១៤សតវត្សរ៍មក ដែលពួកអ្នកប្រាជ្ញមិនអាចស្រាវជ្រាវរកឃើញ លើកលែងតែនៅសម័យទំនើបនេះប៉ុណ្ណោះ។ ពួកគេបានប្រើឧបករណ៍បច្ចេកទេសទំនើបដើម្បីជំនួយ។ ក្នុងប្រធានបទនេះ សូមលើកឡើងពីព្រះបន្ទូលខ្លះនៃគម្ពីរអាល់គួរអាន និងរបកគំហើញដែលវិទ្យាសាស្ត្រទំនើបបានសិក្សាស្រាវជ្រាវដោយមិនភ្ជាប់ព្រះបន្ទូលទៅនឹងរបកគំហើញវិទ្យាសាស្ត្រទំនើប ព្រោះវិទ្យាសាស្ត្រអាចមានការវិវឌ្ឍន៍ និងផ្លាស់ប្តូរ ផ្ទុយពីគម្ពីរអាល់គួរអាន។ អ្វីដែលវិទ្យាសាស្ត្រទំនើបបានលើកឡើងក្នុងពេលបច្ចុប្បន្នអាចនឹងផ្លាស់ប្តូរនៅថ្ងៃអនាគត។

គម្ពីរអាល់គួរអាន និងកំណកំណើតភព

អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ اللَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴾ ١١ : الروم

មានន័យថា៖ «អល់ឡោះជាម្ចាស់ចាប់ផ្តើមបង្កើត បន្ទាប់មកទ្រង់បង្កើតវាសារឡើងវិញ បន្ទាប់មកពួកអ្នកនឹងវិលត្រលប់ទៅរកទ្រង់» ។

គម្ពីរអាល់គួរអានប្រកាសក្នុងព្រះបន្ទូលនេះថា អល់ឡោះជាម្ចាស់តែមួយគត់ទ្រង់ជាអ្នកបង្កើតសភាវសត្វលោកដែលមានក្នុងចក្រវាលពីគ្មានឱ្យមាន។ រឿងទាំងនេះមិនអាចស្វែងយល់បានជាដាច់ខាត លើកលែងតែតាមរយៈការបកស្រាយរបស់គម្ពីរអាល់គួរអានដែលជាព្រះបន្ទូលមកពីអល់ឡោះ។ ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលរៀបរាប់ពីកំណកំណើតភពថា៖

﴿ بَدِيعَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ

فَيَكُونُ ﴾ البقرة : ١١٧

មានន័យថា៖ «អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់ជាអ្នកបង្កើតមេឃនិងផែនដីដោយគ្មានគំរូពីមុនមក ហើយនៅពេលណាទ្រង់លិខិតកំណត់អ្វីមួយទ្រង់គ្រាន់តែបន្ទូលថា ចូរកើតចុះ នោះវាក៏កើតឡើងភ្លាម»។

អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បន្ទូលប្រាប់យើងក្នុងបន្ទូលនេះថា ពភទាំងមូលកើតចេញពីគ្មាន និងអ្វីដែលមានមុនភព ជាចំណេះដឹងដ៏អាថ៌កំបាំងដែលគ្មាននរណាដឹងលើកលែងអល់ឡោះតែមួយគត់។ ប្រាជ្ញារបស់មនុស្សអសមត្ថភាពនឹងស្វែងយល់ពីរូបធាតុដើម និងរបៀបរបបនៃការកកើតដំបូងបង្អស់ ពីព្រោះមានតែអល់ឡោះជាម្ចាស់តែមួយគត់ដឹងពីអាថ៌កំបាំងនេះ ហើយប្រាជ្ញារបស់មនុស្សនៅតែបន្តអសមត្ថភាពរហូត មិនអាចស្វែងយល់ពីរូបធាតុដើម និងរបៀបរបបនៃការកកើតភព។ អ្វីដែលប្រាជ្ញារបស់មនុស្សអាចធ្វើបានគឺគ្រាន់តែដឹងពីទិដ្ឋភាពខាងក្រៅនៃការកកើតភព គ្រាន់តែជាទ្រឹស្តី ជាសម្មតិកម្ម ដូចអល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ مَا أَشْهَدُهُمْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَا خَلَقَ أَنفُسِهِمْ وَمَا كُنْتُ

مَتَّخِذَ الْمُضِلِّينَ عُضْدًا ۝٥١﴾ الكهف : ٥١

មានន័យថា៖ «យើងពុំបានឱ្យពួកគេមកមើលក្នុងការបង្កើតមេឃ និងផែនដី ហើយពុំបានឱ្យពួកគេមកមើលផងដែរក្នុងការបង្កើត

ពួកគេខ្លួនឯង យើងពុំបានយកពួកអ្នកដែលធ្វើឱ្យគេវង្វេងនោះមកធ្វើ
ជាអ្នកគាំទ្រយើងឡើយ» ។

អស់ឡោះជាម្ចាស់បានមានព្រះបន្ទូលទៀតថា៖

﴿ أَوَلَمْ يَرِ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَا رَتْقًا فَفَنَقْنَاهُمَا

وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٠﴾ الأنبياء : ٣٠

មានន័យថា៖ «តើពួកអ្នកដែលបដិសេធនឹងជំនឿមិនឃើញ
ទេឬថា មេឃនិងផែនដីពីមុនជាកំពតែមួយ បន្ទាប់មកយើងបានបំបែក
វាទាំងពីរ ហើយយើងបានបង្កើតអ្វីគ្រប់បែបយ៉ាងឱ្យមានជីវិតដោយ
សារទឹក តើពួកគេមិនព្រមមានជំនឿទេឬ?» ។

ព្រះបន្ទូលដ៏ប្រពៃនេះជាកត្តាតាំងបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ថា ភព
ដែលយើងកំពុងរស់នៅជាកំពតែមួយដែលមានការចាប់ផ្តើមកើត ដោយ
អស់ឡោះបានបង្កើតពីភពផ្តាយបឋមមួយ (ដំណាក់កាលរួមតូច)
ហើយទ្រង់មានអានុភាពលើអ្វីគ្រប់យ៉ាង។ បន្ទាប់មក អស់ឡោះទ្រង់
បញ្ជាឱ្យផ្ទុះភពផ្តាយបឋមនោះឡើង ហៅថា (ដំណាក់កាលផ្ទុះដី
មហិមា)។ ភពផ្តាយបឋមដែលផ្ទុះនេះបានក្លាយជាដុំផ្សែង (ដំណាក់
កាលជាផ្សែង) ហើយអស់ឡោះបង្កើតចេញពីផ្សែងនោះនូវ ពភផែនដី
និងមេឃ (បានសេចក្តីថា ពភផ្តាយទាំងឡាយនៅពាសពេញលើមេឃ
កើតចេញពីសារធាតុ និងថាមពលផ្សេងៗគ្នា ខ្លះយើងស្គាល់ ហើយខ្លះ
ទៀតយើងមិនស្គាល់)។ អ្នកដឹងទេដំណាក់កាលនេះមានឈ្មោះថា
(ដំណាក់កាលបង្កើតដី និងមេឃ) មានរៀបរាប់ពីបាតុភូតដំណាក់
កាលទាំងពីរចុងក្រោយក្នុងបន្ទូលរបស់ទ្រង់ថា៖

﴿ قُلْ أَيِّنَكُم لَتَكْفُرُونَ بِالَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُ ۖ أَنْدَادًا ۚ ذَٰلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٩﴾ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ مِنْ فَوْقِهَا وَبَرَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَاتَهَا فِي أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ سَوَاءً لِلسَّالِبِينَ ﴿١٠﴾ ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ ﴿١١﴾ ﴾

فصلت : ٩-١١

មានន័យថា៖ «មូហាំម៉ាត់ចូរនិយាយទៅកាន់ពួកគោរព ពហុទេពនិយមថា ខ្ញុំពិតជាធ្ងល់ចំពោះពួកអ្នកដែលបានបដិសេធមិន ព្រមជឿចំពោះព្រះជាម្ចាស់ដែលទ្រង់បានបង្កើតផែនដីក្នុងរយៈពេល ពីរថ្ងៃ។ ពួកអ្នកបង្កើតជាដៃគូសម្រាប់ទ្រង់ និងអ្នកចូលហ៊ុនជាមួយ ទ្រង់ក្នុងការគោរពសក្តារៈ។ ទ្រង់ដែលបានបង្កើតនោះគឺជាព្រះជា ម្ចាស់នៃសកលលោកទាំងមូល។ ទ្រង់បានបង្កើតឱ្យមានភ្នំចុះពីលើ មេឃមកផែនដី ទ្រង់បានប្រទានពរជ័យដល់ផែនដី ទ្រង់បានកំណត់ ស្បៀងអាហារសម្រាប់ផែនដីរួចរាល់ក្នុងរយៈពេលបួនថ្ងៃ ប្រាប់ជា ដំណឹងដល់នរណាដែលសួរចង់ដឹងពីរឿងនេះ។ បន្ទាប់មក ទ្រង់បាន ប្រាថ្នាបង្កើតមេឃ ហើយមេឃនៅជាផ្សែងនៅឡើយ ទ្រង់បានត្រាស់ បន្ទូលទៅមេឃ និងផែនដីថា សូមឱ្យកើតជាមេឃនិងដីដោយគោរព តាម ឬដោយបង្ខំ។ មេឃនិងដីបានតបទៅព្រះជាម្ចាស់វិញថាយើង កើតជាមេឃកើតជាដីដោយស្តាប់បង្គាប់ព្រះអង្គ» ។

អ្នកប្រាជ្ញខាងរូបវិទ្យាសម័យទំនើបបានទទួលស្គាល់ថា ដើម កំណើតដំបូងនៃការកកើតភព ព្រមទាំងអ្វីៗទាំងឡាយទាំងពួងដែល មានក្នុងភពទាំងសារធាតុដើម កម្លាំងថាមពល និងថេរវេលា កើត

ចេញពីអ្វីដែលគេហៅឈ្មោះថា (ការផ្ទុះដ៏មហិមា ជាភាសាអង់គ្លេសហៅថា The Big Bang) ដែលជាភស្តុតាងបញ្ជាក់ថាវាកើតចេញពីគ្នាន។ សូមក្រឡេកមើលបន្ទូលរបស់អល់ឡោះ

﴿ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا

قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ ﴿١١﴾ فصلت : ١١

មានន័យថា៖ «បន្ទាប់មក ទ្រង់បានប្រាថ្នាបង្កើតមេឃ ហើយមេឃនៅជាផ្សែងនៅឡើយ ទ្រង់បានត្រាស់បន្ទូលទៅមេឃ និងផែនដីថា សូមឱ្យកើតជាមេឃនិងដីដោយគោរពតាម ឬដោយបង្ខំ។ មេឃនិងដីបានតបទៅព្រះជាម្ចាស់វិញថា យើងកើតជាមេឃកើតជាដីដោយស្តាប់បង្គាប់ព្រះអង្គ» ។

គម្ពីរអាល់គួរអានប្រកាសប្រាប់ក្នុងបន្ទូលនេះថា ពិតប្រាកដមេឃនៅពេលចាប់ផ្តើមកកើតដំបូងបានឆ្លងកាត់កាលភាគមួយដែលហៅថាកាលភាគដុំផ្សែង។ វិទ្យាសាស្ត្រទំនើបបានទទួលស្គាល់ពីរឿងនេះ។ លោកបណ្ឌិត ចច គ្លាមូវ និយាយថា ដំបូងឡើយភពពេញដោយល្បាយហ្គាសជាប្រព័ន្ធ កើតចេញពីល្បាយហ្គាសនេះនូវបម្រែបម្រួលបរមណូមួយដែលមានធាតុផ្សំច្រើនផ្សេងគ្នា។

លោក ជេម ហេនហ្សឺ ជាតារាវិទូម្នាក់និយាយថា៖ ជាក់ច្បាស់ណាស់ថា ធាតុបង្កើតភពផ្តើមដោយបណ្តុំហ្គាសដែលអណ្តែតពាសពេញលំហជាប្រព័ន្ធ ហើយផ្សែងនេបូឡាទីកើតចេញពីកំហាប់ហ្គាសដ៏ក្រាស់នេះ។

គម្ពីរអាល់គុរអាន និងការលាតសន្ធឹងនៃភព

អល់ឡោះជាម្ចាស់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ ﴿٤٧﴾ الذاريات: ٤٧ ﴾

មានន័យថា៖ «មេឃយើងបានបង្កើតជាដំបូលសម្រាប់ផែនដីដោយ
អានុភាពដ៏ខ្លាំងក្លាជាទីបំផុត ហើយយើងជាអ្នកពង្រីកវិសាលភាព
របស់វា» ។

អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលទៀតថា៖

﴿ أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتْ رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا ۗ

وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٠﴾ الأنبياء: ٣٠

មានន័យថា៖ “តើពួកអ្នកដែលបដិសេធនឹងជំនឿមិនឃើញទេឬថា
មេឃនិងផែនដីពីមុនជាក្របតែមួយ បន្ទាប់មកយើងបានបំបែកវាទាំង
ពីរ ហើយយើងបានបង្កើតអ្វីគ្រប់បែបយ៉ាងឱ្យមានជីវិតដោយសារទឹក
តើពួកគេមិនព្រមមានជំនឿទេឬ?” ។

អល់ឡោះជាម្ចាស់បានមានព្រះបន្ទូលទៀតថា៖

﴿ ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا

﴿١١﴾ طَائِعِينَ ﴿١١﴾ فصلت: ١١

មានន័យថា៖ «បន្ទាប់មក ទ្រង់បានប្រាថ្នាបង្កើតមេឃ ហើយមេឃជា
ផ្សែងនៅឡើយ ទ្រង់បានត្រាស់បន្ទូលទៅមេឃ និងផែនដីថា សូមឱ្យ
កើតជាមេឃនិងដីដោយគោរពតាម ឬដោយបង្ខំ។ មេឃនិងដីបានតប

ទៅព្រះជាម្ចាស់វិញថា យើងកើតជាមេឃកើតជាដីដោយស្តាប់បង្គាប់ ព្រះអង្គ» ។

អល់ឡោះជាម្ចាស់បានមានព្រះបន្ទូលទៀតថា៖

﴿يَوْمَ نَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجِلِّ لِلْكُتُبِ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ

نُعِيدُهُ وَعَدًّا عَلَيْنَا إِنَّا كُنَّا فَاعِلِينَ﴾ ﴿١٠٤﴾ الأنبياء : ١٠٤

មានន័យថា៖ «ថ្ងៃដែលយើងនឹងបត់មេឃដូចជាបត់ទំព័រសៀវភៅ ដូច ដែលបានចាប់ផ្តើមបង្កើតដំបូង យើងនឹងបង្កើតវាឡើងវិញម្តងទៀត ជាការសន្យាដ៏ពិតប្រាកដរបស់យើង។ យើងតែងតែអនុវត្តតាមពាក្យ សន្យារបស់យើងជានិច្ច» ។

អល់ឡោះជាម្ចាស់បានមានព្រះបន្ទូលទៀតថា៖

﴿يَوْمَ تَبْدَلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمَوَاتُ وَبَرَزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ

الْقَهَّارِ﴾ ﴿٤٨﴾ إبراهيم : ٤٨

មានន័យថា៖ «ថ្ងៃដែលគេនឹងប្តូរដីមិនមែនដីនេះ ប្តូរមេឃ មិនមែន មេឃនេះ ហើយសព្វសត្វទាំងឡាយក្រោកចេញពីផ្ទះដើម្បីមកជួបអល់ ឡោះជាម្ចាស់ដ៏មហាខ្លាំងពូកែ» ។

ព្រះបន្ទូលទាំងប៉ុន្មានខាងលើជាកស្តុតាងបញ្ជាក់ថា ភពដែល យើងរស់នៅកំពុងតែលាតសន្ធឹងជាប្រចាំ ប្រសិនបើយើងក្រឡេកមក ក្រោយឡើងវិញជាមួយនិងការលាតសន្ធឹងនេះ នៅពេលណាមួយ ចាំបាច់ត្រូវតែរួមគ្នាជាកតផ្តាយតែមួយឡើងវិញ (ដំណាក់កាលរួមតូច) ដែលបានលើកឡើងខាងលើ ហើយភពផ្តាយបឋមនេះបានផ្ទុះដោយ ការបង្គាប់ពីអល់ឡោះជាម្ចាស់ (ដំណាក់កាលផ្ទុះដ៏មហិមា) បាន

ក្លាយជាបណ្តាំផ្សែងនេបូឡា (ដំណាក់កាលក្លាយជាផ្សែង) ដែលគេ
បង្កើតបានជាកំណត់ផែនដី និងមេឃ (ដំណាក់កាលកកើត)។ តាំងពី
ចាប់ផ្តើមផ្ទះមកភពនៅតែបន្តលាតសន្ធឹងទំហំរបស់វា ហើយការលាត
សន្ធឹងនេះនឹងត្រូវបញ្ឈប់នៅពេលអនាគតដែលគ្មាននរណាដឹងលើក
លែងតែអស់ឡោះ។ ដោយការបង្គាប់ពីអស់ឡោះភពនឹងចាប់ផ្តើមរួម
ឡើងវិញក្លាយទៅជាកំណត់ផ្កាយតែមួយរាងដូចភពផ្កាយបឋមដំបូងដែល
បានចាប់ផ្តើមកកើតមេឃ និងផែនដី។ ដំណើរការនៃការផ្ទុះនឹងកើត
ឡើងម្តងទៀត ហើយការផ្ទុះនោះនឹងប្រែក្លាយជាបណ្តាំផ្សែង ហើយក
កើតចេញពីផ្សែងនោះផែនដី ដែលមិនដូចផែនដីយើងសព្វថ្ងៃ មេឃ
ដែលមិនដូចជាមេឃសព្វថ្ងៃ ត្រឹមដំណាក់កាលនេះ ជីវិតលោកីយ៍ត្រូវ
បានបញ្ចប់ ហើយចាប់ផ្តើមដំណាក់កាលជីវិតបរលោក។ ដំណាក់
កាលរួមតូច ដំណាក់កាលផ្ទុះ ដំណាក់កាលក្លាយជាផ្សែង និងដំណាក់
កាលកកើតមេឃនិងដី ហើយនិងការលាតសន្ធឹងនៃភព បន្ទាប់មកត្រូវ
រួមតូចវិញ ឆ្លុះឱ្យឃើញជាសកលនូវដំណាក់កាលកកើត ដំណាក់កាល
វិនាស និងការកកើតឡើងវិញ។ វិទ្យាសាស្ត្រពិតក្នុងគម្ពីរអាល់គ្លរអាន
ទាំងនេះ មនុស្សលោកមិនអាចស្វែងយល់បានទេ លើកលែងតែនៅ
ចុងសតវត្សទី២០នេះប៉ុណ្ណោះទើបអាចស្រាវជ្រាវរកឃើញពីអ្វីដែល
គម្ពីរអាល់គ្លរអានបញ្ជាក់ប្រាប់មុនតាំងពីជាង១៤សតវត្សកន្លងមក។
គ្រាន់តែរឿងនេះតែមួយគត់ ជាសាក្សីបញ្ជាក់ប្រាប់ថា គម្ពីរអាល់គ្លរ
អាន ពិតជាពាក្យបន្ទូលរបស់អស់ឡោះ ជាម្ចាស់យ៉ាងពិតប្រាកដ។ ក៏
ដូចជាបញ្ជាក់ថា អ្នកនាំសារចុងក្រោយបង្អស់។ គាត់ពិតជាមានទំនាក់
ទំនងជាមួយនឹងការត្រាស់បង្គាប់របស់ព្រះ ហើយក៏ជាបរមគ្រូមកពី

ព្រះជាម្ចាស់ដែលបានបង្កើតមេឃ និងផែនដី។ ពីព្រោះគ្មានមនុស្ស
ណាម្នាក់អាចដឹងពីវិទ្យាសាស្ត្រពិតទាំងនេះនៅសម័យគេបញ្ចុះព្រះ
គម្ពីរ ហើយក៏គ្មានផងដែរនៅរាប់សិបសតវត្សក្រោយការបញ្ចុះព្រះគម្ពីរ
។ (លោកសាស្ត្រាចារ្យបណ្ឌិត ហ្ស៊ីក្លូលូល អាន់ណ៍ចងើរ)

ពួកតារាវិទូសម័យបច្ចុប្បន្នរកឃើញថា ភពកំពុងមានចលនា
ជាប្រចាំ លាតសន្ធឹង និងពង្រីកខ្លួន ដោយការឆ្លុះមើលកាឡាក់ស៊ី និង
ភពផ្កាយទាំងឡាយនៅលើមេឃក្នុងរយៈចំងាយឆ្ងាយបំផុត។ វិទ្យាសា
ស្ត្រពិតនេះ តារាវិទូអាមេរិកឈ្មោះ ហ្វ.ម. ស្ទែហ្វើរ បានធ្វើការឆ្លុះមើល
កាឡាក់ស៊ីមួយចំនួនដែលនៅក្រៅពីកាឡាក់ស៊ីរបស់យើង (មីលគីវ៉េ)
ឃើញថា កាឡាក់ស៊ីភាគច្រើនកំពុងតែឃ្លាតឆ្ងាយពីយើង និងឃ្លាត
ឆ្ងាយពីគ្នាក្នុងល្បឿនលឿនជាទីបំផុត។ ក៏ដូចគ្នាដែរ រូបវិទូជំនាញខាង
លំហអាកាសនៅដើមសតវត្សទី២០ ឈ្មោះ ចច ឡូមីនហ្ស៍ និងតារាវិទូ
អាមេរិក ឈ្មោះ អេវីន ហាបេល ដែលបានបញ្ជាក់ពីបាតុភូតដំណើរ
លាតសន្ធឹងនៃភព។ ពិតណាស់ ផ្កាយ និងកាឡាក់ស៊ីទាំងឡាយកំពុង
ធ្វើចលនាឃ្លាតឆ្ងាយពីគ្នាជាប្រចាំ ការលាតសន្ធឹងនេះនឹងពង្រីកខ្លួន
ក្នុងទំហំដែលគ្មានការកំណត់។ ដូច្នោះ ទើបពួកអ្នកវិទ្យាសាស្ត្របាន
កំណត់ថា ភពទាំងមូលកំពុងលាតសន្ធឹង និងពង្រីកខ្លួនដោយការ
ឃ្លាតចេញពីគ្នារវាងកាឡាក់ស៊ីនីមួយៗ ហើយការលាតសន្ធឹងនេះនឹង
ប្រព្រឹត្តទៅមុខជានិច្ចរហូតដល់អស់កម្លាំងទំនាញ ដែលត្រួតត្រាលើកា
ឡាក់ស៊ីទាំងនោះ។ នៅពេលនោះកាឡាក់ស៊ីទាំងឡាយនឹងត្រូវ
ប៉ាត់របាយពាសពេញក្នុងលំហ ដែលនឹងបង្កឱ្យវិនាសពិភពលោក។

ត្រូវនឹងបន្ទូលរបស់អល់ឡោះដែលនិយាយអំពីទីបញ្ចប់នៃពិភពលោក
និងការកើតថ្ងៃបរលោកថា៖

﴿ إِذَا السَّمَاءُ أَنْفَطَرَتْ ۝١ وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَرَتْ ۝٢ ﴾

سورة الانفطار / الآية: ١-٢

មានន័យថា៖ «នៅពេលដែលមេឃផ្ទុះ ហើយខូចខាតប្រព័ន្ធរបស់វា។
នៅពេលដែលភពផ្កាយទាំងឡាយធ្លាក់ប៉ះទង្គិចគ្នា» ។

គម្ពីរអល់គ្រុរអាន និងតារាសាស្ត្រ

អល់ឡោះជាម្ចាស់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ۝ الرعد : ٢ ﴾

មានន័យថា៖ «អល់ឡោះជាម្ចាស់ដែលបានលើកមេឃ៧ជាន់ឱ្យខ្ពស់
ដោយគ្មាន សសរទល់ ដូចជាពួកអ្នកទាំងអស់គ្នាមើលឃើញស្រាប់» ។

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវផ្នែកតារាសាស្ត្របានចង្អុលបង្ហាញថាមាន
កម្លាំងថាមពលបង្កប់ក្នុងផ្ទៃស្ថិតនៃសារធាតុទាំងឡាយ មាននៅក្នុង
អាតូម ក្នុងសាធាតុផ្សំ និងភពផ្កាយទាំងឡាយ។ កម្លាំងថាមពលនេះ
ជាអ្នកត្រួតត្រាប្រព័ន្ធភពទាំងមូល និងរក្សាដែនកំណត់របស់វារហូត
ដល់ពេលដែលអល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់សព្វព្រះទ័យ ទ្រង់នឹងធ្វើឱ្យវា
វិនាសហើយទ្រង់បង្កើតឡើងវិញម្តងទៀតនូវប្រព័ន្ធថ្មីមួយ។ កម្លាំង
ថាមពលដែលពួកអ្នកប្រាជ្ញបានរកឃើញទាំងនៅលើផែនដីនិងនៅលើ
មេឃមានបួនរូបភាព ពួកគេជឿជាក់ថា កម្លាំងថាមពលទាំងបួននេះ
មានទិសផ្សេងៗគ្នាបីតក្រោមកម្លាំងថាមពលធំមហិមាមួយគ្របដណ្តប់
លើគ្រប់ផ្នែកទាំងអស់នៃភព ដើម្បីចងជាប្រព័ន្ធមួយរឹងមាំ បើពុំដូច្នោះ

ទេ នឹងបាត់បង់ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង ហើយកម្លាំងថាមពលទាំងនោះមានដូចជា៖

* កម្លាំងថាមពលបរមណ្ឌខ្លាំង: ជាកម្លាំងថាមពលមានតួនាទីចងក្លាប់សារធាតុផ្សំដំបូងនៃរូបធាតុនៅក្នុងគ្រាប់អាតូម ដោយការចងក្លាប់ដ៏រឹងមាំជាទីបំផុត មានដូចជា ប្រូតូណាត នីត្រូណាត និងសារធាតុស្ថិតដំបូងដែលគេឱ្យឈ្មោះថា កូរ៉ាភាតដោយមានប្រភេទខុសៗគ្នា និងធាតុផ្ទុយរបស់វា។ ថាមពលនេះក៏មានតួនាទីរំលាយចូលគ្នារវាងគ្រាប់អាតូមនីមួយៗក្នុងដំណើររំលាយចូលគ្នាដោយកម្លាំងបរមណ្ឌ...។

* កម្លាំងថាមពលអាតូមិកខ្សោយ: ជាថាមពលខ្សោយមានកម្រិតខ្សោយបំផុតមិនលើសពីកម្លាំងអាតូម មានតួនាទីរៀបចំដំណើរការជាលិការីកាគអាណូតូចៗរបស់រូបធាតុក្នុងអាតូម ដូចជាកើតឡើងក្នុងដំណើរជាលិការីកាគនៃរូបធាតុកាំរស្មីស្វ័យអ៊ុលត្រា។ ថាមពលនេះត្រួតត្រាលើដំណើរការជាលិការីកាគរបស់រូបធាតុកាំរស្មីស្វ័យអ៊ុលត្រាដោយការបំបាយកាំរស្មីស្វ័យអ៊ុលត្រា។ គ្រប់រូបធាតុនីមួយៗមានអាយុកាលកំណត់របស់វា។ ថាមពលនេះ ផ្ទុកក្នុងជាលិកាទាំងអស់ដោយសញ្ញាដក ឬគ្មានបន្ទុកអគ្គិសនីដែលគេឱ្យឈ្មោះថា បូហ្សូណាត។

* កម្លាំងថាមពលអគ្គិសនីម៉ាញ៉េទិក: ជាកម្លាំងចងក្លាប់រវាងអាតូមទាំងឡាយនៅក្នុងសារធាតុផ្សំនានា ដែលផ្តល់សម្រាប់រូបធាតុផ្សេងៗមានលក្ខណៈបែបធម្មជាតិ និងតាមបែបគីមី។

* កម្លាំងទំនាញ: កម្លាំងនេះនៅរយៈចម្ងាយខ្លី គេចាត់ទុកជាកម្លាំងដ៏ខ្សោយជាទីបំផុតដែលយើងបានស្គាល់ក៏ប៉ុន្តែក្នុងរយៈចម្ងាយឆ្ងាយមានកម្លាំងទំនាញខ្លាំងមហិមានៅក្នុងភពដោយសង្កេតទៅលើការកើនឡើងតាមបែបធម្មជាតិរបស់វា ដែលអាចរក្សា កាឡាក់ស៊ីទាំងឡាយឱ្យមានលំនឹងតាមក្រុមកាឡាក់ស៊ីនីមួយៗ។

អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴾ ﴿ ٣٣ ﴾ الأنبياء : ٣٣

មានន័យថា៖ «ទ្រង់គឺជាព្រះដែលបានបង្កើតពេលយប់និងថ្ងៃ ព្រះអាទិត្យនិងព្រះច័ន្ទ។ ទាំងអស់នេះបឺតក្នុងគន្លងកំពុងធ្វើចលនា»។

អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលទៀតថា៖

﴿ وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴾ ﴿ ٣٨ ﴾ وَالْقَمَرَ قَدَرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ ﴾ ﴿ ٣٩ ﴾ لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴾ ﴿ ٤٠ ﴾ يس : ٣٨-٤٠

មានន័យថា៖ «ព្រះអាទិត្យដើរតាមគន្លងដែលអល់ឡោះជាម្ចាស់បានកំណត់។ នេះជាការកំណត់របស់ព្រះដ៏មានតេជានុភាពខ្លាំងក្លា មហាដ៏ង។ ព្រះច័ន្ទ ទ្រង់បានកំណត់ឱ្យមានលំដាប់ខ្លីត និងរនោចរៀងរាល់យប់ ចាប់ផ្តើមពីមួយខ្លីតរហូតដល់ពេញវង្ស បន្ទាប់មកក៏ចាប់ផ្តើមរោចទៅវិញរហូតដល់មានរាងដូចជាឆ្មាយលើចាស់ស្លុតកោងស្តើង

ពណ៌រាងលឿង។ ព្រះអាទិត្យមិនអាចតាមទាន់ព្រះចន្ទដែលនឹងធ្វើឱ្យ
 ព្រះចន្ទបាត់បង់ពន្លឺ ឬប្តូរគន្លងដើរ យប់ និងថ្ងៃមិនអាចដើរជាន់គ្នាមុន
 ពេលកំណត់។ ទាំងព្រះអាទិត្យ ព្រះចន្ទ និងភពផ្សេងៗទៀតកំពុងតែ
 ធ្វើចលនាក្នុងគន្លងរៀងៗខ្លួន» ។

ក្នុងព្រះបន្ទូលខាងលើគម្ពីរអាល់គុរអានបានប្រាប់ថា ព្រះ
 អាទិត្យកំពុងធ្វើចលនាក្នុងទិសមួយកំណត់ច្បាស់លាស់ ដែលពីមុនគេ
 គិតថាព្រះអាទិត្យនៅនឹងថ្កល់។ តែពួកតារាវិទូបានទទួលស្គាល់ថា ព្រះ
 អាទិត្យមានចលនាពិតប្រាកដនៅក្នុងលំហមួយមានកម្រិត និងទិស
 ដែលបានកំណត់។ ភពដទៃទៀត និងផ្កាយទាំងឡាយធ្វើចលនាជា
 មួយនិងព្រះអាទិត្យដែលបឺតនៅក្នុងប្រព័ន្ធព្រះអាទិត្យ។ គ្រប់ផ្កាយ
 នីមួយៗធ្វើចលនាតាមរបៀបមួយស្រដៀងៗគ្នា។ ព្រះអាទិត្យមិនអាច
 ដើរទាន់ព្រះចន្ទ ភពទាំងអស់មិនអាចជួបគ្នា ផ្កាយនីមួយៗធ្វើចលនា
 ក្នុងអ័ក្សស្របគ្នា។ វិទ្យាសាស្ត្រទំនើបមិនទាន់រកឃើញរឿងនេះ លើក
 លែងតែនៅសតវត្សទី២០នេះប៉ុណ្ណោះ។

អស់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْحُبُكِ﴾ ٧ : الذاريات

មានន័យថា៖ «ទ្រង់ស្បថនឹងមេឃដែលមានសុក្រិតភាពល្អឥតខ្ចោះ» ។

អាល់ហ្សុតុក (الحبكِ) មានន័យថា ការបង្កើតដីសុក្រិតឥតខ្ចោះ
 ដែលពួកតារាវិទូបានកំណត់ផ្នែកដែលអាចដឹងបាននៃភពមានពីររយ
 ពាន់លានកាឡាក់ស៊ី យ៉ាងហោចណាស់មាន៧០ពាន់លានកោដិផ្កាយ។

កាឡាក់ស៊ីទាំងនោះមានរូបរាង សណ្ឋាណ ទំហំ ល្បឿន ម៉ាស ខុសៗគ្នា។ ជាមួយនោះ ក៏ខុសគ្នាផងដែរល្បឿនដើរជុំវិញខ្លួនឯង ល្បឿនធ្វើចលនាជុំវិញគន្លង ល្បឿននៃដំណើរឃ្លាតឆ្ងាយពីយើង និង ឃ្លាតឆ្ងាយពីផ្កាយដូចគ្នា។ លើសពីនេះ ដំណាក់កាលនៃការវិវឌ្ឍ ចំនួនផ្កាយ និងដំណាក់កាលនៃជីវិតទាំងនោះក៏ខុសគ្នាផងដែរ។

អាល់ហ្សុតុក (الحبک) មានន័យថា មានចងសម្ព័ន្ធភាពនឹងគ្នា យ៉ាងរឹងមាំជាទីបំផុត ចំនួនដ៏ច្រើនលើសលុបនៃកាឡាក់ស៊ីដែលយើង ស្គាល់នៃមេឃលោកីយ៍ (ប្រហែលជាមិនលើសពី១០% នៃចំនួនសរុប របស់បណ្តាកាឡាក់ស៊ីដែលគេស្គាល់នៃភព) ចាំបាច់ត្រូវតែមានកម្លាំង ថាមពលគ្រប់គ្រងលើកម្លាំងស្អិតជាប់នៃកាឡាក់ស៊ីខ្លួនឯងផង ជាមួយ និងកាឡាក់ស៊ីផ្សេងផង និងគ្រប់គ្រងកម្លាំងស្អិតជាប់នៃរូបធាតុផ្សេងៗ និងកម្លាំងថាមពលផ្សេងៗដែលមាននៅក្នុងរូបធាតុទាំងនោះ។ បើពុំ ដូច្នោះទេ ភពទាំងមូលនឹងត្រូវវិនាសអន្តរាយជាមិនខាន។ ដូច អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានបន្ទូលថា៖

﴿إِنَّ اللَّهَ يُمْسِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ تَزُولَا وَلَئِن زَالَتَا إِنْ

أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهِ﴾ فاطر : ٤١

មានន័យថា៖ «ពិតប្រាកដ អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់រក្សាការពារមេឃ និងផែនដីមិនឱ្យដើរខុសគន្លងរបស់វា។ បើសិនជាមេឃ និងដីដើរខុស គន្លងទៅហើយនោះ។ តើមាននរណាផ្សេងក្រៅពីទ្រង់អាចរក្សាការពារ បាន» ។

អាល់ហ្វុក (الحبک) មានន័យថា មានគន្លងដែលមានដែន
 កំណត់សម្រាប់គ្រប់ភពផ្កាយនីមួយៗ។ ជារឿងមួយគួរឱ្យភ្ញាក់ផ្អើល
 សម្រាប់ពួកអ្នកប្រាជ្ញព្រោះភពផ្កាយច្រើនពេកដែលមាននៅក្នុងកាឡាក់ស៊ី
 ស៊ីដែលគេស្គាល់។ ប្រាជ្ញារបស់មនុស្សមិនដែលគិតដល់ភពផ្កាយទាំង
 នោះថា មានគន្លងនិងកម្រិតខុសគ្នាមិនអាចប៉ះទង្គិចគ្នាសូម្បីបន្តិច
 មានប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងល្អិតល្អន់ទាំងពេលជិតស្លាប់ ពេលបាត់បង់ពន្លឺ
 និងពេលរលត់សូន្យឈឹង និងពេលផ្ទុះក្លាយជាផេះ កម្ទេចកម្ទីដែល
 ខ្នាតរប៉ាត់រប៉ាយ និងចំហាយរបស់វា។ ហេតុការណ៍នេះកើតឡើងនៅ
 ពេលភពផ្កាយណាមួយត្រូវផ្ទុះ ថ្វីបើមានគន្លងនិងចលនាយ៉ាងមមា
 ញឹកនៃភពផ្កាយជាច្រើនផ្សេងទៀតនៅក្នុងកាឡាក់ស៊ីតែមួយ។

អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسُ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا وَقَدَرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا عَدَدَ
 السِّنِينَ وَالْحِسَابَ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ
 يَعْلَمُونَ ﴿٥﴾ يونس : ٥

មានន័យថា៖ «ទ្រង់គឺជាព្រះដែលបានបង្កើតព្រះអាទិត្យឱ្យមានរស្មី
 ហើយព្រះចន្ទមានពន្លឺ ទ្រង់បានកំណត់ឱ្យព្រះចន្ទមានលំដាប់ខ្នើត
 និងរនោច ដើម្បីឱ្យពួកអ្នកដឹងពីចំនួនឆ្នាំ និងថ្ងៃខែ។ អល់ឡោះទ្រង់ពុំ
 បានបង្កើតអ្វីទាំងនោះមក លើកលែងតែជារឿងសច្ចៈ ទ្រង់បកស្រាយ
 អំពីនិមិត្តសញ្ញាទាំងឡាយសម្រាប់ពួកអ្នកដែលចេះដឹង » ។

ការបែងចែកលម្អិតបំផុតរវាងរស្មីដែលកើតចេញពីផ្ទៃ ដែល
 កំពុងឆាបឆេះបំភ្លឺដោយខ្លួនឯងនោះគឺព្រះអាទិត្យ និងពន្លឺដែលទៅប៉ះ

នឹងផ្ទៃដីត្បាញចំហេះគឺ ព្រះចន្ទចាំងផ្លាតបានជាពន្លឺចេញពីផ្ទៃរបស់វា។ គម្ពីរអាល់គូរអានទាំងមូលគ្មានយកមកពីប្រភពណាផ្សេងតាំងពី ១៤០០ឆ្នាំមុន ក្រៅពីអល់ឡោះជាម្ចាស់ជាអ្នកបង្កើត។ ភាពខុសគ្នាដ៏ល្អិតល្អន់នេះ ពួកអ្នកប្រាជ្ញពុំទាន់រកឃើញនៅឡើយទេ លើកលែងតែនៅពីរសតវត្សចុងក្រោយនេះប៉ុណ្ណោះ។ រហូតមកដល់បច្ចុប្បន្នមនុស្សភាគច្រើននៅពុំទាន់ដឹងពីរឿងនេះនៅឡើយទេ។

គម្ពីរអាល់គូរអាន និងសម្ភាធបរិយាកាស

អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي السَّمَاءِ﴾
 الأنعام : ١٢٥

មានន័យថា៖ «នរណាអល់ឡោះទ្រង់សព្វព្រះទ័យចង់ឱ្យគេទទួលយកសេចក្តីចង្អុលបង្ហាញ ទ្រង់បើកទ្រូងរបស់គេ ហើយនរណាទ្រង់សព្វព្រះទ័យចង់ឱ្យគេវង្វេង ទ្រង់ធ្វើឱ្យទ្រូងរបស់គេចប់ចង្អៀត បីដូចជាអ្នកដែលខំប្រឹងឡើងទៅលើស្រទាប់បរិយាកាសដ៏ខ្ពស់បំផុត» ។

ព្រះបន្ទូលនេះបានកំណត់ថា ការឡើងទៅលើមេឃកាន់តែខ្ពស់កាន់តែចប់ក្នុងការដកដង្ហើម មានអារម្មណ៍ដូចចង់ស្ទុះខ្យល់ដោយមូលហេតុសម្ភាធបរិយាកាសខ្សោយ ហើយបរិមាណអ៊ុកស៊ីសែនក៏ថយចុះ។ វិទ្យាសាស្ត្រពិតនេះ មិនអាចកំណត់បានលុះត្រាតែមនុស្ស

ណាម្នាក់ឡើងទៅលើលំហអាកាស។ វិទ្យាសាស្ត្រពិតនេះគេបានស្គាល់នៅពេលដែលមនុស្សបានហោះហើរទៅក្នុងលំហអាកាស ដែលមានរយៈកម្ពស់ខ្ពស់បំផុត។

នៅពេលដែលមនុស្សឡើងហួសពី៨គីឡូម៉ែត្រនៃនីវ៉ូសមុទ្រមនុស្សនឹងប្រឈមនឹងបញ្ហាជាច្រើនដូចជា ពិបាកដកដង្ហើដោយសារខ្វះអុីកស៊ីសែន សម្ពាធឱ្យល់ចុះខ្សោយ អាចកើតជំងឺខ្វះអុីកស៊ីសែន បញ្ហាសម្ពាធបរិយាសចុះទាប ឬហៅម្យ៉ាងទៀតបានថា សម្ពាធបរិយាកាសបាត់បង់តុល្យភាព។ ធ្វើឱ្យប្រព័ន្ធរាងកាយរបស់មនុស្សប្រឈមនឹងបញ្ហាអដំណើរការ ធ្វើឱ្យមុខងារប្រព័ន្ធដីវសាស្ត្ររាងកាយឈប់ដំណើរការម្តងមួយៗ នេះអាចបកស្រាយពីខ្លឹមសារនៃពាក្យចប់ចង្អៀតទ្រូងដែលតែងកើតឡើងនៅពេលដែលមនុស្សឡើងកាន់តែខ្ពស់ដោយគ្មានឧបករណ៍ការពារគ្រប់គ្រាន់....។

គម្ពីរអាល់គួរអាល និងភាពខ្វះខាតក្នុងលំហបរិយាកាសខ្ពស់បំផុត

អស់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا مِّنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ ﴿١٤﴾ لَقَالُوا إِنَّمَا

سُكِّرَتْ أَبْصَارُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَّسْحُورُونَ ﴿١٥﴾ الحجر : ١٤-١٥

មានន័យថា៖ «បើសិនជាយើងបើកទ្វារមេឃទាំងឡាយឱ្យពួកគេហើយពួកគេនៅតែឡើងកាន់តែខ្ពស់នោះពួកគេនឹងនិយាយថា ក្រសែភ្នែករបស់យើងត្រូវស្រវាំងមើលមិនឃើញ តាមពិតពួកយើងត្រូវគេផ្តិតភ្នែក» ។

មនុស្សមានការងឿងធ្ងល់ចំពោះការប្រៀបធៀបរបស់គម្ពីរ
 អាល់គ្លរអាសដ៏អស្ចារ្យដែលជាវិទ្យាសាស្ត្រពិតទាក់ទងនឹងភព។
 មនុស្សពុំទាន់ដឹង លើកលែងតែក្រោយពេលដែលពួកអ្នកវិទ្យាសាស្ត្រ
 បានឡើងទៅក្នុងលំហអាកាសនៅដើមទសវត្សទី៦០នៃសតវត្សទី២០
 នៅពេលនោះមានរឿងភ្ញាក់ផ្អើលកើតឡើងដោយសាររកឃើញថា ភព
 ទាំងមូលគ្របដណ្តប់ដោយភាពងងឹតស្ទើរតែទាំងស្រុង ហើយវិណ្ណថ្ងៃ
 បំភ្លឺពាក់កណ្តាលផែនដីប្រឈមនឹងព្រះអាទិត្យ មានកម្រាស់មិនលើស
 ពី២០០គ.ម៉ែផុតពីនីវ៉ូសមុទ្រ។ នៅពេលដែលមនុស្សឡើងផុតពីកម្ពស់
 នេះ គេនឹងឃើញព្រះអាទិត្យជាផ្កាយដុំមូលមួយពណ៌ខៀវ ក្នុងផ្ទៃ
 ពណ៌ខ្មៅងងឹតយឺង លើកលែងតែតំបន់ខ្លះដែលមានកញ្ចក់ផ្កាយ
 បញ្ចេញពន្លឺផ្លែកៗ ដោយសារកំហាប់ខ្យល់នៅក្នុងរយៈកម្ពស់នោះ
 លែងមានតុល្យភាព ចុះខ្សោយ ខ្យល់មានការប្រមូលផ្តុំស្អប់ស្អើង ស្ទើរ
 តែបាត់បង់ខ្យល់ទាំងស្រុង មានចំហាយទឹកតិចតួច មានលម្អងធុលី
 ច្រើន។ ដូច្នោះ ព្រះអាទិត្យ និងភពផ្កាយផ្សេងទៀតក្លាយទៅជាកន្លែង
 ពណ៌ខៀវកណ្តាលផ្ទៃងងឹត។ ព្រោះពន្លឺរបស់វាគ្មានអ្វីនឹងចាំងក្នុងលំហ
 ដ៏ធំទូលាយ។ អស់ឡោះទ្រង់មហាពិសិដ្ឋ បានមានព្រះបន្ទូលប្រាប់
 ពីវិទ្យាសាស្ត្រពិតនៃចក្រវាលមុននឹងការរកឃើញរបស់មនុស្សតាំងពី
 ១៤០០ឆ្នាំមុន។

គម្ពីរអាល់គ្លរអាស និងអេតូម

អស់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿وَمَا يَعْزُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ مِّثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ وَلَا

أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٦١﴾ يونس : ٦١

មានន័យថា៖ «គ្មានអ្វីលាក់បាំងពីការដឹងរបស់ព្រះជាម្ចាស់របស់អ្នកសូម្បីទំហំប៉ុនអាតូមនៅលើផែនដី ហើយអ្វីៗនៅលើមេឃមិនអាចលាក់បាំងផងដែរ។ មិនថាតូចជាងនោះ ឬធំជាងនោះ លើកលែងតែមានសរសេរកត់ត្រាទុកក្នុងព្រះលិខិតរួចជាស្រេច» ។

ក្នុងព្រះបន្ទូលខាងលើ អស់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បញ្ជាក់ប្រាប់ថា គ្មានអ្វីអវត្តមានពីការដឹងរបស់ទ្រង់នៃសភាវៈសត្វលោកទាំងឡាយទោះបីជាសភាវៈនោះមានទំហំតូចល្អិតយ៉ាងណាក៏ដោយ។ ពីដើមគេជឿថាអាតូមជាធាតុដ៏តូចបំផុត ទាំងទម្ងន់ និងទំហំ តែវិទ្យាសាស្ត្រទំនើបបានរកឃើញថា អាតូមគេអាចបំបែកវាជាធាតុតូចៗបន្តទៀតខណៈ ដែលពួកអ្នកវិទ្យាសាស្ត្របានរកឃើញថា អាតូមខ្លះអាចបំបែកបានដូចជា សារធាតុអុយរ៉ានីញូមអាចបំបែកដោយស្វ័យប្រវត្តិជាជាលិកាអគ្គិសនីបូកគេហៅថា (អាល់ហ្វា) និងជាលិកាអគ្គិសនីដកគេហៅថា (បេតា) និងកាំរស្មីដែលគេហៅថា (កោម៉ា) ។

នៅពេលដែលវិទ្យាសាស្ត្រទំនើបអាចបំផ្លាញអាតូមដោយរោងចក្រឧស្សាហកម្មនៅឆ្នាំ ១៩៣៩ គ.ស អ្នកប្រាជ្ញអាព្វម៉ង់ លោក (ហាហាន់) និង (អិស្សត្រាម៉ែន) នៅវិទ្យាស្ថានក្រុងប៊ែកឡាំងបានរកឃើញវិធីបំបែកអាតូមអុយរ៉ានីញូមជាពីរចំណែកធំៗ និងជាបំណែកតូចៗ ហើយតាមការវិវឌ្ឍរីកចំរើននៃការវិភាគផ្នែកនេះបានរកឃើញថានៅមានធាតុដែលតូចល្អិតជាងនោះទៅទៀត។

ជាមួយនិងការវិវឌ្ឍន៍រីកចំរើនខាងវិទ្យាសាស្ត្របានរកឃើញ
 វិទ្យាសាស្ត្រទំនើបៗទាក់ទងនឹងវិស័យផ្សេងៗនៅថ្ងៃអនាគតរហូតដល់
 ពិភពលោករលាយសាបសូន្យពុំមានទម្ងន់ស្មើនឹងអ្វីសោះបើប្រៀបនឹង
 ពុទ្ធិរបស់អល់ឡោះ និងអានុភាពរបស់ទ្រង់។ ដូចទ្រង់បានមានព្រះ
 បន្ទូលថា៖

﴿ وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ
 الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ﴾ الإسراء : ٨٥

មានន័យថា៖ «ពួកគេសួរអ្នកអំពីព្រលឹង ចូរប្រាប់ពួកគេចុះថា ព្រលឹង
 ជាកិច្ចការរបស់ព្រះជាម្ចាស់របស់ខ្ញុំ ហើយគេគ្មានផ្តល់ចំណេះដឹងដល់
 ពួកអ្នក លើកលែងតែបន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះ» ។

ពុទ្ធិរបស់អល់ឡោះ និងអានុភាពរបស់ទ្រង់គ្មានទីបញ្ចប់ គ្មាន
 ដែនកំណត់ ទ្រង់បានលើកជាឧទាហរណ៍គ្រាន់តែចង់ឱ្យប្រាជ្ញាដ៏ទន់
 ខ្សោយរបស់យើងអាចវិះគិតពិចារណាយល់ពីអត្ថន័យនៃភាពកម្រ
 របស់ចំណេះដឹងមនុស្ស។

គម្ពីរអល់គ្លរអលន និងជាតិកំណើតរបស់មនុស្ស

អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលបញ្ជាក់ពីដំណាក់
 កាលនៃការវិវឌ្ឍន៍គភ៌របស់មនុស្សថា៖

﴿ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ سُلَالَةٍ مِّن طِينٍ ﴿١٢﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ ﴿١٣﴾ ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظْمًا فَكَسَوْنَا الْعِظْمَ لَحْمًا ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ﴿١٤﴾ ۞ المؤمنون : ١٢-١٤

មានន័យថា៖ «ពិតប្រាកដ យើងបានបង្កើតអាដាំពីដីឥដ្ឋយកមកពីផែនដី។ បន្ទាប់មកយើងបង្កើតជាល្អាយទឹកកាមបិតក្នុងស្បូនដ៏មានសុវត្ថិភាព។ បន្ទាប់មកទៀត យើងបង្កើតល្អាយទឹកកាមនោះជាដុំឈាម ហើយយើងបង្កើតដុំឈាមជាដុំសាច់ បង្កើតដុំសាច់ជាឆ្អឹង ហើយយើងបានបង្កើតសាច់ដុះស្រោបឆ្អឹងនោះ។ បន្ទាប់មកទៀត យើងបង្កើតគេជាសភាវៈផ្សេងទៀតដោយការផ្តុំព្រលឹងចូល អស់ឡោះមហាបវរ ទ្រង់ជាអ្នកបង្កើតដ៏ជាញ័យជ័យ» ។

ដំណាក់កាលវិវឌ្ឍន៍នៃការបង្កើតមនុស្សដូចមានចែងក្នុងគម្ពីរ អាល់គួរអានគឺ៖

ដំណាក់កាលទី១៖ ដំណាក់កាលដីឥដ្ឋ គឺជាដើមកំណើត ដែលគេបង្កើតអាដាំបិតារបស់មនុស្សលោក។ ក្នុងព្រះបន្ទូលនេះ បដិសេធនឹងទ្រឹស្តីមនុស្សវិវឌ្ឍចេញពីសភាវៈផ្សេង ដោយអស់ឡោះ ទ្រង់បានបញ្ជាក់ថា មនុស្សជាសភាវៈមួយកើតឡើងដោយឯករាជ្យ ពុំមែនវិវឌ្ឍន៍កើតមកពីសភាវៈដទៃទៀតនោះឡើយ។

ដំណាក់កាលទី២៖ ល្អាយទឹកកាមជាលទ្ធផលនៃជំនួបរវាង ទឹកកាមបុរស(អូវ៉ៃ) និងទឹកកាមស្ត្រី (អូវ៉ុល) ហើយច្របល់ចូលគ្នា។ ក្នុងដំណាក់កាលនេះ អស់ឡោះជាម្ចាស់អាចកំណត់ឱ្យអូវ៉ៃ និងអូវ៉ុល

រលាយចូលគ្នា ជាដំណើរការនៃការបង្កាត់គ្នារវាងមេជីវិតទាំងពីរ ហើយ ជួនកាលអាចមិនច្របល់ចូលគ្នា ដោយការកំណត់ពីអល់ឡោះ មិនឱ្យ មានដំណើរការបង្កាត់គ្នា ហើយនៅពេលនោះមេជីវិតទាំងពីរត្រូវស្លាប់។ តែបើសិនជា មេជីវិតទាំងពីរបានច្របល់ចូលគ្នា នឹងបង្កើតបានជា ល្អាយទឹកកាម ហើយក្លាយជាការចាប់ផ្តើមនៃការបង្កើតមនុស្ស។ អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿٢﴾
 الإنسان : ٢

មានន័យថា៖ «ពិតប្រាកដ យើងបានបង្កើតមនុស្សពីល្អាយទឹកកាម យើងសាកល្បងគេដោយដាក់កាតព្វកិច្ចសាសនាចំពោះគេ ហើយ យើងបង្កើតឱ្យគេចេះស្តាប់ និងមើលឃើញ» ។

ល្អាយទឹកកាមក្នុងដំណាក់កាលនេះអាចជ្រុះចេញពីស្បូនមក ក្រៅ ដោយការកំណត់ពីអល់ឡោះជាម្ចាស់មិនឱ្យនៅជាប់ក្នុងស្បូន តាមរយៈការតោងជាប់នឹងជញ្ជាំងស្បូន។ អល់ឡោះជាម្ចាស់អាច កំណត់ឱ្យល្អាយទឹកកាមនោះតោងជាប់នឹងស្បូន វិវឌ្ឍទៅជាដំណាក់ កាលដុំឈាមតោងជាប់នឹងជញ្ជាំងស្បូន ហើយស្រូបយកសារធាតុ ចិញ្ចឹមចេញពីស្បូននោះ។ អល់ឡោះជាម្ចាស់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَنُقِرُّ فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ﴿٥﴾
 الحج : ٥

មានន័យថា៖ «យើងបានរក្សាទុកអ្វីនៅក្នុងស្បូនតាមតែយើងសព្វព្រះ
ទ័យ ចាប់ដំណើរការកើតរហូតដល់កើត។ បន្ទាប់មក យើងបង្កើត
ពួកអ្នកចេញមកក្រៅជាទារក» ។

ដំណាក់កាលទី៣៖ ដុំឈាម ឬឈ្លើង ព្រោះវាតោងជាប់នឹង
ជញ្ជាំងស្បូនស្រូបយកសារធាតុចិញ្ចឹមពីឈាមស្រដៀងនឹងសត្វឈ្លើង
ដែលទាមបីតជញ្ជក់ឈាមមនុស្ស ឬសត្វដទៃទៀតជាចំណី។

ដំណាក់កាលទី៤៖ ដុំសាច់ ព្រោះវាមានលក្ខណៈដូចជាដុំសាច់
មួយម៉ាត់ដែលគេខាំទំពា។

ដំណាក់កាលទី៥៖ ការបង្កជាឆ្អឹង។

ដំណាក់កាលទី៦៖ ការដុះសាច់គ្របដណ្តប់ឆ្អឹង។

ដំណាក់កាលទី៧៖ ជាដំណាក់កាលចុងក្រោយ ជាសភាវៈ
ផ្សេងមួយទៀត គឺកើតជារូងរាងមនុស្សពេញលេញ និងការផ្តុំព្រលឹង
ចូលក្នុងខ្លួនទារកនោះ។

គក៏របស់មនុស្សឆ្លងកាត់ដំណាក់កាលជាច្រើនចាប់ផ្តើមពីការ
បង្កកំណើតក្នុងផ្ទៃងងឹតទាំងបី។ ដូចព្រះជាម្ចាស់ទ្រង់បានបន្ទូលថា៖

﴿يَخْلُقُكُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ خَلْقًا مِّنْ بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلْمَاتٍ ثَلَاثٍ﴾
الزمر : 6

មានន័យថា៖ «ទ្រង់បង្កើតពួកអ្នកក្នុងផ្ទៃពោះម្តាយរបស់ពួកអ្នកវិវឌ្ឍន៍
ពីកំណើតមួយទៅកំណើតមួយក្នុងផ្ទៃងងឹតបី» ។

អច្ចុរិយភាពនៃគម្ពីរអាល់គួរអានក្នុងព្រះបន្ទូលនេះប្រាប់ឱ្យដឹងថា
គក៏គ្របដណ្តប់ដោយស្រោមចំនួនបីដែលគេហៅថាផ្ទៃងងឹត ពីព្រោះ
ជាផ្ទៃដែលជិតឈឹងមិនជ្រាបទឹក មិនចូលខ្យល់ មិនចូលពន្លឺនិងកំដៅ

ស្រោមទាំងនោះមើលមិនឃើញទេ លុះត្រាតែធ្វើការវះកាត់យ៉ាងលម្អិត។ មើលខាងក្រៅហាក់ដូចជាស្រោមតែមួយ លោកសាស្ត្រាចារ្យ មូរីស បូ កាយ និយាយថា៖ ផ្ទៃងងឹតទាំងបីគឺជាដែនខណ្ឌចែករវាងគភ៌និង ពិភពខាងក្រៅ គភ៌រស់នៅក្នុងស្រោម (សុក) ដែលនៅក្នុងស្បូនក្នុង ផ្ទៃពោះរបស់ស្ត្រី... អាស្រ័យហេតុនេះ ផ្ទៃងងឹតទាំងបីគឺអាចបក ស្រាយបានថា ជាភាពងងឹតក្នុងស្រោមសុក ភាពងងឹតក្នុងស្បូន និង ភាពងងឹតក្នុងផ្ទៃពោះ។ ក៏ដូចជាកន្លែងដ៏មានសុវត្ថិភាពដាច់ដោយ ឡែកពីគេ នៅឆ្ងាយពីការប៉ះទង្គិចពីខាងក្រៅ អស់ឡោះជាម្ចាស់បាន មានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿الْمَخْلُوقُ مِنْ مَّاءٍ مَّهِينٍ ﴿٢٠﴾ فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ ﴿٢١﴾ إِلَىٰ قَدْرِ

مَعْلُومٍ ﴿٢٢﴾ فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ الْقَادِرُونَ ﴿٢٣﴾ المرسلات : ٢٠-٢٣

មានន័យថា៖ «តើមិនមែនទេឬយើងបង្កើតពួកអ្នកពីសារធាតុទឹកដ៏ ក្បត់ខ្សោយ។ យើងបង្កើតទឹកនោះឱ្យនៅក្នុងស្បូនស្ត្រីដ៏មានសុវត្ថិភាព ដល់ដំណាល់កំណត់មួយ។ យើងបានកំណត់ការបង្កើត ការសូនរូប និងការបង្កើតចេញមកក្រៅ ទ្រង់គឺជាអ្នកកំណត់ដ៏សុក្រឹតឥតខ្ចោះ» ។

លោកសាស្ត្រាចារ្យ កេត មួរ ជាអ្នកប្រាជ្ញខាងគ្រូណាសាស្ត្រ ប្រធានផ្នែកវះកាត់ និងគភ៌នៃសាកលវិទ្យាល័យ តូរិនតូ ប្រទេស កាណាដាក្នុងសៀវភៅការវិវឌ្ឍន៍បានសរសេរថា «នៅពេលដែលខ្ញុំធ្វើ ការសិក្សាស្រាវជ្រាវដំណាក់កាលផ្សេងៗរបស់គភ៌ក្នុងផ្ទៃរបស់ម្តាយ ដែលប្រើឧបករណ៍ថតឆ្លុះបែបវិទ្យាសាស្ត្រទំនើបបំផុត គឺរកឃើញថា

វាត្រូវមួយរយភាគរយទៅនឹងអ្វីដែលគម្ពីរអាល់គួរអានបានចែងពី
 ដំណាក់កាលបង្កឡើង សាច់។ល។ នៅពេលដែលគេសួរលោកថា តើ
 អាចទេដែលអ្នកនាំសាររបស់ឥស្លាមអាចដឹងពីបំណកស្រាយពិស្តារ
 អំពីគភ៌នេះ? លោកតបវិញថា មិនអាចជាដាច់ខាត... ពិភពលោកនៅ
 សម័យនោះពុំទាន់ដឹងថាភគីបង្កឡើងជាដំណាក់កាល មិនតែប៉ុណ្ណោះ
 រហូតដល់បច្ចុប្បន្នវិទ្យាសាស្ត្រ ពុំទាន់អាចឱ្យឈ្មោះដំណាក់កាលរបស់
 គភ៌ គ្រាន់តែផ្តល់ជាតួលេខស្មុគស្មាញ ខណៈដែលគម្ពីរអាល់គួរអាន
 បានចែងពីឈ្មោះដំណាក់កាលទាំងនោះដោយកំណត់យ៉ាងច្បាស់លាស់
 ងាយស្រួល និងពិស្តារបំផុត។ ទាំងនេះ បញ្ជាក់ប្រាប់ខ្ញុំយ៉ាងច្បាស់
 និងដាច់ខាតថា ភស្តុតាងទាំងនេះមកដល់មូហាំម៉ាត់ពីអល់ឡោះជា
 ម្ចាស់។

លោកបណ្ឌិត ជេរ៉ាលេត ជូរេនប៊ី ជាសាស្ត្រាចារ្យក្រូណា
 សាស្ត្រនៃសាកលវិទ្យាល័យអាមេរិកនិយាយថា៖ វិទ្យាសាស្ត្រពិតជា
 ច្រើនដែលលើកឡើង ដោយពួកអ្នកជំនាញខាងមូហាំម៉ាត់រចនាឯក
 ភាពជាមួយនឹងវិទ្យាសាស្ត្រពិតដែលស្រាវជ្រាវរកឃើញដោយវិទ្យាស្ត្រ
 ទំនើប។

គម្ពីរអាល់គួរអាន និងដែលខណ្ឌចែករវាងសមុទ្រ

អល់ឡោះជាម្ចាស់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا

بَرْزَخًا وَحِجْرًا مَّحْجُورًا ﴿٥٣﴾ الفرقان : 53

មានន័យថា៖ «ទ្រង់ដែលបានធ្វើឱ្យសមុទ្រពីរប្រសព្វគ្នា មួយជាទឹកសាបមានឱជារស ហើយមួយទៀតជាទឹកប្រៃល្វឹង ហើយទ្រង់បានបង្កើតរវាងសមុទ្រទាំងពីរនូវដែនខណ្ឌចែកបិទជិត» ។

ពិតប្រាកដ ភាពមិនច្របល់ចូលគ្នានៃទឹកសមុទ្រជាវិទ្យាសាស្ត្រពិតដែលពួកអ្នកប្រាជ្ញខាងភូគព្ភសាស្ត្រ ទើបតែស្រាវជ្រាវរកឃើញនារយៈពេលចុងក្រោយនេះប៉ុណ្ណោះ។ រកឃើញដោយសារថាមពលភូគព្ភរូបវន្តដែលគេឱ្យឈ្មោះថា (ដំណើរចិបជិតនៃផ្ទៃលើ) នៅទីនោះកំហាប់ទឹករវាងមិនឱ្យច្របល់ចូលគ្នាហាក់បីដូចជាមានជញ្ជាំងខណ្ឌចែក។ ទឹកទន្លេដែលហូរចាក់ចូលទៅក្នុងសមុទ្រពុំជះឥទ្ធិពលដល់ទឹកសមុទ្រធ្វើឱ្យប្រៃប្រួលជាតិប្រៃនោះឡើយ។ ក៏ដូចគ្នាដែរ ទឹកសមុទ្រដែលមានបរិមាណច្រើនជាងមិនជះឥទ្ធិពលដល់ទឹកទន្លេ ដែលហូរចាក់ចូលទៅក្នុងសមុទ្រធ្វើឱ្យប្រៃប្រួលជាតិសាបរបស់វាដែរ។ ឧទាហរណ៍ ទឹកទន្លេអាម៉ាហ្សូនដែលចាក់ចូលទៅក្នុងមហាសមុទ្រអាត្លង់ទិក ទឹកហូរចូលក្នុងជម្រៅ២០០ម៉ែត្រទៅដល់ពាក់កណ្តាលមហាសមុទ្រ តែទឹកនេះនៅរក្សាជាតិសាបរបស់វាដដែល។

គម្ពីរអាល់គ្លុរអេន និងជម្រាបសមុទ្រ

អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿أَوْ كَظُلْمَتٍ فِي بَحْرِ لُجِّي يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِ
 سَحَابٌ ظُلْمَتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَكْدُهُ لَمْ يَكِدْ يَرْتَهَا وَمَنْ لَمْ يَجْعَلِ
 اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِن نُّورٍ ﴿٤٠﴾ النور : ٤٠

មានន័យថា៖ «ឬក៏ដូចជាភាពងងឹតទាំងឡាយនៅក្នុងសមុទ្រជ្រៅគ្រប
 ដណ្តប់ដោយរលកត្រួតពីលើរលក នៅពីលើរលកមានពពក ភាព
 ងងឹតត្រួតលើគ្នា នៅពេលដែលគេលើកដៃចេញក្រៅ គេស្ទើរតែមើល
 មិនឃើញ ហើយចំពោះអ្នកដែលអល់ឡោះជាម្ចាស់មិនធ្វើឱ្យគេមានពន្លឺ
 ដូច្នោះគេនឹងគ្មានពន្លឺសម្រាប់បំភ្លឺផ្លូវជាដាច់ខាត» ។

តាមវិទ្យាសាស្ត្រពិតបានឱ្យដឹងថា បាតមហាសមុទ្រ និងសមុទ្រ
 ជ្រៅងងឹតគ្មានពន្លឺ ដោយសារគ្មានរស្មីព្រះអាទិត្យចូលទៅដល់។
 ជម្រៅបាតសមុទ្រប្រហែលចាប់ពីរាប់រយម៉ែត្រទៅដល់១១០៣៤ម៉ែត្រ
 ភាពងងឹតចាប់ផ្តើមពីជម្រៅ២០០ម៉ែត្រចុះក្រោម នៅក្នុងជម្រៅនេះ
 ស្ទើរតែគ្មានពន្លឺតែម្តង។ លុះដល់ជម្រៅ១០០០ម៉ែត្រទទេគ្មានពន្លឺតែ
 ម្តង។ ដែនអូហ្សូនក្នុងស្រទាប់បរិយាកាសរបស់ផែនដីបានរុញច្រាន
 រលកស្វ័យអុលត្រាវីអូលេតភាគច្រើនទៅកាន់លំហរវិទ្យុនៅក្រៅភព
 ផែនដី។ រីឯពពកវិញចាំងផ្លាតរស្មីព្រះអាទិត្យប្រហែលជា៣០% និង
 ស្រូបយកប្រហែលជា១៩%។ ដូច្នោះ ពន្លឺព្រះអាទិត្យដែលបញ្ជូនទៅ
 ដល់ផ្ទៃសមុទ្រ និងមហាសមុទ្រមានតែ៥១%ប៉ុណ្ណោះ។ បន្ទាប់មក
 រលកផ្ទៃខាងលើបានចាំងផ្លាតទៅវិញ៥% និងស្រូបយក៣៥%នៃពន្លឺ

ពណ៌ក្រហមដើម្បីកម្ដៅទឹក ហើយក្នុងដំណើរនៃការវិភាគពន្លឺ ចំពោះ ក្រូម៉ាតិសមុទ្រខ្លះ នៅពេលពន្លឺព្រះអាទិត្យដែលនៅសល់បានជ្រៀត ចូលទៅក្នុងម៉ាស់ទឹក ពន្លឺត្រូវប្រឈមនឹងដំណើរការនៃការបាត់បង់ទៅ ម្ដងបន្តិចៗតាមវិសាលគមខុសៗគ្នា ត្រូវស្រូបយកតាមលំដាប់អាស្រ័យ លើរយៈចម្ងាយនៃរលកពន្លឺចាប់ផ្ដើមដោយពន្លឺពណ៌ក្រហម និងបញ្ចប់ ដោយពន្លឺពណ៌ស្វាយ។ នេះដោយសារមូលហេតុរលកពន្លឺមើលឃើញ ភាគច្រើននៃរស្មីព្រះអាទិត្យជ្រៀតចូលទៅក្នុងជម្រៅប្រហែល ១០០ ម៉ែត្រ ពីនីវ៉ូទឹកសមុទ្រ និងមហាសមុទ្រ។ គេហៅតំបន់នោះថាជាតំបន់ មានពន្លឺ ហើយរស្មីព្រះអាទិត្យបន្តពីជម្រៅនេះទៅដល់ជម្រៅ ១៥០ ម៉ែត្រ មានពន្លឺតែ ១% ប៉ុណ្ណោះ។ លុះដល់ជម្រៅ ២០០ម៉ែត្រ មាន ពន្លឺតែ ០.០១% ប៉ុណ្ណោះក្នុងផ្ទៃទឹកដ៏ថ្លាគ្មានបង្ក់តង់ ក្នុងជម្រៅនេះ ពន្លឺក្បត់ខ្សោយខ្លាំងមែនទែន។ ពន្លឺមិនអាចជ្រៀតចូលទៅដល់ជម្រៅ ១០០ម៉ែត្រ ក្រោមនីវ៉ូសមុទ្រក្នុងករណីដែលគ្មានឧបសគ្គរលកក្នុងស មុទ្រ។ តែបើសិនជាមានរលកក្នុងសមុទ្រវិញពន្លឺមិនអាចទៅដល់ក្នុង ជម្រៅនេះឡើយ។ រលកក្នុងសមុទ្រចាប់ផ្ដើមកើតមានក្នុងជម្រៅ ៤០ ម៉ែត្រពីនីវ៉ូទឹកសមុទ្រ ហើយកើតមានរលកក្រោមសមុទ្រផ្សេងទៀត ក្នុងជម្រៅទាបជាងនោះ (វិទ្យាសាស្ត្រពិតនៃផ្ទៃមេឃក្នុងគម្ពីរអាល់គ្លរ អាន លោកបណ្ឌិត សាហ្គលូល អាន់ណ៍ចចារ)។

នៅរយៈពេលចុងក្រោយនេះ ពួកអ្នកប្រាជ្ញបានរកឃើញមាន រលកក្រោមសមុទ្រកើឡើងនៅត្រង់ដែនផ្ទៃទឹកដែលមានកំហាប់ខុស គ្នា។ រលកក្នុងសមុទ្រទាំងនេះគ្របដណ្ដប់លើជម្រៅទឹកសមុទ្រ និង មហាសមុទ្រ។ ពីព្រោះទឹកជ្រៅមានកំហាប់ច្រើនជាងផ្ទៃទឹកខាងលើ

ហើយរលកក្នុងសមុទ្រមានចលនាដូចរលកផ្ទៃទឹកខាងលើដែរ។ ទឹក
រលកបក់បោកគ្រាំៗដូចគ្នា តែមិនអាចមើលនឹងភ្នែកទទេឃើញ
ឡើយ។ តែអាចរកឃើញដោយការទាញយកភស្តុតាងពីកាសិក្សាស្រាវ
ជ្រាវលើបំរែបំរួលនៃដង់ស៊ីតេទឹក ឬបរិមាណជាតិអំបិលក្នុងតំបន់ណា
មួយនៃសមុទ្រ និងមហាសមុទ្រ (ហារូន យ៉ះយ៉ា)។

ចរន្តទឹកសមុទ្របែបនេះ គឺនៅកន្លែងតែមួយមានរលកលើផ្ទៃ
សមុទ្រ និងរលកក្រោមសមុទ្រ មាននៅក្បែរតំបន់ភ្នំតោរិក។ នៅទី
នោះ ទឹកសមុទ្រមេឌីទែរណេប្រសព្វជាមួយមហាសមុទ្រអាត្លង់ទិក
មធ្យមភាគលំហូតទឹកសមុទ្រមេឌីទែរណេកើនឡើងខ្លាំងជាង បើ
ប្រៀបទៅនឹងលំហូតមហាសមុទ្រអាត្លង់ទិក។ ពិតប្រាកដ ទឹកសមុទ្រ
មេឌីទែរណេមានកម្រិតជាតិប្រៃខ្ពស់បំផុត ចូលជ្រៅក្នុងបាតមហា
សមុទ្រ បង្កើតបានជាចរន្តមួយមានលំហូរឆ្ពោះទៅកាន់មហាសមុទ្រ។
រីឯផ្ទៃទឹកខាងលើវិញមានកម្រិតជាតិប្រៃតិចជាង និងមានដង់ស៊ីតេ
ខ្ពស់ជាងមហាសមុទ្របង្កើតបានជាចរន្តទឹកផ្ទៃខាងលើមួយបិតនៅលើ
ចរន្តទឹកខាងក្រោម ហើយមានលំហូរផ្ទុយពីចរន្តទឹកខាងក្រោម គឺឆ្ពោះ
មកកាន់សមុទ្រមេឌីទែរណេវិញ។

ព័ត៌មានទាំងនេះគេទើបតែស្រាវជ្រាវរកឃើញនាពេលថ្មីៗនេះ
ដោយសារការអភិវឌ្ឍន៍ផ្នែកឧបករណ៍ និងសម្ភារៈដែលអាចជ្រមុជទៅ
ដល់បាតសមុទ្រជ្រៅបំផុត។ អ្នកនាំសារឥស្លាមរស់នៅក្នុងសង្គមវាល
ខ្សាច់សាហារ៉ានៅឆ្ងាយពីសមុទ្រ។ លោកមិនដែលធ្វើដំណើរឆ្លងកាត់
មហាសមុទ្រ និងសមុទ្រ តែគម្ពីរអាល់គ្លរអាសបានផ្តល់ព័ត៌មានយ៉ាង

លម្អិតពីវិទ្យាសាស្ត្រពិតជាកស្តុតាងបញ្ជាក់ថាទាំងនេះពិតជាពាក្យ
បន្ទូលរបស់អល់ឡោះជាម្ចាស់។

គម្ពីរអេល់គុអេល និងគុនាទីខ្យល់ក្នុងការបង្កើតពពក និងភ្លៀងធំ
អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَهُوَ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ ۗ حَتَّىٰ إِذَا أَقَلَّتْ
سَحَابًا ثِقَالًا سُقْنَاهُ لِبَلَدٍ مَّيِّتٍ فَأَنْزَلْنَا بِهِ الْمَاءَ فَأَخْرَجْنَا بِهِ ۖ مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ

كَذَٰلِكَ نُخْرِجُ الْمَوْتَىٰ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٥٧﴾ الأعراف: ٥٧

មានន័យថា៖ «អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បញ្ជូនខ្យល់ជាដំណឹងល្អបក់នាំ
ទឹកភ្លៀងមកដោយការអនុញ្ញាតពីទ្រង់។ សត្វលោករីករាយនិងក្តីមេត្តា
របស់អល់ឡោះ។ លុះខ្យល់នោះបក់នាំពពកទឹកភ្លៀងមក យើងបាន
បញ្ជូនពពកនោះទៅកាន់តំបន់ដីដែលហួតហែងគ្មានរុក្ខជាតិ យើង
បានបញ្ជូនទឹកភ្លៀង យើងបានធ្វើឱ្យដុះចេញមកតាមរយៈទឹកភ្លៀង
នោះនូវដំណាំរុក្ខជាតិផ្សេង ហើយមានផលលានុផលគ្រប់ប្រភេទ ហើយ
យើងបង្កើតសាកសពឱ្យរស់ឡើងវិញចេញពីផ្នូរក៏ដូច្នោះដែរ សង្ឃឹមថា
ពួកអ្នកភ្ញាក់រឭក» ។

អល់ឡោះជាម្ចាស់បានមានព្រះបន្ទូលទៀតថា៖

﴿ وَأَرْسَلْنَا الرِّيحَ لَوَّاحٍ فَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَسْقَيْنَاكُمُوهُ وَمَا أَنْتُمْ

لَهُ بِمُخْرَجِينَ ﴿٢٢﴾ الحجر: ٢٢

មានន័យថា៖ «យើងបានបញ្ជូនខ្យល់ដើម្បីបង្កពពកទឹកភ្លៀង ហើយ
យើងបានបញ្ជូនពពកនោះនូវទឹកភ្លៀង សម្រាប់ឱ្យពួកអ្នកទទួលទាន
ស្រោចស្រពដំណាំ និងទុកឱ្យសត្វពាហនៈងឹក ហើយពួកអ្នកគ្មានលទ្ធ
ភាពនឹងស្តុកទឹកទាំងនោះឡើយ» ។

តាមការឱ្យដឹងរបស់វិទ្យាសាស្ត្រទំនើប ខ្យល់មានតួនាទីបង្កាត់
ដំណាំរុក្ខជាតិជាច្រើន តាមរយៈការបក់លំអងផ្កាបង្កាត់គ្នាទៅវិញទៅ
មក និងបង្កពពកទឹកភ្លៀង។ វិទ្យាសាស្ត្រទំនើបបានកំណត់ថា ពពក
ទឹកភ្លៀង និងខ្យល់មានការពាក់ព័ន្ធជាប្រព័ន្ធ។ តាំងពីដើមរៀងមក
មនុស្សគិតថា ទឹកភ្លៀងធ្លាក់ពីលើមេឃមកតែម្តង។ ក៏ប៉ុន្តែវិទ្យាសាស្ត្រ
ពិតបានរកឃើញថា ខ្យល់មានតួនាទីធ្វើឱ្យពពកមានចលនា បក់នាំ
យកលំហូតចេញពីសមុទ្រ មហាសមុទ្រ និងប្រមូលផ្តុំផ្ទាំងពពក
ទាំងឡាយ ហើយបក់នាំយកលំហូតសមុទ្រទៅបំប៉នពពក។ ម្យ៉ាងវិញ
ទៀត ខ្យល់មិនគ្រាន់តែនាំលំហូតសមុទ្រមកបំប៉នពពកប៉ុណ្ណោះទេ តែ
ថែមទាំងបានស្រូបទាញយកពពកមកផ្តុំគ្នា ហើយបង្កាត់ពពកទាំង
នោះ នឹងគ្រាប់តូចៗដែលមានផ្ទុកជាតិអំបិលសំបូរបែបដែលគេហៅថា
(កំណកនុយក្លេអ៊ីក) ដែលរសាត់តាមចរន្តខ្យល់ពីសមុទ្រនិងមហា
សមុទ្រ។

អស់ឡោះជាម្ចាស់បានមានព្រះបន្ទូលទៀតថា៖

﴿ اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيحَ فَثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ فِي السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ
وَيَجْعَلُهُ كَسْفًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ ۗ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ مِنْ يَشَاءُ مِنْ
عِبَادِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٨﴾ الروم: ٤٨

មានន័យថា៖ «អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បញ្ជូនខ្យល់បក់ធ្វើឱ្យពពកមាន
 ចលនា ទ្រង់ពង្រាយពពកទាំងនោះតាមតែទ្រង់សព្វព្រះទ័យ ទ្រង់ធ្វើ
 ឱ្យវាក្លាយជាផ្ទាំងជាច្រើនខុសៗគ្នា។ អ្នកនឹងឃើញទឹកភ្លៀងចេញពី
 ចន្លោះពពកទាំងនោះ។ នៅពេលដែលអល់ឡោះជាម្ចាស់បញ្ជូនពពក
 នោះទៅកាន់ក្រុមខ្ញុំបម្រើណាដែលទ្រង់សព្វព្រះទ័យនោះ ពួកគេនាំគ្នា
 សប្បាយរីករាយ» ។

តាមវិទ្យាសាស្ត្របានទទួលស្គាល់ថា ជាការពិតណាស់
 ដំណាក់កាលនៃការបង្កពពកដែលចែងដោយគម្ពីរអាល់គួរអាន ខ្យល់
 ជាអ្នកនាំយកលំហូតទឹកដែលសំបូរទៅដោយសារធាតុផ្សំរបស់អំបិល
 ពីសមុទ្រ និងមហាសមុទ្រទៅកាន់ស្រទាប់ផ្សេងៗនៃបរិយាកាស។
 សារធាតុផ្សំដែលបកនាំយកទៅនោះគេហៅថា (កំណកនុយក្លេអ៊ិក)
 ជាគ្រាប់តូចល្អិតដែលប្រមូលផ្តុំជុំវិញវាដោយលំហូតទឹកឡើងលើក្នុង
 រូបភាពជាតំណក់ទឹករាយប៉ាយពាសពេញមេឃ បង្កើតបានជាពពក។
 បន្ទាប់មក ដោយសារតំណក់ទឹកភ្លៀងធ្ងន់ជាងខ្យល់ ក៏បង្កើតបានផ្ទាំង
 ពពកទឹកភ្លៀង ហើយនោះគេហៅថាភ្លៀងធំធ្លាក់មកលើផែនដី។

អល់ឡោះជាម្ចាស់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿الَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُزْجِي سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَّامًا فَتَرَى الْوَدْقَ
 يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ جِبَالٍ فِيهَا مِنْ بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ
 وَيَصْرِفُهُ عَنِ مَنْ يَشَاءُ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَارِ﴾ النور: ٤٣

មានន័យថា៖ «តើអ្នកមិនឃើញទេឬអល់ឡោះធ្វើឱ្យពពករសាត់
 តាមតែទ្រង់សព្វព្រះទ័យ ទ្រង់ប្រមូលផ្តុំបន្ទាប់ពីវានៅរាយប៉ាយ ?

បន្ទាប់មក ទ្រង់បង្កើតវាជាពំនូកមួយ ហើយអ្នកឃើញទឹកភ្លៀងធ្លាក់ ចេញពីចន្លោះពំនូកពពកនោះ។ ទ្រង់បញ្ចុះពីពពកនោះនូវសំណុំព្រិល ដែលមានទំហំធំដូចភ្នំ។ ទ្រង់ធ្វើឱ្យសំណុំព្រិលនោះមកត្រូវប៉ះនរណា ដែលទ្រង់សព្វព្រះទ័យ ហើយទ្រង់បញ្ជៀសវាពីនរណាដែលទ្រង់សព្វ ព្រះទ័យ។ ពន្លឺផ្អែកបន្ទោរចេញពីសំណុំព្រិលនោះស្ទើរតែឆក់យកខ្សែ ភ្នែកទាំងស្រុង» ។

នេះគឺជាដំណាក់កាលផ្សេងទៀត នៃដំណាក់កាលបង្កពពក ទឹកភ្លៀងគឺជាពំនូកពពក។ នៅពេលដែលដុំពពកតូចៗប្រមូលផ្តុំគ្នាជា ពំនូកគរឡើងលើ គឺកើតចេញពីចរន្តខ្យល់បក់ឡើងលើមានកម្លាំងខ្លាំង ត្រង់ចំណុចកណ្តាលពពកជាងនៅសងខាង។ ពំនូកពពកខ្ពស់ឡើងលើ រហូតដល់តំបន់សម្ពាធខ្យល់ត្រជាក់ខ្លាំងក៏បង្កើតជាដំណាក់ទឹកភ្លៀង និងព្រិល។ បន្ទាប់មកសំណុំដំណាក់ភ្លៀងនោះកាន់តែធ្ងន់ឡើងៗធ្វើឱ្យ ចរន្តខ្យល់មិនអាចទ្រទ្រង់បានក៏ធ្លាក់ជាទឹកភ្លៀង។ ដូចដែលព្រះ បន្ទូលខាងលើបានបញ្ជាក់ថា ព្រិលជាអ្នកទទួលខុសត្រូវចំពោះបន្ទុក អគ្គិសនីដែលជាមូលហេតុបង្កឱ្យមានរន្ទះ និងផ្អែកបន្ទោរ។ វិទ្យា សាស្ត្រពិតទាំងនេះ ពួកអ្នកប្រាជ្ញបានទទួលស្គាល់បន្ទាប់ពីធ្វើការស្រាវ ជ្រាវអស់រយៈកាល១០ឆ្នាំ។ នៅពេលដែលខ្យល់អាចផ្តាច់បន្ទុកដក ខាងលើចេញពីបន្ទុកបូកខាងក្រោមធ្វើឱ្យកើតការបញ្ចេញអគ្គិសនីក្នុង រូបភាពជាផ្អែកបន្ទោរ ហើយផ្អែកបន្ទោរនោះបណ្តាលឱ្យមានកំដៅ យ៉ាងខ្លាំងកើតឡើងភ្លាមៗក្នុងតំបន់នោះទាំងមូល ហើយចរន្តខ្យល់ត្រូវ បែកខ្ចាត់ខ្ចាយបណ្តាលឱ្យកើតជាផ្កុំរលាន់។ រីឯការបញ្ចេញបន្ទុកអគ្គិ

សន្តិក្នុងរូបភាពណាមួយលើផ្ទៃផែនដី ក្នុងសភាពដូចនេះគេហៅថា
រន្ទះបាញ់។ អល់ឡោះបានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا مَنْ يَشَاءُ﴾ الرعد: ١٣

មានន័យថា៖ «ទ្រង់បញ្ជូនរន្ទះមក ហើយទ្រង់ធ្វើឱ្យរន្ទះនោះបាញ់ត្រូវ
នរណាដែលទ្រង់មានចេតនា» ។

គម្ពីរអល់គ្លរអន និងសត្វពាហនៈ

អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً ۖ نُسْقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهِ ۖ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِمْ فَرْثٌ

وَدَمٍ لَبَنًا خَالِصًا سَائِغًا لِلشَّارِبِينَ﴾ النحل: ٦٦

មានន័យថា៖ «ពិតប្រាកដ សម្រាប់ពួកអ្នក សត្វពាហនៈជាតួយ៉ាងគួរ
ឱ្យត្រិះរិះពិចារណា ពួកអ្នកឃើញផ្ទាល់នឹងភ្នែកថា យើងបានផ្តល់ទឹក
ដោះដីបរិសុទ្ធដល់ពួកអ្នក ដែលកើតចេញពីលាមកនិងឈាមរបស់វា
មានឱជារសឆ្ងាញ់ពិសាសម្រាប់ពួកអ្នកទទួលទាន»។

អ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវវប្បធម៌បូព៌ា លោក មូរីស ពូកាយ បាន
និយាយអំពីព្រះបន្ទូលនេះថា៖ ដើម្បីស្វែងយល់អត្ថន័យនៃព្រះបន្ទូល
ក្នុងទស្សនៈជាលក្ខណៈវិទ្យាសាស្ត្រ ចាំបាច់ត្រូវពឹងលើចំណេះវិជ្ជា
ទាក់ទងនឹងមុខងារអវយវៈដែលផលិតអាហារសំខាន់ដើម្បីផ្គត់ផ្គង់ដល់
សរីរាង្គកាយទូទៅ។ អាហារនេះកើតចេញពីប្រតិកម្មគីមីដែលកើត
ឡើងក្នុងបំពង់រំលាយអាហារ... សារធាតុទាំងនេះកើតចេញពីអង្គធាតុ

ដែលមាននៅក្នុងពោះវៀន។ នៅពេលដែលសារធាតុនេះចូលដល់
ពោះវៀនក្នុងដំណាក់កាលប្រតិកម្មគីមីចាំបាច់មួយ ឆ្លងកាត់តាមរយៈ
បំពង់ពោះវៀនជាចលនាធម្មតាមួយ...ការធ្វើចលនាបំលាស់ទីនេះមាន
ពីរផ្លូវគឺ ទី១ តាមរយៈបំពង់ជលិកា ទី២ ផ្លាស់ទីដោយមិនផ្លាស់តាម
រយៈចលនាសរសៃឈាមធំដែលនាំយកសារធាតុទាំងនេះទៅកាន់ថ្លើម
ហើយនៅទីនេះកើតមានការប្រែប្រួល។ នៅទីបំផុតសារធាតុនេះចេញ
ពីថ្លើមទៅកាន់ចរន្តឈាម។ នៅពេលសារធាតុគ្រប់យ៉ាងឆ្លងកាត់តាម
ចរន្តឈាមគឺមានទម្រង់បែបនេះ។

ក្រពេញដោះដែលបញ្ចេញសារធាតុបង្កើតទឹកដោះ ហើយ
ក្រពេញទាំងនេះត្រូវផ្គត់ផ្គង់ដោយសារធាតុចិញ្ចឹមដែលកើតចេញពីការ
រំលាយអាហារដែលត្រូវបញ្ជូនមកតាមរយៈចរន្តឈាម។ ឈាមមាន
តួនាទីនាំយកសារធាតុចិញ្ចឹមដែលកើតចេញពីអាហារក្នុងពោះវៀន
បញ្ជូនទៅចិញ្ចឹមក្រពេញដោះ ហើយបង្កើតបានជាទឹកដោះ ហើយសារ
ធាតុចិញ្ចឹមទាំងនេះក៏ត្រូវផ្គត់ផ្គង់ដល់សរីរាង្គផ្សេងៗទៀតផងដែរ។

ទិន្នន័យទាំងនេះនៅមានកម្រិតនៅឡើយ សព្វថ្ងៃគេចាត់ទុក
ថាជាលទ្ធផលនៃការប្រតិកម្មគីមី និងជាសរីរសាស្ត្រនៃការរំលាយ
អាហារ។ ខ្ញុំគិតថាការមានព្រះបន្ទូលក្នុងគម្ពីរអាល់គ្លុរអានបញ្ជាក់ពី
ទិន្នន័យនេះ មិនអាចបកស្រាយសមហេតុផលជាដាច់ខាតរហូតដល់
សម័យក្រោយបន្ទាប់ពីគេសរសេរទិន្នន័យនេះឡើង។ ពិតប្រាកដ
ណាស់ វិទ្យាសាស្ត្រពិត និងទិន្នន័យផ្សេងៗទៀតដែលមានចែងគឺជា
ការត្រាស់បន្ទូលមកពីអល់ឡោះជាម្ចាស់។ មនុស្សជាតិសម័យនោះ
មិនដឹងពីទិន្នន័យទាំងនេះជាវិទ្យាសាស្ត្រពិតនៅឡើយ។

គម្ពីរអាល់គុរអាន និងភ្នំ

អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا ﴿٦﴾ وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا ﴿٧﴾ ﴾ النبأ: ٦-٧

មានន័យថា៖ «តើមិនមែនទេឬយើងបង្កើតដីជាផ្ទៃរាបស្មើ ហើយភ្នំ ទាំងឡាយជាស្នឹង» ។

ពួកអ្នកប្រាជ្ញបកស្រាយពីតួនាទីភ្នំក្នុងការរក្សាតុល្យភាពថា៖ ពិតប្រាកដ ភ្នំមានការលាតសន្ធឹងយ៉ាងធំធេងក្រោមស្រទាប់ផែនដី។ គេរកឃើញថា សំបកផែនដីមានកំរាស់ប្រហែលចន្លោះពី ៣០ ទៅ ៦០គ.ម។ ពួកគេដឹងតាមរយៈឧបករណ៍ (សាក់មូក្រីហ្វ) ដែល បញ្ជាក់ឱ្យដឹងថា គ្រប់ភ្នំទាំងអស់មានឫសចាក់ជ្រៅក្នុងដីស្រទាប់ ក្រោមដែលទន់ ដើម្បីទប់លំនឹងសំបកផែនដីស្រទាប់លើដែលរឹង។ ដូច្នោះមានឫសចុះទៅក្រោម និងលើស្រទាប់ផ្សេងៗនៃផ្ទៃផែនដី។ ភ្នំ ជួយរក្សាលំនឹងសំបកផែនដី ទប់មិនឱ្យរសាត់អណ្តែតរាងស្រទាប់ នីមួយៗដូចជាស្នឹង។ ដូចដែលព្រះបន្ទូលបានពិពណ៌នាថាវាហាក់ បីដូចជាដែកគោលដែលដំជាប់នឹងសាច់ឈើយ៉ាងមាំ។

អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលទៀតថា៖

﴿ وَالْقَىٰ فِي الْأَرْضِ رَوًسًا أَن تَمِيدَ بِكُمْ وَأَنْهَارًا وَسُبُلًا لَّعَلَّكُمْ

تَهْتَدُونَ ﴿١٥﴾ النحل: ١٥

មានន័យថា៖ «ទ្រង់បានទម្លាក់ភ្នំមកលើផែនដីដើម្បីទប់លំនឹងកុំឱ្យ
រញ្ជួយដល់ពួកអ្នក ហើយទ្រង់បង្កើតឱ្យមានទន្លេ និងផ្លូវដើម្បីឱ្យពួក
អ្នកទៅដល់ទិសដៅដែលខ្លួនចង់ទៅ» ។

វិទ្យាសាស្ត្រទំនើបបានរកឃើញថា ភ្នំដែលដាក់ពង្រាយនៅ
លើផែនដីមានលក្ខណៈអស្ចារ្យជួយរក្សាតុល្យភាពផែនដី បោះបង្កប់
ជាប់មិនងាយនឹងរើក និងរញ្ជួយឡើយ ជាពិសេសភ្នំដែលពួកភូគព្ភ
វិទូហៅថា (ជួរភ្នំខ្វាត់ខ្វែង) ដែលមាននៅពាសពេញទ្វីបទាំងឡាយនៃ
សកលលោក។ តើបុរសអនក្ខរកម្មរស់នៅក្នុងសង្គមមួយមនុស្សភាគ
ច្រើនមិនចេះអក្សរអាចដឹងពីវិទ្យាសាស្ត្រពិតនេះយ៉ាងដូចម្តេច ?

ទឹក និងជីវិត

អស់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلِّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ﴾ الأنبياء: ٣٠

មានន័យថា៖ «ដោសារទឹកធ្វើឱ្យអ្វីៗគ្រប់យ៉ាងមានជីវិត តើពួកគេមិន
ព្រមជឿទេឬ?» ។

វិទ្យាសាស្ត្រទំនើបបានរកឃើញថា ទឹកជាសារធាតុដើមក្នុង
ការបង្កើតកោសិកាមានជីវិត។ ហេតុនេះ គឺមីវិទ្យាតាមការស្រាវជ្រាវ
ទំនើបបានរកឃើញថា ទឹកជាធាតុចាំបាច់ និងសកម្មសម្រាប់អ្វីគ្រប់
យ៉ាងដែលកើតឡើងទាំងការប្រែប្រួល និងការប្រតិកម្មនានាដែល
ប្រព្រឹត្តទៅនៅក្នុងរាងកាយ អាចជាមធ្យោបាយ ជាកត្តាជំនួយ ឬចូល
រួមក្នុងការធ្វើប្រតិកម្ម ឬការផលិត។ ដោយហេតុនេះ ទឹកជាធាតុរាវតែ
មួយគត់ដែលសភាវៈមានជីវិតទាំងអស់មិនអាចខ្វះបាន ទោះជាសភាវៈ

នោះមានទំហំ ឬទ្រង់ទ្រាយតូច ឬធំ ចាប់ផ្ដើមពីក្រុមមេក្រុមរហូតដល់ សភាវៈមានជីវិតដ៏ធំបំផុតដែលមាននៅលើភពផែនដី។

ផ្ទៃទឹកដែលគ្របដណ្ដប់លើផែនដី ក្នុងពេលបច្ចុប្បន្នមាន ប្រមាណជា ៧១% ហើយ ២៩% ដែលនៅសល់គឺជាដីគោក។ ប្រភព ចម្បងនៃខ្លួនប្រាណមនុស្សយើង និងសត្វគឺជាធាតុទឹក ក៏ដូចគ្នាផង ដែរចំពោះរុក្ខជាតិ។ តាមរយៈវិទ្យាសាស្ត្រវិភាគបានបង្ហាញឲ្យឃើញថា ខ្លួនប្រាណមនុស្សពេញវ័យ ដែលមានអាយុចាប់ពី ១៥ឆ្នាំ ឡើងទៅ មានជាតិទឹកប្រមាណជា ៧១% ចំពោះកុមារមានជាតិទឹក ៩៣% ដែលចង្អុលបង្ហាញឲ្យឃើញថា មានទឹក ៨០% ដែលមាននៅក្នុងខ្លួន ប្រាណមនុស្ស និងភាគរយដែលនៅសល់គឺជាឈាម ហើយនៅក្នុងខ្លួន របស់សត្វ និងរុក្ខជាតិមានធាតុទឹកច្រើនរហូតដល់ទៅ ៩០%។

តើអ្នកដឹងអ្វីខ្លះអំពី :

១. វិហារកៈហ្គុះ :

ជាវិហារដំបូងបង្អស់ដែលគេកសាងឡើងនៅលើផែនដី អស់ឡោះជាម្ចាស់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ ﴿٩٦﴾

فيه آياتٌ بيناتٌ مِّمَّا بُرَّهِنَ ﴿ آل عمران : ٩٦-٩٧ ﴾

មានន័យថា៖ «ពិតប្រាកដ វិហារដំបូងបង្អស់ដែលគេកសាងឡើង សម្រាប់មនុស្ស គឺវិហារដែលនៅនគរម៉ិក្កះជាទីឋានដ៏មានពរជ័យ

ហើយជាទីដ៏មានប្រយោជន៍ និងជាសេចក្តីចង្អុលបង្ហាញសម្រាប់
សកលលោកទាំងមូល។ ក្នុងវិហារនេះមានភស្តុតាងបញ្ជាក់យ៉ាង
ច្បាស់ថាជាស្នាដៃកសាងរបស់អ៊ីព្រហ្មឹម គឺកន្លែងផ្ទាំងថ្មដែលអ៊ីព្រហ្មឹម
ឈរមើលនៅពេលសង់ខឿនវិហារនេះឡើង» ។

កសាងឡើងដោយអាជាំ ហើយកសាងឡើងវិញជាថ្មីដោយ
អ៊ីព្រហ្មឹមជាបិតានៃពួកព្យាការី។ នៅពេលដែលប្រពន្ធរបស់គាត់ឈ្មោះ
ហាចើរកើតកូនប្រុសឈ្មោះអ៊ីស្មាអែល ប្រពន្ធគាត់ឈ្មោះសារ៉ោះ
ប្រចណ្ណ ហើយប្រើឱ្យអ៊ីព្រហ្មឹមយកពួកគេទាំងពីរទៅនៅឆ្ងាយពីខ្លួន។
ខណៈនោះ អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានត្រាស់បន្ទូលមកគាត់ឱ្យនាំពួក
គេទាំងពីរទៅកាន់ទឹកដីមីក្កះដ៏ពិសិដ្ឋ។ ឮដូច្នោះ អ៊ីព្រហ្មឹមបានស្តាប់
តាមការត្រាស់បន្ទូលរបស់ព្រះជាម្ចាស់របស់គាត់ ហើយបាននាំពួកគេ
ទាំងពីរទៅកាន់ទីនោះ។ កាលនោះគាត់តែងមកសួរសុខទុក្ខប្រពន្ធកូន
ពីចន្លោះពេលមួយទៅចន្លោះពេលមួយ។ មួយរយៈក្រោយមក គាត់ទៅ
ម្តងទៀត ហើយអ៊ីស្មាអែលកំពុងធ្វើគ្រាប់ព្រួញនៅក្រោមដើមឈើមួយ
នៅក្បែរអណ្តូងហ្សាំហ្សាំ។ លុះឃើញឪពុកមកដល់ ក៏ស្ទុះមក
ឱបឪពុក ហើយឪពុកក៏ស្ទុះទៅឱបកូន។ បន្ទាប់មកគាត់បាននិយាយ
ថា៖ នៃអ៊ីស្មាអែលកូនសម្លាញ់ ពិតប្រាកដ អល់ឡោះទ្រង់បានត្រាស់
បង្គាប់ឱ្យឪពុកធ្វើកិច្ចការមួយ។ កូនក៏បានតបទៅឪពុកវិញថា សូម
ឪពុកធ្វើតាមការបង្គាប់របស់ព្រះជាម្ចាស់ចុះ! លោកសួរថា តើកូនឯង
ជួយឪពុកទេ? កូនតបវិញថា កូននឹងជួយឪពុក។ គាត់និយាយថា
ពិតប្រាកដ អល់ឡោះជាម្ចាស់បានបង្គាប់ឱ្យឪពុកកសាងវិហារមួយនៅ
ទីនេះ គាត់ក៏បានចង្អុលទៅផ្ទាំងថ្មខ្ពស់មួយ។ នៅទីនោះ ដែលពួក

គាត់ទាំងពីរបានលើកខ្លួនវិហារ អ៊ុស្កាអែលជាអ្នកជញ្ជូនថ្ម ហើយ អ៊ុត្រហ៊ុមជាអ្នករៀបថ្មដើម្បីកសាង។ លុះរៀបបានខ្ពស់ហើយ អ៊ុស្កាអែលបានលីដុំថ្មមួយ (ថ្មអាល់ម៉ាកោម) ដាក់ឱ្យឌីពុក។ គាត់ឈរលើថ្មនេះដើម្បីកសាងបន្ត ហើយអ៊ុស្កាអែលហុចថ្មឱ្យគាត់។ ក្នុងពេលកំពុងកសាងនោះ ទាំងកូនទាំងឌីពុកប្លង់ស្ទង់ថា៖

(رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ)

មានន័យថា៖ «ឱព្រះជាម្ចាស់សូមទ្រង់មេត្តាទទួលយកពីពួកយើងផងចុះ ទ្រង់មហាព្រ មហាដឹង»។ គាត់ទាំងពីរបានកសាងរហូតដល់ជុំវិញវិហារ (ហ្វាត់ហុលហ្គារី ៣៣៦៤)។

កៈហ្គុះជាទឹកនៃដៃដែលពួកមូស្លីមទូទាំងសកលលោកឆ្ពោះសំដៅទៅពេលចង់ថ្វាយបង្គំ ជានិមិត្តសញ្ញាសម្គាល់ការឯកភាពខាងជំនឿ និងជាទិសដៅសម្រាប់ពួកអ្នកមូស្លីមសំដៅឆ្ពោះទាំងកាយ ចិត្តវិញ្ញាណទៅកាន់អល់ឡោះជាម្ចាស់នៃសកលលោក។ អល់ឡោះជាម្ចាស់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

(فَأَيْنَمَا تُولَّوْا فَثُمَّ وَجَّهُ اللَّهُ) البقرة: 115

មានន័យថា៖ «បើទោះជាទិសណាក៏ដោយដែលពួកអ្នកតម្រង់ទៅគឺទីនោះជាទិសរបស់អល់ឡោះ» ។

ពួកអ្នកមូស្លីមសំដៅទៅកាន់កៈហ្គុះ តារ៉ាហ្វូជុំវិញ (ធ្វើធម្មយាត្រាជុំវិញ)កៈហ្គុះ។ ពុំមែនសក្តារៈចំពោះវិហារនេះទេ តែជាការគោរពសក្តារៈចំពោះអល់ឡោះជាម្ចាស់។ ដូចទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ﴿٣﴾ الَّذِي أَطْعَمَهُم مِّن جُوعٍ وَءَامَنَهُم

مِّنْ خَوْفٍ ﴿٤﴾ ﴿ قريش : ٣-٤

មានន័យថា៖ «ចូរឱ្យពួកគេគោរពសក្ការៈចំពោះព្រះជាម្ចាស់នៃវិហារនេះ ដែលទ្រង់បានប្រទានចំណីអាហារដល់ពួកគេឱ្យរួចផុតពីគ្រោះទុរភិក្ស និងប្រទានសេចក្តីសុខសុវត្ថិភាពមិនឱ្យពួកគេភ័យខ្លាច»។

២. ថ្មខ្មៅ :

ជាថ្មមួយមកពីឋានសួគ៌ ដូចជាអ្នកនាំសារមូហាំម៉ាត់បានមានប្រសាសន៍ថា៖ «ថ្មខ្មៅមកពីឋានសួគ៌»។

នៅពេលដែលអ៊ីប្រហ៊ីមកសាងកៈហ្គុះ ហើយកូនប្រុសរបស់គាត់អ៊ីស្មាអែលជញ្ជូនថ្មឱ្យគាត់។ លុះកសាងដល់កន្លែងថ្មខ្មៅ អ៊ីប្រហ៊ីមនិយាយទៅកាន់អ៊ីស្មាអែលថា កូនឯងរកថ្មមួយដុំ ឱពុកចង់យកវាដាក់ត្រង់នេះ ដើម្បីជាសញ្ញាប្រាប់ឱ្យមនុស្សចាប់ផ្តើមតារាហូដុំវិញកៈហ្គុះនៅត្រង់នេះ។ អ៊ីស្មាអែលក៏ដើរទៅរក លុះត្រឡប់មកវិញស្រាប់តែឃើញឱពុកខ្លួនបានរៀបថ្មខ្មៅត្រង់កន្លែងនោះ ក៏និយាយថា លោកឱពុក! តើនរណាយកដុំថ្មនេះមកឱ្យឱពុក? គាត់តបវិញថា នាំមកដោយអ្នកដែលមិនពឹងលើការកសាងរបស់កូនឯង គឺទេវតាដ៏ព្រឺលនាំមកពីលើមេឃ បន្ទាប់មកពួកគេទាំងពីរក៏កសាងបង្ហើយ...។

ថ្មនេះពណ៌ខ្មៅរាងក្រហមនៅត្រង់ជ្រុងខាងត្បូងនៃកៈហ្គុះ នៅខាងឆ្វេងទ្វារកៈហ្គុះ។ ខ្ពស់ផុតពីដីប្រហែលជា១.១០ម៉ែ។ រៀបបង្កប់

ភ្ជាប់នឹងជញ្ជាំងកៈហ្គុះ អ្នកដែលតារ៉ាហ្វូត្រូវឈរពីខាងស្តាំថ្មនេះ ចាប់ ផ្ដើមតារ៉ាហ្វូ ហើយបញ្ចប់មួយជុំតារ៉ាហ្វូនៅត្រង់កន្លែងនេះផងដែរ។

៣. ម៉ាកោមអ៊ីព្រហ៊ីម :

គឺជាផ្ទាំងថ្មដែលអ៊ីព្រឹមឈរមើលនៅពេលកសាងកៈហ្គុះ។ នៅ ពេលដែលកសាងរឹតតែខ្ពស់ផុតដៃ ហើយពិបាកនឹងរៀបថ្ម គាត់បាន លើកបន្តប់ថ្ម ហើយឈរលើនោះដើម្បីបន្តរៀបថ្មដែលកូនរបស់គាត់ បានជញ្ជូនមកឱ្យគាត់។ រហូតដល់មានស្នាមដានបាតជើងជាប់នឹងថ្ម នោះ។ អ៊ីព្រហ៊ីមជាអ្នកកសាង ហើយអ៊ីស្មាអែលកូនរបស់គាត់ជាអ្នក ជញ្ជូនថ្មរហូតដល់កសាងរួចរាល់។ ពួកគាត់ទាំងពីរប្អូងស្អប់ថា៖

(رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ)

មានន័យថា៖ «ឱព្រះជាម្ចាស់សូមទ្រង់មេត្តាទទួលយកពីពួកយើងផង ចុះ ទ្រង់មហាព្វ មហាដឹង» (អាល់ហ្គាកោរ៉ោះ ១២៧)។

ដានជើងទាំងពីររបស់អ៊ីព្រឹមនៅសល់រហូតដល់សព្វថ្ងៃ ត្រូវគេ ហ៊ុំព័ទ្ធដោយកញ្ជក់ក្រាស់បិទជិតដើម្បីរក្សាពីសំណឹកដោយសារ អាកាសធាតុ។ គាត់បានបង្គាប់ឱ្យពួកអ្នកមូស្លីមថ្វាយបង្គំនៅទីនោះ អនុវត្តតាមព្រះបន្ទូលរបស់ទ្រង់ថា៖

﴿ وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنًا وَاتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرٰهٖمَ مُصَلًّیٰ ﴾

البقرة: ١٢٥

មានន័យថា៖ «មូហាំម៉ាត់ ចូររំព្យកចុះ នៅពេលដែលយើងបានបង្កើត វិហារកៈហ្គុះជាទីសក្ការៈសម្រាប់មនុស្ស និងជាទីដ៏មានសុវត្ថិភាព

ហើយយើងបានបង្ហាប្រឡាក់គេយកម៉ាកោមរបស់អ៊ីប្រហ៊ីមជាកន្លែង
សម្រាប់ថ្វាយបង្គំ» ។

ជានបាតជើងនេះជានិមិត្តញ្ញានៃនិមិត្តសញ្ញាទាំងឡាយរបស់
អល់ឡោះ ហើយអានុស្សាវរីយ៍ដ៏អមតៈរបស់គាត់។ ថ្មជ្រុង និងថ្មម៉ា
កោមរបស់អ៊ីប្រហ៊ីមានប្រភពជាត្បូងនៅឋានសួគ៌ ដោយព្យាករីមូហាំ
ម៉ាត់លោកបានមានប្រសាសន៍ថា៖

مسافع بن شيبة الحنظلي قال : سمعت عبد الله بن عمرو يقول : سَمِعْتُ
رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ وَهُوَ مُسْنِدٌ ظَهْرُهُ إِلَى الْكَعْبَةِ : (أَلرُّكْنُ
وَالْمَقَامُ يَأْقُوتَانِ مِنْ يَوَاقِيَتِ الْجَنَّةِ وَلَوْلَا أَنَّ اللَّهَ طَمَسَ عَلَى نُورِهِمَا لِأَضَاءَتَا
مَا بَيْنَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ) رواه ابن حبان

មានន័យថា៖ «នៅពេលដែលអ្នកនាំសារផ្អែកនឹងជញ្ជាំងក្រហម៖ គាត់
បានមានប្រសាសន៍ថា ជ្រុងក្រហម និងម៉ាកោមអ៊ីប្រហ៊ីមជាត្បូងមកពី
ឋានសួគ៌ កុំតែអល់ឡោះរំលាយពន្លឺរបស់វា ម៉្លេះត្បូងទាំងពីរនេះនឹង
បញ្ចេញពន្លឺបំភ្លឺពីទិសខាងកើតរហូតដល់ខាងលិច» ។

៤. ភ្នំនូវ :

ភ្នំនេះដែលអ្នកនាំសារមូហាំម៉ាត់បានទៅតាំងនៅ ដើម្បីធ្វើ
សក្ការៈក្នុងរូងភ្នំ គេហៅថា រូងហេរ៉ិក មុននឹងគេតែងតាំងលោកជាអ្នក
នាំសារ។ កាលនោះ គាត់ពេញចិត្តចង់នៅតែឯងដាច់ពីគេ គាត់
ចំណាយពេលក្នុងរូងភ្នំនេះរាប់យប់មានចំនួនកំណត់ ដើម្បីគោរព
សក្ការៈចំពោះព្រះជាម្ចាស់ ត្រិះរិះពិចារណាអ្វីទាំងឡាយដែលនៅជុំវិញ
គាត់។ គាត់មិនសប្បាយចិត្តចំពោះអ្វីដែលសាសន៍របស់គាត់កំពុង
ប្រព្រឹត្តដូចជាអំពើពហុទេព និងជំនឿខុស។ ក្នុងរូងភ្នំនេះដែរ ទេវតា

ដីព្រីលបានចុះមកផ្តល់ការត្រាស់បន្ទូលរបស់អល់ឡោះជាម្ចាស់ពីលើ
មេឃមកជូនគាត់ ជាសេចក្តីប្រកាសឱ្យដឹងពីការចាប់ផ្តើមតែងតាំង
គាត់ជាព្យាករី។

៤. អណ្តូងហ្សំហ្សំ :

ខណៈដែលអ៊ីព្រហ៊ីមបាននាំម្តាយអ៊ីស្មាអែល និងកូនរបស់
គាត់ដែលនៅបៅដោះឈ្មោះអ៊ីស្មាអែល ដោយការត្រាស់បង្គាប់ពី
អល់ឡោះជាម្ចាស់ឱ្យដាក់គាត់នៅត្រង់វិហារដែលមានដើមឈើដុះនៅ
ក្បែរអណ្តូងហ្សំហ្សំ។ កាលនោះមីក្កុះពុំទាន់មានរណាម្នាក់រស់នៅ
គ្មានទឹក គ្មានអ្វីទាំងអស់ ហើយអ៊ីព្រហ៊ីមបានដាក់ម្តាយកូនឱ្យនៅទី
នោះ។ គាត់បានទុកផ្លែល្មើឱ្យមួយចង់ និងទឹកមួយចង់ស្បែក។ បន្ទាប់
មក អ៊ីព្រហ៊ីមបានត្រលប់ក្រោយ ហើយចាកចេញទៅ។ ម្តាយអ៊ីស្មាអែល
បានរត់តាមពីក្រោយ ហើយនិយាយថា៖ នែអ៊ីព្រហ៊ីម តើអ្នកទៅណា
តើលោកប្រុងទុកយើងចោលនៅជ្រលងភ្នំដែលគ្មានមនុស្សគ្មានអ្វីទាំង
អស់នេះមែនទេ? គាត់បាននិយាយពាក្យនេះដដែលៗច្រើនដង តែអ៊ី
ព្រហ៊ីមមិនព្រមងាកមើលគាត់សោះ។ គាត់ក៏សួរបន្តថា តើអល់ឡោះ
ប្រើឱ្យអ្នកធ្វើអ្វីចឹងឬ? អ៊ីព្រហ៊ីមឆ្លើយថា ត្រូវហើយ។ គាត់ក៏តបវិញថា
៖ បើអ្វីចឹងទ្រង់នឹងមិនបោះបង់យើងចោលឡើយ។ គាត់ក៏ត្រលប់មក
ក្រោយវិញ ហើយអ៊ីព្រហ៊ីមចាកចេញទៅរហូតដល់តំបន់ សានីយៈ
ដែលពួកគេលែងឃើញគាត់ គាត់ក៏បែរមុខទៅកាន់វិហារ ហើយបាន
ប្តូរដោយពាក្យប៉ុន្មានម៉ាត់លើកដៃឡើងលើថា៖

﴿رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْنِكَ الْمُحَرَّمِ

رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْعَدَةً مِّنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ وَارْزُقْهُمْ

مِّنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ ﴿٣٧﴾ إبراهيم: ٣٧

មានន័យថា៖ «បពិត្រព្រះជាម្ចាស់ ខ្ញុំបានដាក់គ្រួសារខ្ញុំឱ្យរស់នៅ
កន្លែងជ្រលងភ្នំដែលគ្មានដំណាំនៅឯវិហារដ៏ពិសិដ្ឋរបស់ទ្រង់។ បពិត្រ
ព្រះជាម្ចាស់ ខ្ញុំធ្វើតាមការបង្គាប់របស់ទ្រង់ ដើម្បីឱ្យពួកគេប្រតិបត្តិការ
ថ្វាយបង្គំតាមពេលកំណត់ សូមទ្រង់ប្រែចិត្តមនុស្សឱ្យមានសេចក្តី
ប្រាថ្នាចង់ទៅកាន់ពួកគេ សូមទ្រង់មេត្តាប្រទានលាភសក្ការៈដល់ពួក
គេនូវផ្លែឈើច្រើនប្រភេទ សង្ឃឹមថា ពួកគេនឹងដឹងគុណចំពោះទ្រង់» ។

ម្តាយអ៊ីស្មាអែលបានចិញ្ចឹមកូន ហើយទទួលទានចំណី និង
ទឹកដែលប្តីបានទុកឱ្យ។ លុះដល់អស់ស្បៀង រូបគាត់ ព្រមទាំងកូន
ស្រែកទឹក គាត់ឃើញកូនស្រែកយំខ្លាំងពេក ព្រោះស្រែកទឹក ទ្រាំទៀត
មិនបាន មើលឃើញភ្នំសាហ្វា នៅជិតជាងគេ គាត់ក៏រត់ឡើងទៅលើភ្នំ
នោះ សំឡឹងមើលទៅជ្រលងភ្នំ ខ្លាចក្រែងឃើញមានមនុស្សមនា តែ
មិនឃើញមានមនុស្សណាម្នាក់សោះ។ គាត់បានចុះពីលើភ្នំសាហ្វា ដើរ
ចុះទៅជ្រលងភ្នំ គាត់បានកាន់ដាយសំពត់ម្ខាងហើយប្រឹងដើរដូចជា
មនុស្សដើរអស់ជើង ដើររហូតផុតជ្រលងភ្នំ។ បន្ទាប់មក គាត់បាន
សំដៅទៅកាន់ភ្នំម៉ារ៉ាវ៉ិះ ឡើងលើភ្នំ ហើយឈរសំឡឹងមើលទៅក្រោម
ខ្លាចក្រែងមានមនុស្សមនា តែពុំមានឃើញនរណាម្នាក់សោះ គាត់ធ្វើ
ដូច្នោះប្រាំពីរដង។ អិតនូ អាបាស និយាយថា អ្នកនាំសារមូហាំម៉ាត់
បានមានប្រសាសន៍ថា៖ នោះគឺជាសាអ៊ី (ដំណើរឡើងចុះ) របស់អ្នក
ធ្វើបុណ្យហ៍ជរវាងភ្នំទាំងពីរ។ លុះគាត់ឡើងដល់លើភ្នំ គាត់បានឮសំ

លេង ហើយនិយាយថា នៅស្ងៀម និយាយជាមួយខ្លួនឯង។ បន្ទាប់មក គាត់បានឮសំលេងទៀត ហើយគាត់និយាយជាមួយខ្លួនឯងថា ឮទេ! មានគេមកជួយសង្គ្រោះហើយ ក៏ស្រាប់តែមានទេវតានៅត្រង់កន្លែងអណ្តូងហ្សំហ្សំ ទេវតានោះបានយកស្លាបចាក់ទៅក្រោម ធ្វើឱ្យផុសទឹកចេញក្រៅ ហើយគាត់ចាប់ផ្តើមយកដៃកាយដីទប់ទឹក។ គាត់បានក្បងទឹកដាក់ក្នុងថង់ស្បែក ទឹកនោះបានស្រកទៅវិញបន្ទាប់ពីគាត់បានក្បង។ អិតនូ អាបាសនិយាយថា អ្នកនាំសារមូហាំម៉ាត់បានប្រសាសន៍ថា អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់អាណិតមេត្តាចំពោះម្តាយអ៊ីស្មាអែល បើសិនជាគាត់ទុកឱ្យទឹកហ្សំហ្សំហៀចោល ឬមិនបានក្បងដាក់ក្នុងថង់ស្បែកទេនោះ ម៉្លេះទឹកហ្សំហ្សំនឹងហូរក្លាយទៅជាទន្លេ។ គាត់បានដឹកទឹកហ្សំហ្សំនោះ ហើយបានបំបៅកូន ទេវតាបានប្រាប់គាត់ថា ចូរកុំខ្លាចអស់ទឹក ពីព្រោះទីនេះ ជាវិហាររបស់អល់ឡោះ ដែលក្មេងនេះនិងឪពុករបស់គេនឹងកសាងវិហារនេះឡើង។ ពិតប្រាកដ អល់ឡោះនឹងមិនទុកពួកអ្នកចោលឡើយ (ហ្វាត់ហុលបារីយ៍ ៣៣៦៤)។ អណ្តូងនេះនៅសល់រហូតដល់សព្វថ្ងៃ ពួកអ្នកមូស្លីមបានយកមកដឹក និងទុកនាំយកទៅកាន់ស្រុកទេសរបស់ខ្លួនផងដែរថា។

៥- ភ្នំសាហ្វា និងម៉ាវ៉េវ៉េ :

សាហ្វា និងម៉ាវ៉េវ៉េជាភ្នំពីរដែលម្តាយរបស់អ៊ីស្មាអែលបានឡើងចុះដើម្បីរកអ្នកជួយសង្គ្រោះខ្លួនឯង និងកូនរបស់គាត់អ៊ីស្មាអែលខណៈដែលអស់ទឹក និងអស់ស្បៀង។ ក្នុងការប្រារព្ធពិធីបុណ្យហ័រដ ឬអ៊ុវ៉ាវ៉ា មនុស្សនាំគ្នាធ្វើដំណើរឡើងចុះលើភ្នំទាំងពីរនេះជាការរក្សាភាពអមតៈនៃអនុស្សាវរីយ៍នេះ ហើយក៏ជាការប្រតិបត្តិតាមធម្មនិយម និង

តំកើងអត្តសញ្ញាណសាសនាឥស្លាម ព្រមទាំងជាការរំលោភដល់ពរជ័យ
 របស់អល់ឡោះចំពោះហាថើរ និងកូនរបស់គាត់ឈ្មោះអ៊ុស្តាអែល ខ
 ណៈដែលទ្រង់បានជួយសង្គ្រោះគាត់ពីការស្រែកឃ្លាន។ ដូចមាន
 និយាយនៅក្នុងហាទីសរបស់អ៊ីតនូអាបាសថា៖ «ទ្រាំទៀតមិនបាន
 មើលឃើញភ្នំសាហ្វា នៅជិតជាងគេ គាត់ក៏រត់ឡើងទៅលើភ្នំនោះ សំ
 ឡើងមើលទៅជ្រលងភ្នំ ខ្លាចក្រែងឃើញមានមនុស្សមនា តែមិនឃើញ
 មានមនុស្សណាម្នាក់សោះ។ គាត់បានចុះពីលើភ្នំសាហ្វា ដើរចុះទៅ
 ជ្រលងភ្នំ គាត់បានកាន់ដាយសំពត់ម្ខាងហើយប្រឹងដើរដូចជាមនុស្ស
 ដើរអស់ជើង ដើររហូតផុតជ្រលងភ្នំ។ បន្ទាប់មក គាត់បានសំដៅទៅ
 កាន់ភ្នំម៉ារ៉ាវ៉ៈ ឡើងលើភ្នំ ហើយឈរសំឡើងមើលទៅក្រោមខ្លាចក្រែង
 មានមនុស្សមនា តែពុំមានឃើញនរណាម្នាក់សោះ គាត់ធ្វើដូច្នោះប្រាំពីរ
 ដង។ អ៊ីតនូ អាបាស និយាយថា អ្នកនាំសារមូហាំម៉ាត់បានប្រសាសន៍
 ថា៖ នោះគឺជាសាអ៊ី (ដំណើរឡើងចុះ) របស់ពួកអ្នកធ្វើបុណ្យហ៍ជ័រ
 រាងភ្នំទាំងពីរ»។ អាល់ពូខោរីយ៍។

៦-ការគប់ក្រួស :

ជាកន្លែងទាំងឡាយដែលបិសាចស្វែងរកបានបង្ហាញខ្លួនឱ្យ
 អ៊ីប្រហឹមឃើញ នៅពេលដែលគាត់បានចាប់ផ្តើមអនុវត្តតាមការបង្គាប់
 របស់ព្រះជាម្ចាស់យកកូនទៅធ្វើពិឃាតបូជា។ បិសាចចង់ល្អ្លងឱ្យអ៊ីប្រ
 ហឹមបោះបង់ការអនុវត្តតាមការបង្គាប់របស់អល់ឡោះ។ នៅត្រង់
 កន្លែងទាំងនេះ អ៊ីប្រហឹមបានកាន់គ្រាប់ក្រួស ហើយគប់ចំមុខបិសាច
 នោះដោយពោលពាក្យថា (الله أكبر) មានន័យថាអល់ឡោះមហាធំ
 ហើយបួងសួងសុំឱ្យទ្រង់ការពារគាត់ពីបិសាចនោះ។ អ៊ីតនូ អាបាស

ដែលមានងារថាដបទឹកខ្មៅនៃប្រជាជាតិឥស្លាមបាននិយាយថា ខណៈដែលអ៊ីប្រហ៊ីមសំណាញ់ចិត្តរបស់អល់ឡោះ មកដល់ទីសក្តានុពលទាំងឡាយ (مناسك) បិសាចបានបង្ហាញខ្លួននៅទ្រង់គោលអាហ្គោលៈ គាត់បានគប់វាចំនួន៧គ្រាប់ក្រួស រហូតដល់កប់បាត់ទៅក្នុងដី។ វាបង្ហាញខ្លួនម្តងទៀតនៅគោលទី២ គាត់បានគប់វាចំនួន៧គ្រាប់ក្រួស រហូតដល់កប់បាត់ទៅក្នុងដី។ បន្ទាប់មក វាបានបង្ហាញខ្លួនឱ្យគាត់ឃើញនៅគោលទី៣ គាត់បានគប់វាចំនួន៧គ្រាប់ក្រួសទៀត រហូតដល់កប់បាត់ទៅក្នុងដី។ អិតនូ អាបាស និយាយថា បិសាចស្បែកត្រូវគេគប់ប្រហារ ហើយពួកអ្នកធ្វើតាមសាសនាបិតារបស់ពួកអ្នកគឺ អ៊ីប្រហ៊ីម។

នៅពេលអល់ឡោះជាម្ចាស់សាកដឹងពីចិត្តស្មោះត្រង់របស់អ៊ីប្រហ៊ីមក្នុងការអនុវត្តតាមការបង្គាប់របស់ទ្រង់ ទ្រង់បានឱ្យប៉ូរនិងកូនរបស់គាត់អ៊ីស្កាអែលដោយសត្វពពែធំមួយក្បាលដើម្បីសំឡេះជំនួសកូនរបស់គាត់។ ដូច្នេះ ការធ្វើពិឃាតសត្វបូជារបស់ពួកអ្នកមូស្លីមក្លាយជាធម្មនិយមសម្រាប់ពួកគេដើម្បីបូជាចំពោះអល់ឡោះ ដឹងគុណចំពោះទ្រង់ ហើយជាការរំលឹកអនុស្សាវរីយ៍អមតៈរបស់គាត់ទាំងពីរ។ អល់ឡោះជាម្ចាស់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَفَدَيْنَهُ بِذَبْحٍ عَظِيمٍ ﴿١٠٧﴾ الصافات: ١٠٧ ﴾

មានន័យថា៖ «យើងបានសង្គ្រោះអ៊ីស្កាអែលជំនួសដោយសត្វពពែធំមួយក្បាល»។

ពួកអ្នកមូស្លីមក្នុងពិធីបុណ្យហ័រជរបស់ពួកគេនៅពេលគប់គោល ពួកគេអនុវត្តតាមធម្មនិយមបិតារបស់ពួកគេអ៊ីព្រហ៊ីម ហើយបានដាក់ បណ្តាសាចំពោះបិសាចស្បែរតោនជាសត្រូវរបស់ពួកគេ។ ចាំបាច់ត្រូវ ប្រយុទ្ធប្រឆាំងជាមួយនឹងគេដោយការជំនះនឹងខ្លួនឯងខំប្រឹងប្រតិបត្តិ តាមការបង្គាប់របស់អល់ឡោះ ហើយជៀសវាងពីបំរាមរបស់ទ្រង់។

៧-ថ្ងៃបុណ្យឥស្លាម :

សម្រាប់ពួកអ្នកមូស្លីមមានបុណ្យពីរដងក្នុង១ឆ្នាំ ទី១គឺបុណ្យ រយ៉ាហ្វីតត្រោះ ប្រព្រឹត្តទៅនៅចុងខែរ៉ម៉ាដាន គេហៅដូច្នោះ ព្រោះពួក អ្នកមូស្លីមចាំបាច់ត្រូវបញ្ចប់បួសរបស់ពួកគេដោយការបង់ហ្សាកាត់ហ្វីត ត្រោះ។ ចែកចាយហ្សាកាត់នេះ ពីចំណីអាហារដែលប្រទេសនីមួយៗ ចាត់ទុកជាស្បៀង ចែកជូនដល់ពួកអ្នកទីទ័រក្រ និងពួកអ្នកខ្វះខាត។ បុណ្យរយ៉ាទី២គឺ បុណ្យរយ៉ាអាត់ហា (រយ៉ាហាដី) គេឱ្យឈ្មោះដូច្នោះ ព្រោះជាថ្ងៃដែលពួកអ្នកមូស្លីមនាំគ្នាសក្តារបូជាចំពោះអល់ឡោះជា ម្ចាស់ដោយការសំឡេះសត្វប្រតិបត្តិតាមធម្មនិយមរបស់អ៊ីព្រហ៊ីម។ នៅពេលដែលគាត់យល់សប្តិឃើញអល់ឡោះប្រើឱ្យសំឡេះកូនរបស់ គាត់អ៊ីស្តាអែល ហើយការយល់សប្តិរបស់ពួកព្យាការីគឺជាការពិត។ នៅ ពេលដែលអ៊ីព្រហ៊ីមប្តេជ្ញាចិត្តសំឡេះកូនរបស់គាត់អនុវត្តតាមការ បង្គាប់របស់អល់ឡោះជាម្ចាស់ ទ្រង់បានជ្រាបពីចិត្តស្មោះត្រង់របស់ គាត់ ទ្រង់បានជំនួសដោយសត្វពពែដ៏ធំមួយក្បាលចុះពីលើមេឃ ទ្រង់ ប្រើឱ្យសំឡេះវាជំនួសកូនរបស់គាត់ (ស៊ូរ៉ោះ សាហ្វហ្វាត ១៩-១០១) ។ ពួកអ្នកមូស្លីមបានរក្សាធម្មនិយមនេះដោយការអនុវត្តតាមបិតារបស់

ពួកគេអ៊ីព្រហ្មីម ពួកគេនាំគ្នាសំឡេងសត្វធ្វើពិឃាតបូជា ហើយសាច់
របស់វាចែកជូនដល់ពួកអ្នកទីទំលក្រ និងខ្វះខាត។

៨- វិហាររបស់ព្យាការីមូហាំម៉ាត់ :

វិហារដំបូងបង្អស់ដែលគេកសាងឡើងក្នុងឥស្លាម កសាងដោយ
អ្នកនាំសារមូហាំម៉ាត់ជាមួយនឹងពួកអ្នកគាំទ្ររបស់គាត់ ខណៈដែល
គាត់បានទៅដល់ទីក្រុងម៉ាឌីណា។ គេកសាងត្រង់កន្លែងដែលសត្វអូដូ
របស់គាត់បានទ្រោមចុះដោយការបង្កាប់ពីអល់ឡោះជាម្ចាស់។ នៅ
ពេលគាត់ទៅដល់ម៉ាឌីណា មនុស្សទាំងឡាយចង់កាន់ខ្សែអូដូនាំទៅ
ចូលផ្ទះរបស់ពួកគេរៀងៗខ្លួន តែអ្នកនាំសារមូហាំម៉ាត់បានប្រាប់ឱ្យវា
ដើរដោយខ្លួនឯង ទុកឱ្យវាទ្រោមខ្លួនចុះនៅទីណាដែលអល់ឡោះជា
ម្ចាស់ទ្រង់បានបង្កាប់វា។ នៅត្រង់កន្លែងនោះទៀត ជាបន្ទប់ដេករបស់
អ្នកនាំសារមូហាំម៉ាត់ ក៏ជាកន្លែងដែលគេបញ្ចុះសពរបស់គាត់។
ពីព្រោះពួកអ្នកនាំសារ ឬពួកព្យាការីទាំងអស់ត្រូវគេបញ្ចុះសពនៅត្រង់
កន្លែងដែលពួកគាត់បានទទួលមរណភាព។ ចំពោះពួកអ្នកមូស្លីមនៅ
ពេលទៅថ្វាយបង្គំនៅវិហាររបស់គាត់ ពួកគេនឹងដើរកាត់បន្ទប់ដេក
របស់គាត់ គប្បីឱ្យសាឡាមស្វាគមន៍ចំពោះគាត់ និងប្លង់ស្ទង់សុំពីអល់
ឡោះ ជូនគាត់។

៩-វិហារ បៃតុលមីកឌីស ឬម៉ាស្វិត អីកសា

វិហារ បៃតុលមីកឌីស ឬម៉ាស្វិត អីកសាជាតំបន់ដីដ៏ពិសិដ្ឋ ព្រះជា
ម្ចាស់ទ្រង់បានជ្រើសរើសតាំងពីទ្រង់បានបង្កើតសត្វលោកជាកន្លែង
សក្ការៈសម្រាប់ពួកអ្នកដែលមានជំនឿលើព្រះតែមួយ។ គឺជាវិហារទី២

ដែលគេកសាងមុនដំបូងបង្អស់នៅលើផែនដី។ អំពី អាពុ ស៊ើរ និយាយ ថា ខ្ញុំបានសួរថា បពិត្រអ្នកនាំសាររបស់អល់ឡោះ តើវិហារណាដែល គេកសាងលើផែនដីនេះមុនគេបង្អស់? គាត់តបវិញថា គឺវិហារកះហ្លុះ។ ចុះបន្ទាប់មកតើវិហារណាទៀត? គាត់តបវិញថា គឺវិហារម៉ាស្លិចអ៊ីក សា។ ខ្ញុំសួរទៀតថា តើវាងវិហារទាំងពីរមានរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំ? គាត់តបវិញថា រយៈពេល៤០ឆ្នាំ បើអ្នកទៅទាន់ថ្ងៃយប់បង្គំ ចូរថ្ងៃយប់បង្គំ ចុះនៅទីនោះ ព្រោះវាជាវិហារ។ សហោស មូស្លីម

នៅពេលដែលអាដាំបានកសាងកះហ្លុះរួច អល់ឡោះជាម្ចាស់ ទ្រង់បានបង្គាប់ឱ្យគាត់ឆ្ពោះទៅកាន់វិហារបែតុលមីកឱស។ ទ្រង់បង្គាប់ ឱ្យគាត់កសាងវិហារនេះ គាត់ក៏បានកសាងវិហារនេះ ហើយបានធ្វើការ សក្តារៈចំពោះអល់ឡោះក្នុងវិហារនេះ។ វិហារនេះជាការកសាងមុន ដំបូងបង្អស់នៅលើទឹកដីកូឌុស។

ព្យាករិស្វីឡេម៉ាន ជាអ្នកកសាងឡើងវិញ ហើយពង្រីកវិហារ នេះ។ អ្នកនាំសារមូហាំម៉ាត់បានមានប្រសាសន៍ថា៖ «ពិតប្រាកដ ស្វីឡេម៉ាន កូន ជារូត នៅពេលកសាងវិហារ បែតុលមីកឱសរួច គាត់ បានប្តូរស្នូលសុំពីអល់ឡោះឱ្យទ្រង់ផ្តល់អំណាចដល់គាត់ស្រដៀងនឹង អំណាចរបស់ទ្រង់ ហើយក្លាយជាស្តេចដែលគ្មានមនុស្សជំនាន់ក្រោយ ណាដូចគាត់ ហើយប្តូរស្នូលសុំថា អ្នកដែលមកកាន់វិហារនេះគ្មាន បំណងអ្វីក្រៅពីថ្ងៃយប់បង្គំនោះ លើកលែងតែគេលុបលាងកំហុសរបស់ គេដូចថ្ងៃដែលខ្លួនគេកើតចេញពីពោះម្តាយរបស់គេ។ អ្នកនាំសារបាន មានប្រសាសន៍ថា សំណូមពរទាំងពីរគេបានប្រទានឱ្យ ហើយខ្ញុំ

សង្ឃឹមថា សំណូមពរទី៣ក៏គេយល់ព្រមដែរ»។ (សហេស អិតនូ យូ ស៊ែម៉ៈ)

វិហារនេះជាកិច្ចឡាត់ដំបូងបង្អស់ ដែលអ្នកនាំសារមូហាំម៉ាត់ បានថ្វាយបង្គំឆ្ពោះទៅវិហារនេះ ហើយពួកអ្នកមូស្លីមក៏ឆ្ពោះទៅកាន់ វិហារនេះមុននឹងគេប្រើឱ្យពួកគេប្តូរមកវិហារកៈហ្លុះវិញ។ វិហារនេះជា ទីដែលអ្នកនាំសារបានចេញដំណើរទៅកាន់នៅពេលយប់ ហើយទី នោះដែរដែលគាត់ឡើងទៅលើមេឃ។ នៅទីនោះលោកថ្វាយបង្គំដឹក នាំពួកព្យាករិទាំងឡាយក្នុងយប់ចេញដំណើរឡើងលើមេឃ។ ម្យ៉ាង ទៀត វិហារនេះ ជាវិហារពិសិដ្ឋទីបីបន្ទាប់ពីវិហារពិសិដ្ឋទាំងពីរនៅមីក្លុះ និងម៉ាឌីណា៖ អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى

الْمَسْجِدِ الْأَقْصَا الَّذِي بَرَكْنَا حَوْلَهُ﴾ الإسراء: ١

មានន័យថា៖ «អល់ឡោះទ្រង់បានតំកើងព្រះអង្គឯង ដែលទ្រង់បាន បង្គាប់ឱ្យនាំដំណើរខ្ញុំបម្រើរបស់ទ្រង់មូហាំម៉ាត់នៅពេលយប់ទៅទាំង រូបកាយ និងវិញ្ញាណចេញពីវិហារអាល់ហារ៉ាមទៅកាន់វិហារម៉ាស្លិចអ៊ីក សាដែលយើងបានប្រទានពរជ័យជុំវិញតំបន់នោះ»។

មិនតែប៉ុណ្ណោះ វិហារនេះ បិតក្នុងចំណោមវិហារដែលគេអនុ ញាតិឱ្យធ្វើដំណើរទៅដើម្បីថ្វាយបង្គំនៅទីនោះ មានហាទីសមួយបាន ឱ្យដឹងថា ការថ្វាយបង្គំក្នុងវិហារនេះ ផលបុណ្យកើនទ្វេជា៥០០ សឡាត។ អ្នកនាំសារបានប្រសាសន៍ថា៖ “ចូរពួកអ្នកកុំធ្វើដំណើរទៅ

លើកលែងតែទៅកាន់វិហារទាំងបី វិហាររបស់ខ្ញុំ វិហារអាល់ហារ៉ាម និង វិហារម៉ាស្ទិតអ៊ីកសា»។ សហេស អាល់ពូខោរីយ៍

១០- វិហារសិលា

សីខរ៉ោះជាសិលា ឬជាផ្ទាំងថ្មមួយនៅវិហារ បែតុលមីកឌីស បិតនៅចំកណ្តាលទីធ្លារវិហារម៉ាស្ទិតអ៊ីកសា។ ផ្ទាំងថ្មនេះមានកំពស់ ១៨ម៉ែត្រ ទទឹងលើសខ្វះ១៣ម៉ែ។ ដើមឡើយ ផ្ទាំងថ្មនេះជាកំពូកឡាត់ ឬ ជាទិសថ្វាយបង្គំសម្រាប់ពួកអ្នកនាំសារនៃកូនចៅអ៊ីស្រាអែល ហើយក៏ ធ្លាប់ជាទិសថ្វាយបង្គំសម្រាប់ពួកអ្នកមូស្លីមមួយរយៈពេលខ្លីនៅដើម សម័យឥស្លាម។ បន្ទាប់មក គេបានលុបចោលដោយជំនួសកៈហ្គុះជា ទិសថ្វាយបង្គំវិញ។ អាល់បារ៉ា ពិន អាស៊ុបបាននិយាយថា៖ ពួកយើង បានថ្វាយបង្គំជាមួយអ្នកនាំសារមូហាំម៉ាត់ឆ្ពោះទៅទិសវិហារ បែតុល មីកឌីស រយៈពេល១៦ខែ ឬ១៧ខែ បន្ទាប់មកគេប្រើឱ្យពួកយើងបែរ ឆ្ពោះទៅកៈហ្គុះវិញ។

ចងកំហឹង និងភ័យខ្លាចអំពីឥស្លាម ហេតុអ្វី?

បងប្អូនប្រិយមិត្តអ្នកអានជាទីមេត្រី ក្រោយពេលអានសៀវភៅ នេះរួច គួរគប្បីប្តូរការយល់ខុសរបស់អ្នកអំពីឥស្លាម ជាពិសេសចំពោះ បងប្អូនដែលស្វែងយល់អំពីឥស្លាមពីប្រភពដែលគ្មានសេចក្តីទុកចិត្ត។ ឥស្លាមមានលក្ខណៈដូចតទៅ៖

- ជាសាសនារំដោះមនុស្សឱ្យមានសេរីភាពផ្នែកសាសនា។ អំពាវ នាវទៅរកការគោរពសក្តារៈចំពោះព្រះជាម្ចាស់តែមួយគត់។

អំពាវនាវឱ្យគោរពសិទ្ធិមនុស្ស អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមាន
ព្រះបន្ទូលថា៖

﴿وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ
وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ
بِالْجُنُبِ وَأَبْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن
كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا ﴿٣٦﴾ النساء: ٣٦

មានន័យថា៖ «ចូរគោរពសក្តារៈចុះចំពោះអល់ឡោះ ស្តាប់តាមបង្គាប់
ទ្រង់។ ចូរកុំគោរពរួមជាមួយទ្រង់នូវអ្វីមួយ។ ចូរកតញ្ញូ និងគោរពសិទ្ធិ
ឪពុកម្តាយ សាច់ញាតិ កុមារកំព្រា អ្នកទីទ័លក្រ អ្នកជិតខាងដែល
ជាប់សាច់ញាតិ ញាតិជិតខាង មិត្តភក្តិរួមដំណើរ និងមិត្ត
ភក្តិរស់នៅក្នុងភូមិជាមួយគ្នា ហើយផ្តល់សិទ្ធិចំពោះខ្ញុំបម្រើទាំងប្រុស
ទាំងស្រី។ ពិតប្រាកដ អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់មិនសព្វព្រះទ័យចំពោះ
មនុស្សក្មេងក្មាង និងក្រអឺតក្រទម»។

- ជាសាសនាសន្តិភាពប្រយុទ្ធប្រឆាំងនឹងអំពើហិង្សា អំពើអយុត្តិ-
ធម៌។ អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿لَا يَنْهَكُمُ اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوكُمْ فِي الدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُم مِّن دِيَارِكُمْ أَن
تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا إِلَيْهِمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٨﴾ الممتحنة: ٨

មានន័យថា៖ «អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់មិនហាមឃាត់ពួកអ្នកពីពួកអ្នក
មិនមែនមូស្លីមដែលមិនបានធ្វើសង្គ្រាមកាប់សម្លាប់ពួកអ្នកក្នុងបញ្ហា
សាសនា ហើយពុំបានដេញពួកអ្នកចេញពីភូមិស្រុករបស់ពួកអ្នក ចូរ

ធ្វើល្អចំពោះពួកគេ និងផ្តល់យុត្តិធម៌ជូនពួកគេ។ ពិតប្រាកដណាស់ អស់ឡោះទ្រង់សព្វព្រះទ័យចំពោះពួកអ្នកដែលប្រកាន់នូវភាពយុត្តិធម៌» ។

- ជាសាសនាឱ្យតម្លៃទៅលើចំណេះដឹង ដូចអស់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴾ الزمر: ٩

មានន័យថា៖ «មូហាំម៉ាត់ ចូរប្រសាសន៍ចុះថា តើស្មើគ្នាដែរឬទេរវាងពួកអ្នកដែលមានចំណេះដឹងនិងពួកអ្នកដែលអវិជ្ជា» ។

- ជាសាសនាស្អាតស្អំ និងអនាម័យ អស់ឡោះជាម្ចាស់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ﴾ البقرة: ٢٢٢

មានន័យថា៖ «ពិតប្រាកដ អស់ឡោះទ្រង់សព្វព្រះទ័យចំពោះពួកអ្នកដែលសារភាពកំហុស និងសព្វព្រះទ័យចំពោះពួកអ្នកដែលស្អាតស្អំ» ។

- ជាសាសនាដែលជំរុញឱ្យសាសនិករបស់ខ្លួនបង្ហាញនូវសោភ័ណភាព ដូចអ្នកនាំសារមូហាំម៉ាត់បានមានប្រសាសន៍ថា៖

يقول صلى الله عليه وسلم: " إِنَّ اللَّهَ جَمِيلٌ يُحِبُّ الْجَمَالَ ... صحيح مسلم ج 1 ص 93 رقم الحديث 91

មានន័យថា៖ «ពិតប្រាកដ អស់ឡោះទ្រង់ជាព្រះដ៏មហាសោភ័ណទ្រង់សព្វព្រះទ័យនឹងសោភ័ណភាព» ។

- ជាសាសនាយុត្តិធម៌ កុសលធម៌ អស់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَايَ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ
الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ﴾

النحل: ٩٠

មានន័យថា៖ «ពិតប្រាកដ អល់ឡោះបង្គាប់ឱ្យប្រកាន់នូវភាពយុត្តិធម៌
និងកុសលធម៌ រាប់អានបងប្អូនសាច់ញាតិ ហើយទ្រង់ហាមឃាត់ពី
អំពើអបាយមុខ អំពើអាក្រក់ និងអំពើជិះជាន់រំលោភបំពាន ទ្រង់ទូន្មាន
ជាសំគៀនដល់ពួកអ្នក សង្ឃឹមថាពួកអ្នកភ្ញាក់រលឹក»។

- ជាសាសនាអត់ឱន និងងាយស្រួល អ្នកនាំសារឥស្លាម បាន
មានប្រសាសន៍ថា៖

﴿يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ﴾ البقرة: ١٨٥

មានន័យថា៖ “អល់ឡោះជាម្ចាស់ទ្រង់សព្វព្រះទ័យឱ្យពួកអ្នកនូវភាព
ងាយស្រួល ទ្រង់មិនសព្វព្រះទ័យឱ្យពួកអ្នកពិបាកនោះឡើយ»។

- ជាសាសនានៃក្តីមេត្តា និងអាណិតស្រលាញ់ អ្នកនាំសារឥស្លាម
បានមានប្រសាសន៍ថា៖

قال رسول الإسلام : (الرَّاحِمُونَ يَرْحَمُهُمُ الرَّحْمَنُ ارْحَمُوا مَنْ فِي الْأَرْضِ
يَرْحَمَكُم مِّنْ فِي السَّمَاءِ) سنن الترمذي ج 4 ص 323 رقم الحديث 1924

មានន័យថា៖ “ពួកអ្នកដែលមានក្តីមេត្តា ព្រះជាម្ចាស់នឹងមេត្តាចំពោះ
ពួកគេ ចូរមេត្តាចំពោះអ្នកនៅលើដី នោះអ្នកនៅលើមេឃនឹងមេត្តា
ចំពោះពួកអ្នក»។

- ជាសាសនាប្រណីមេត្តា និងយោគយល់ អ្នកនាំសារបានមាន

ប្រសាសន៍ថា៖

يقول صلى الله عليه وسلم: (إِنَّ الرِّفْقَ لَا يَكُونُ فِي شَيْءٍ إِلَّا زَانَهُ وَلَا يُنْزَعُ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا شَانَهُ) صحيح مسلم ج 4 ص 2004 رقم الحديث 2594

មានន័យថា៖ «ពិតប្រាកដ ភាពប្រណីមេត្តាតែងតែមានសោក៏ណាភាព ចំពោះអ្វីគ្រប់យ៉ាង ហើយអ្វីទាំងឡាយដែលខ្វះភាពប្រណីមេត្តានោះ នឹងត្រូវបាត់បង់សោក៏ណាភាព»។

- ជាសាសនាមានសីលធម៌ឧត្តុង្គឧត្តម អ្នកនាំសាររបស់អល់ឡោះ បានមានប្រសាសន៍ថា៖

يقول صلى الله عليه وسلم: (بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ صَالِحَ الْأَخْلَاقِ) المستدرک علی

الصحيحين ج 2 ص 670 رقم الحديث 4221

មានន័យថា៖ «គេបញ្ជូនរូបខ្ញុំមកដើម្បីបំពេញនូវសីលធម៌ដ៏ប្រពៃ»។

- ជាសាសនាសប្បុរស និងចិត្តទូលំទូលាយ អ្នកនាំសារបានមាន ប្រសាសន៍ថា៖

يقول صلى الله عليه وسلم: (السَّخِيُّ قَرِيبٌ مِنَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِنَ الْجَنَّةِ قَرِيبٌ

مِنَ النَّاسِ بَعِيدٌ مِنَ النَّارِ وَالْبَخِيلُ بَعِيدٌ مِنَ اللَّهِ بَعِيدٌ مِنَ الْجَنَّةِ بَعِيدٌ مِنَ

النَّاسِ قَرِيبٌ مِنَ النَّارِ وَلَجَاهِلٌ سَخِيٌّ أَحَبُّ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ عَالِمٍ بَخِيلٍ)

سنن الترمذي ج 4 ص 342 رقم الحديث 1961

មានន័យថា៖ «មនុស្សដែលមានចិត្តសប្បុរសនៅជិតអល់ឡោះ នៅ ជិតឋានសួគ៌ នៅក្បែរមនុស្ស ឆ្ងាយពីឋាននរក។ រីឯមនុស្សចិត្ត កំណាញ់វិញ ឆ្ងាយពីអល់ឡោះ ឆ្ងាយពីឋានសួគ៌ ឆ្ងាយពីមនុស្ស នៅ

ជិតហ៊ាននរក។ អ្នកចិត្តល្អជាមនុស្សល្ងង់ជាទីស្រលាញ់ចំពោះអល់
ឡោះជាងមនុស្សចេះដឹងតែចិត្តរិះកំណាញ់»។

- ជាសាសនាស្រលាញ់នូវសេចក្តីល្អសម្រាប់មនុស្សលោកទូទៅ
អ្នកនាំសារបានមានប្រសាសន៍ថា៖

يقول رسول الله صلى الله عليه وسلم الإسلام : (أَحَبُّ النَّاسِ إِلَى اللَّهِ أَنْفَعُهُمْ
لِلنَّاسِ) المعجم الصغير ج 2 ص 106 رقم الحديث 861

មានន័យថា៖ «មនុស្សដែលជាទីស្រលាញ់ចំពោះអល់ឡោះគឺអ្នក
ដែលមានប្រយោជន៍ជាងគេសម្រាប់មនុស្ស»។

- ជាសាសនាមានសមធម៌ពេញលេញចំពោះសង្គមមនុស្សទាំង
មូល មនុស្សម្នាក់ៗប្រសើរជាងគ្នាដោយសេចក្តីគោរពកោតខ្លាច
ចំពោះអល់ឡោះជាម្ចាស់។ អ្នកនាំសារបានមានប្រសាសន៍ថា៖

يقول رسول الإسلام : (النَّاسُ سَوَاسِيَةٌ كَأَسْنَانِ الْمِشْطِ ، لَا فَضْلَ لِعَرَبِيٍّ عَلَى
أَعَجَبِيٍّ إِلَّا بِالتَّقْوَى)

មានន័យថា៖ «មនុស្សទាំងឡាយមានភាពស្មើគ្នាដូចធ្មេញក្រាសសិត
សក់ ជនជាតិអាវ៉ាប់មិនប្រសើរជាងជនជាតិដទៃ លើកលែងតែដោយ
សេចក្តីគោរពកោតខ្លាច»។

- ជាសាសនាយុត្តិធម៌ដាច់ខាតរួមទាំងចំពោះសត្រូវផងដែរ។
អល់ឡោះជាម្ចាស់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلَىٰ ٓأَلَّا تَعْدِلُوا ۗ أَعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ
لِلتَّقْوَى ۗ﴾ المائدة: ٨

មានន័យថា៖ «ចូរកុំព្រោះតែកំហឹងរបស់ មនុស្សមួយក្រុមធ្វើឱ្យពួក
អ្នកប្រព្រឹត្តអយុត្តិធម៌ ចូរប្រកាន់នូវភាពយុត្តិធម៌ឱ្យស្មើគ្នា ទោះចំពោះ
សត្រូវឬមិត្ត ព្រោះវាខិតជិតទៅរកភាពកោតខ្លាចចំពោះអល់ឡោះ»។

- ជាសាសនាដែលមានសេរីភាពខាងជំនឿ។ អល់ឡោះជាម្ចាស់
បន្ទូលថា៖

﴿ لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ ﴾ البقرة: ٢٥٦

មានន័យថា៖ «គ្មានការបង្ខិតបង្ខំក្នុងសាសនាឡើយ»។

- ជាសាសនាមានសាមគ្គីភាពលើអំពើល្អ។ អល់ឡោះជាម្ចាស់
បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ ﴾ المائدة: ٢

មានន័យថា៖ «ចូរសាមគ្គីគ្នាលើសេចក្តីកតញ្ញ និងសេចក្តីកោតខ្លាច
ហើយចូរកុំសាមគ្គីគ្នាលើអំពើបាប និងការចងសត្រូវឱ្យសោះ»។

- ជាសាសនាសម្រាប់មនុស្សទូទៅ សំដៅទៅកាន់ពិភពលោក
ទាំងមូល ពុំចំពោះតែជាតិសាសន៍ណាមួយឡើយ។ អល់ឡោះ
ជាម្ចាស់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ

النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾ سبأ: ٢٨

មានន័យថា៖ «យើងពុំបានបញ្ជូនអ្នកមក លើកលែងតែសម្រាប់
មនុស្សទូទៅ ជាអ្នកនាំដំណឹងល្អ និងជាសំភៀន។ ក៏ប៉ុន្តែមនុស្សភាគ
ច្រើនមិនដឹងពីការពិត»។

- ជាសាសនាលុបលាងនូវអំពើបាប និងកំហុសឆ្គងទាំងឡាយ។
អល់ឡោះជាម្ចាស់បានមានព្រះបន្ទូលថា៖

﴿قُلْ يٰعِبَادِيَ الَّذِينَ اَسْرَفُوا عَلٰى اَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ
يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿٥٣﴾ الزمر: ٥٣

មានន័យថា៖ «មូហាំម៉ាត់ចូរប្រាប់ពួកខ្ញុំមប្រើរបស់យើងដែលជ្រុលខ្លួន
ប្រព្រឹត្តអំពើបាបថា ចូរពួកអ្នកកុំទាន់អស់សង្ឃឹមចំពោះក្តីមេត្តារបស់
អល់ឡោះ។ ពិតប្រាកដ អល់ឡោះទ្រង់លើកលែងនូវរាល់អំពើបាប
ទាំងឡាយ។ ពិតប្រាកដ ទ្រង់មហាអភ័យ មហាមេត្តា»។

បងប្អូនប្រិយមិត្តអ្នកអានទាំងឡាយជាទីស្រឡាញ់ តើអ្នកមិន
យល់ព្រមជាមួយខ្ញុំទេថា នេះជាគោលការណ៍សាសនា និងអ្វីដែល
សាសនានេះអំពាវនាវ។ គួរណាស់យើងប្រតិបត្តិតាម និងត្រួសត្រាយ
ផ្លូវដើម្បីផ្សព្វផ្សាយ ហើយយ៉ាងហោចណាស់ក៏យើងមិនត្រូវចងកំហឹង
និងមិនត្រូវរារាំងមនុស្សចំពោះការកាន់តាមសាសនានេះដែរ។

**ហេតុអ្វីបានជាអ្នកចាំបាច់ត្រូវក្លាយជាមូស្លីម យកចិត្តទុកដាក់
នឹងឥស្លាម**

1. ពីព្រោះឥស្លាមជាសាសនាចុងក្រោយបង្អស់ដែលគេបញ្ចុះមកពី
លើមេឃ។
2. ពីព្រោះឥស្លាមមានជំនឿចំពោះសារទាំងឡាយដែលមកពីលើ
មេឃនៅសម័យមុន ហើយគេចាត់ទុកឥស្លាមជាសាសនាបន្ត

ពីសារមុនៗ។ ដូចជាពួកដំបូងមិនទទួលស្គាល់យេស៊ូ ហើយពួកគ្រិស្តសាសនិកមិនទទួលស្គាល់ព្យាករណ៍មូហាំម៉ាត់។ ក៏ប៉ុន្តែពួកអ្នកមូស្លីមទទួលស្គាល់ព្យាករណ៍មូសា និងអ៊ីសា។

3. ពីព្រោះឥស្លាមធ្វើឱ្យមនុស្សមានចំណងទាក់ទងជាមួយនឹងព្រះជាម្ចាស់របស់គេចំពោះគ្រប់កិច្ចការ និងស្ថានភាពទាំងអស់។
4. ពីព្រោះសាសនាឥស្លាមពុំមានការកែប្រែ ឬផ្លាស់ប្តូរ។ ខុសពីសាសនាដទៃដែលត្រូវកែប្រែ និងផ្លាស់ប្តូរ។ លោកម៉ែយើលហាត បាននិយាយក្នុងសៀវភៅវិវឌ្ឍន៍ទាំង១០០នាក់របស់លោកថា ពុំមានក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រសារគម្ពីរសាសនាដែលរក្សាសំណេររបស់វាពេញលេញដោយគ្មានការកែប្រែ លើកលែងតែគម្ពីរអាស់គ្លរអាស ដែលនាំមកដោយមូហាំម៉ាត់។
5. ពីព្រោះឥស្លាមជាសាសនាពេញលេញដែលគ្របដណ្តប់លើវិស័យសាសនា និងលោកីយ៍ជាមួយគ្នា។ មិនធ្វេសប្រហែសចំពោះអ្វីមួយតូចតាចក្នុងជីវិតអ្នកមូស្លីម។

يقول عبد الرحمن بن زيد رضي الله عنه قيل لسلامان : (قَدْ عَلَّمَكُمْ نَبِيُّكُمْ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كُلَّ شَيْءٍ حَتَّى الْخِرَاءَةِ قَالَ فَقَالَ أَجَلٌ لَقَدْ نَهَانَا أَنْ نَسْتَقْبِلَ الْقِبْلَةَ لِغَائِطٍ أَوْ بَوْلٍ أَوْ أَنْ نَسْتَنْجِيَ بِالْيَمِينِ أَوْ أَنْ نَسْتَنْجِيَ بِأَقْلٍ مِنْ ثَلَاثَةِ أَحْجَارٍ أَوْ أَنْ نَسْتَنْجِيَ بِرَجِيعٍ أَوْ بِعَظْمٍ) صحيح مسلم ج 1 ص 223 رقم الحديث 262

មានន័យថា៖ “អាប៊ុនខ្មែរម៉ាន ពិន ហ្សេត បាននិយាយទៅកាន់សាល់ម៉ានថា៖ ពិតប្រាកដ ព្យាករណ៍របស់ពួកអ្នកបានបង្រៀនអ្នកនូវអ្វីគ្រប់យ៉ាង សូម្បីតែរឿងបញ្ហាបត់ដើងក៏គាត់មិនចោលដែរ។ សាល់ម៉ានបាន

តបវិញថា ពិតមែនហើយ។ គាត់ឃាត់យើងពីការបែរមុខទៅកិបឡើង
នៅពេលបត់ជើងតូច ឬបត់ជើងធំ ឬហាមមិនឱ្យជូតសម្អាតការ
បត់ជើងរបស់យើងនឹងដៃស្តាំឬជូតសម្អាតតិចជាងបីដុំថ្ម ឬជូតសម្អាត
ដោយដុំលាមកស្អួត ឬឆ្អឹង»។ ទស្សនវិទូ អាជី ហាមិលតុន បាន
និយាយថា៖ បើសិនជាមនុស្សស្វែងរកការពិតនោះ គេនឹងដឹងថា
សាសនាឥស្លាមជាដំណោះស្រាយតែមួយគត់សម្រាប់បញ្ហាទាំងឡាយ
របស់មនុស្សជាតិ។

6. ពីព្រោះឥស្លាមជាសាសនាដែលជួយបំពេញនូវតម្រូវការរបស់
មនុស្សទាំងផ្នែកផ្លូវចិត្ត និងផ្លូវកាយឱ្យមានតុល្យភាពដ៏អស្ចារ្យ
បដិសេធចំពោះភាពលំអៀងទៅម្ខាងណាមួយ។ ឥស្លាមអាច
រៀបចំជីវិតមនុស្សឱ្យមានតុល្យភាពដ៏អស្ចារ្យ។ ព្រះអង្គម្ចាស់ឆា
លិសបាននិយាយថា៖ ពិតប្រាកដ ឥស្លាមអាចបង្រៀនយើងពី
របៀបរស់នៅ និងមានសុខដុមនីយកម្មនឹងគ្នាក្នុងពិភពលោក
ដែលគ្រិស្តសាសនាបានបាត់បង់។ ឥស្លាមបដិសេធចំពោះការ
បែងចែករវាងមនុស្សនិងធម្មជាតិ សាសនានិងចំណេះដឹង បញ្ញា
និងរូបធាតុ។

7. ពីព្រោះឥស្លាមជាសាសនាដែលមិនផ្ទុយនឹងបញ្ញានិងឧបនិស្ស័យ
ដែលត្រឹមត្រូវ។ លោកតូលស្តូយបាននិយាយថា៖ ច្បាប់ស្សារី
អាត់ឥស្លាមនឹងដឹកនាំពិភពលោក ដោយសារច្បាប់នេះស្រប
ជាមួយនឹងបញ្ញានិងគតិបណ្ឌិត។

8. ពីព្រោះឥស្លាមគេបញ្ជូនមកកាន់មនុស្សទាំងមូលសម្រាប់គ្រប់
ស្រទាប់ទាំងអស់ នៅគ្រប់ជំនាន់ និងគ្រប់សម័យកាល ផ្ទុយពី

សាសនាមុនៗដែលគេបញ្ជូនមកសម្រាប់តែប្រជាជាតិ និង
 សម័យកាលមួយមានកំណត់ដូចជា សាសនាជិហូ មិនក្លាយជាជិ
 ហូលើកលែងតែមានដើមកំណើតជាសាសន៍ជិហូ។ ចំពោះគ្រិស្ត
 សាសនាវិញព្យាករណ៍អ៊ីសាណាបានមានប្រសាសន៍ថា៖ «គេមិន
 បញ្ជូនខ្ញុំមក លើកលែងតែសម្រាប់មនុស្សមួយក្រុមដែលវង្វែងនៃ
 ពួកកូនចៅអ៊ីស្រាអែលតែប៉ុណ្ណោះ»។

អំណះអំណាងដែលបញ្ជាក់ពីសកលភាវូបនីយកម្មនៃ

សាសនាឥស្លាម គឺឥស្លាមជាសាសនាសម្រាប់មនុស្សទូទៅដោយមិន
 គិតពីជាតិសាសន៍ ភាសា សម័យកាល រហូតដល់ថ្ងៃបរលោក។ ពិត
 ប្រាកដ អ្នកនាំសារមូហាំម៉ាត់នៅពេលដែលព្រះបន្ទូលចុះពីលើមេឃ
 មកចំពោះគាត់ដំបូងបង្អស់គឺ៖

﴿يَا أَيُّهَا الْمَدِينُ ﴿١﴾ قُمْ فَأَنْذِرْ ﴿٢﴾ وَرَبِّكَ فَكَبِّرْ ﴿٣﴾ وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ ﴿٤﴾﴾
 المدثر: ١-٤

មានន័យថា៖ «ឱអ្នកដែលកំពុងដេកដណ្តប់ផ្ទុយ។ ចូរក្រោកឡើង រួច
 ទៅជាសំឡេងនៃមនុស្សឱ្យប្រុងប្រយ័ត្នពីទារុណកម្មរបស់អល់ឡោះ។

ចូរតម្កើងចំពោះព្រះជាម្ចាស់របស់អ្នកដោយការគោរពសក្តារៈចំពោះ
 ទ្រង់»។

សូរ្យវ៉ោះនេះជាដំណាក់កាលផ្លាស់ប្តូរពីការអំពាវនាវដោយលាក់
 បាំងទៅបើកចំហ។ គាត់បានចាប់អនុវត្តការអំពាវនាវសាសន៍របស់
 គាត់ឱ្យមកកាន់សាសនារបស់អល់ឡោះ ហើយបញ្ជាក់ពីភាពមោឃៈ
 នៃអ្វីដែលពួកគេកំពុងកាន់ដូចជាការគោរពរូបដីមា។ គាត់បានអំពាវ
 នាវឱ្យពួកគេគោរពសក្តារៈចំពោះអល់ឡោះតែមួយគត់ ហើយបោះបង់

ព្រះផ្សេងៗក្រៅពីទ្រង់ដែលពួកគេនៅគោរពបូជា។ គាត់ត្រូវបានទទួល
 រងការប្រមាថ គំរាមកំហែងពីពួកគេ។ បន្ទាប់មក គាត់បានផ្ញើសារ
 លិខិតជូនដល់អាណាចក្រទាំងឡាយដែលនៅជុំវិញ បញ្ជូនសារដើម្បី
 អំពាវនាវពួកគេឱ្យចូលសាសនាឥស្លាម។ ក្នុងចំណោមស្តេចអាណា
 ចក្រដ៏ធំបំផុតដែលគាត់បានផ្ញើសារលិខិតទៅកាន់នាសម័យកាលនោះ
 មានដូចជា អាណាចក្ររ៉ូម ពែក ហាបាស្សៈ។ បើសិនជាការអំពាវនាវ
 របស់គាត់ពុំមានលក្ខណៈជាសកលទេនោះ ម៉្លោះគាត់មិនអនុវត្តនូវកិច្ច
 ការទាំងនេះឡើយ។ ពីព្រោះគាត់ដឹងច្បាស់ថាការងារនេះនឹងធ្វើឱ្យ
 កើតមានចលនាតស៊ូប្រឆាំង និងការប្រឈមពីខាងក្រៅជាមួយនឹង
 អាណាចក្រទាំងនោះដែលមានកងទ័ព និងសញ្ជាវុធខ្លាំងជាង
 គាត់។ ម្យ៉ាងវិញទៀតស្ថានភាពខាងក្នុងក៏ពុំទាន់មានស្ថេរភាពនៅ
 ឡើយដែរ។ ចុះហេតុអ្វីបានជាគាត់ហ៊ានប្រឈមនឹងគ្រោះថ្នាក់ ហើយ
 ធ្វើកិច្ចការទាំងនោះ? ក៏ប៉ុន្តែ សារនិងការតែងតាំងព្យាការី ជាកត្តា
 ចាំបាច់ត្រូវផ្សព្វផ្សាយឥស្លាមទៅកាន់មនុស្សលោកទាំងមូល។

ចូរស្តាប់ប្រសាសន៍របស់គាត់យ៉ាងមុតមាំ និងមានទំនុកចិត្តថា៖

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : (لَيَبْلُغَنَّ هَذَا الأَمْرُ مَا بَلَغَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ
 وَلَا يَتْرُكُ اللهُ بَيْتَ مَدْرٍ وَلَا وَبَرٍ إِلَّا أَدْخَلَهُ اللهُ هَذَا الدِّينَ بِعِزِّ عَزِيزٍ أَوْ بِذُلِّ ذَلِيلٍ
 عِزًّا يُعِزُّ اللهُ بِهِ الأِسْلَامَ وَذُلًّا يُذِلُّ اللهُ بِهِ الكُفْرَ) مسند الإمام أحمد ج 4 ص

103 رقم الحديث 16998

មានន័យថា៖ «កិច្ចការនេះ (ការអំពាវនាវឥស្លាម) នឹងទៅដល់ទីណា
 ដែលមានយប់និងថ្ងៃ អស់ឡោះមិនទុកចោលផ្ទះនៅទីក្រុង និងនៅ
 តាមទីជនបទ លើកលែងតែទ្រង់ឱ្យសាសនានេះចូលទៅដល់ជាឥស្សរ

ភាពរបស់ឥស្សរជន ឬជាភាពអប្បយសរបស់ជនថោកទាប។ ជាឥស្សរ
ភាពដែលអល់ឡោះតម្កើងដោយឥស្លាម ហើយជាភាពអប្បយសដែលអ
ល់ឡោះទ្រង់ធ្វើឱ្យអាប់ឱនដោយភាពគ្មានជំនឿ»។

សេចក្តីបញ្ចប់

បងប្អូនអ្នកអានជាទីមេត្រី ពិតប្រាកដ ច្បាប់ស្សារីអាត់ឥស្លាម
ជាសារដែលបញ្ចុះពីលើមេឃមកដោយពេញលេញ ជាធម្មនុញ្ញ
សម្រាប់ជីវិតដ៏មានសុភមង្គលទាំងក្នុងលោកីយ៍ និងជីវិតអមតៈនៅថ្ងៃ
បរលោក។ បើទោះជាអ្នកបានឃើញអ្នកមូស្លីមខ្លះមានចរិតប្រាសចាក
ខុសឆ្គង ខ្វះសីលធម៌ ចូរជ្រាបចុះថា ឥស្លាមស្អាតស្អំពីចរិតខុសឆ្គង
ទាំងនោះ។ មូលហេតុមកពីភាពអវិជ្ជាមិនយល់ពីការកិច្ចសាសនា ឬ
មានជំនឿខ្សោយ ដែលនាំឱ្យពួកគេធ្វើបែបនេះ។ គេពុំត្រូវវិនិច្ឆ័យទៅ
លើឥស្លាមតាមរយៈការវិនិច្ឆ័យទៅលើសាសនិកឥស្លាមមួយចំនួន។
ការបោះពុម្ពផ្សាយដ៏តូចស្លូចស្លើងនេះ ជាគន្លឹះនៃការចាប់ផ្តើមសិក្សា
ស្រាវជ្រាវអំពីធាតុពិតដែលត្រូវប្រកាន់យក៖

- ជម្រះសម្អាតឱ្យអស់នូវទំនើបិត្តបុគ្គលនិយម និងសាសនា
និយម។
- មានបំណងពិតប្រាកដដើម្បីរកឱ្យឃើញ និងយល់ដឹងពីការពិត
ពុំមែនតាមប្រមាញ់ចាប់កំហុស និងតាមជាមរកចំណុចអវិជ្ជមាន
នោះឡើយ។
- មានឯករាជ្យភាពក្នុងការគិត កុំឱ្យការវិនិច្ឆ័យរបស់អ្នកលើអ្វីមួយ
ត្រាប់តាមការវិនិច្ឆ័យរបស់អ្នកដទៃ។

قَالَ اللهُ ﷻ :

﴿ فَمَنْ يُرِدِ اللهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ ﴾

បន្ទូលអល់ឡោះ

“អ្នកណាដែលអល់ឡោះសព្វព្រះទ័យឱ្យតេទទួលបាន
នូវសេចក្តីចង្អុលបង្ហាញ គឺទ្រង់បើកដួងចិត្តរបស់តេ
ឱ្យយល់ពីអ៊ីស្លាម”

អង្គការវេប្យធី អារ៉ាប់វេប្យធីកម្ពុជា-អារ៉ាប់
Cambodia Arab Cultural Civilizational Organization

សមាគមសប្បុរសធម៌ដើម្បីអនិច្ចាស្តីកម្ពុជា
CAMBODIAN AL-BARAKAH CHARITABLE ASSOCIATION